

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2022

SAFARI PARK DVŮR KRÁLOVÉ

ZOO Dvůr Králové a.s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2022

ZOO Dvůr Králové a. s.

Štefánikova 1029 | 544 01 Dvůr Králové n. L.

info@zoodvurkralove.cz | www.zoodvurkralove.cz | tel.: +420 499 329 515

IČ: 27478246 | Zapsána v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové
oddíl B vložka 2443

Statutární orgány

k 31. 12. 2022

Dozorčí rada

Předseda: Bc. Karel Klíma

Tajemník: Zdeňka Nepilá

Členové: RSDr. Ing. Otakar Ruml, Jan Bém, Ing. Veronika Tomková, Ing. Aleš Maloch, Ing.

Markéta Gloneková, MVDr. Ivana Hantschová

Předseda představenstva

MVDr. Přemysl Rabas

Členové představenstva

Ing. Jaroslav Haimy Hyjánek, Jan Pařík, Dis.

Zřizovatel

Královéhradecký kraj | Pivovarské nám. 1245/2 | 500 03 Hradec Králové

posta@kr-kralovehradecky.cz | www.kr-kralovehradecky.cz | tel.: +420 495 817 111

Statutární orgán

Mgr. Martin Červíček, brig. gen. v. v.

© 2023 ZOO Dvůr Králové a. s.

Foto: (a) archiv, (sj) Simona Jiříčková, (dn) Denisa Novotná, (čt) Česká Televize, (hbo) Hana Bohme, (im) Igor Mašín, (rt) Radomír Tomášek, (mg) Markéta Grúňová, (js) Jan Stejskal, (jz) Jan Zwilling, (db) Drwe Bantlin, (lm) Luboš Melichar, (mš) Michal Šťastný, (pš) Pavel Šereda, (km) Karel Makoň, (hk) Hana Makoňová, (mp) Michal Podhrázký, (tk) Tomáš Kopic, (pa) Pavel Albert, (lh) Lukáš Hamáček, (lp) Lukáš Pavlačík

Foto titulní strana: Helena Hubáčková

Foto zaměstnanci: Simona Jiříčková

Redakce: Jan Stejskal, Pavel Šereda

Jazyková úprava: Ilona Kratochvílová, Michal Šťastný, Zuzana Boučková

Grafická úprava: Pavel Šereda

ISBN 978-80-907503-4-0

**GENERÁLNÍ
PARTNER
ZOO DVŮR KRÁLOVÉ**

Generální partner Safari Parku Dvůr Králové

SKUPINA ČEZ

Hlavní partner Safari Parku Dvůr Králové

Významní partneři:

OBSAH

5 Vedení a zaměstnanci

Zoo a veřejnost

- 8 Významné události
- 26 Marketing, PR a média
- 36 Vzdělávání
- 42 Zahraniční cesty

Služby a provoz zoo

- 44 Návštěvnický servis
- 50 Safari Park Resort
- 58 Gastronomické služby

Finanční zprávy

- 62 Ekonomika safari parku
- 72 Investiční činnost, opravy a projekce
- 80 Adopce zvířat
- 122 Sponzoring a dary
- 127 Natura Viva

Zoologické zprávy

- 128 Šelmy
- 134 Kopytníci
- 146 Bezobratlí
- 148 Hlodavci, damani, hrabáči, letouni a bodlíni
- 150 Ptáci
- 164 Primáti
- 168 Obojživelníci, plazi a ryby
- 174 Veterinární zpráva
- 178 Oddělení výměny zvířat
- 180 Výživa

Články

184 In situ a další ochranné projekty
Safari Parku Dvůr Králové

206 Stavby zvířat

247 Zpráva o vztazích mezi propojenými

Vedení a zaměstnanci

Hana Dvořáková a Jan Stejskal

Vedení a zaměstnanci k 31. prosinci 2022

Ředitelství zoo

MVDr. Přemysl Rabas

Ředitel zoo a předseda představenstva

Ing. Jaroslav Hyjánek

Zástupce ředitele a člen představenstva

Další zaměstnanci ředitelství: 2

Komunikace a mezinárodní projekty

Mgr. Jan Stejskal

Vedoucí útvaru

Další zaměstnanci útvaru: 5

Návštěvnický servis

Jan Pařík, DiS

Vedoucí útvaru a člen představenstva

Lucie Petráčová

Vedoucí návštěvnického provozu

Veronika Fraisová

Vedoucí prodejen

Markéta Kirschová

Vedoucí Safari Park Resortu

Další zaměstnanci útvaru: návštěvnický provoz 10, Zooshop 7, hotel 22, sklad 2, kemp 17

Zoologie

Ing. Jaroslav Hyjánek

Vedoucí útvaru

RNDr. Pavel Moucha

odborný zoolog

Bc. Luděk Čulík

Vedoucí oddělení kopytníků 1

Bc. Jiří Hrubý

Vedoucí oddělení kopytníků 2 vč. slonů

RNDr. Gabriela Linhart, Ph.D.

Vedoucí oddělení šelem, primátů a bezobratlých

Mgr. Michal Podhrázský

Vedoucí oddělení ptáků, plazů a ryb

Ing. Tomáš Kapic

Vedoucí výměny zvířat

Další zaměstnanci útvaru: vrchní ošetřovatelé 4, ošetřovatelé 62, administrativa 3

Ekonomie**Ing. Jan Kléma**

Vedoucí útvaru

Další zaměstnanci útvaru: 8

Technický servis**Martin Vala**

Vedoucí útvaru a energetik

Ing. Monika Ptáčková

Vedoucí oddělení výživy zvířat

Miroslav Bednář

Vedoucí oddělení technické údržby

Martin Klimeš

Vedoucí zahradnické údržby

Další zaměstnanci útvaru: výživa zvířat 16, údržba 6, zahradní údržba 13

Investice a veřejné zakázky**Ing. Jan Povolný**

Vedoucí útvaru

Ing. Petr Jiříčka

Vedoucí oddělení investic

Další zaměstnanci útvaru: 3

Externí spolupracovníci**Ing. Arch. Markéta Šebestová**

Zahradní architektka

MVDr. Jiří Váhala, Ph.D.; MVDr. Lukáš Pavlačík, Ph.D., MVDr. Tomáš Krejčí

Veterinární lékaři

Počet všech zaměstnanců zoo k 31. prosinci 2022: 196 + předseda a dva členové představenstva

Dozorčí rada (zleva): Přemysl Rabas, Veronika Tomková, Jan Bém, Markéta Gloneková, Karel Klíma, Zdeňka Nepilá, Ivana Hantschová, Otakar Ruml, Aleš Maloch.

Sekretariát ředitele (zleva): Přemysl Rabas, Aneta Ulrych, Zdeňka Nepilá, Jaroslav Haimy Hyjánek

Významné události

Jana Hudcová

Safariběh 2022 na podporu záchrany zebry bezhřívě. (sj)

5. 1. 2022 Labužnické toulky Afrikou ve Dvoře Králové

Týden co týden mohli labužníci v Safari pivovaru ochutnávat jedinečné africké menu z jiné oblasti. Putování začalo v lednu v Maroku a skončilo v únoru na mysu Dobré naděje v Jihoafrické republice. Labužníci tak pomyslně urazili 36 tisíc kilometrů po stopách legendárních českých cestovatelů Zikmunda a Hanzelky. Každé týdenní menu bylo také párováno s vybranými víny nebo naším pivem. Jeho pitím navíc labužníci podpořili záchranné projekty nosorožců, které vede Safari Park Dvůr Králové.

Únor - březen - Jarní prázdniny - Prohlídky na přání

Během celých jarních prázdnin probíhaly v areálu 2x týdně prohlídky na přání. Každá skupina návštěvníků si sama zvolila trasu prohlídky s průvodcem a nejpozornější posluchač byl na konci odměněn stylovou termoskou jednoho z našich partnerů, firmy Bushman. Prohlídky na přání si užilo celkem 327 návštěvníků v rámci 21 výprav safari parkem.

4. 3. 2022 Narodil se nosorožec dvourohý východní

Ve stáji pavilonu nosorožců Safari Parku Dvůr Králové se po letech čekání znovu narodil kriticky ohrožený nosorožec dvourohý východní, jehož chovem zahrada světově proslula. Symbolicky významným se stalo i samotné pojmenování mláděte. Na počest ukrajinských hrdinů se nosorožec jmenuje Kyjev. Narodil se matce Evě a

otcem je dvorský chovný samec Davu. Kyjev vážil zhruba 33 kilogramů a byl již 47. mládětem narozeným ve Dvoře Králové.

4. 4. 2022 Zoologické zahrady, Safari Park Dvůr Králové a Zoo Zlín, věnovaly půl milionu korun na pomoc ukrajinským zoo zasaženým válkou

Válka na Ukrajině těžce zasáhla i tamější zoologické zahrady. Pomocnou ruku téměř vzápětí nabídly české a slovenské zoo prostřednictvím společné finanční sbírky, zlínská zoo a Safari Park Dvůr Králové navíc rozběhly své vlastní projekty. U lidí se setkaly s mimořádným ohlasem, do ukrajinské Zoo Mikolajiv tak odešel finanční dar ve výši půl milionu korun. Pomůže nejen uvedené zoologické zahradě, ale také Ekoparku Feldman a Berďanské Zoo – Safari.

10. 4. 2022 Safariběh ČSOB podpořil zebry bezhřívě

Sníh, déšť, silný vítr i slunce. Safariběh ČSOB se letos nesl ve znamení extrémního počasí, jaké ani pamětníci nezažili. Navzdory tomu se tradiční akce, jejíž kompletní výtěžek poputuje na záchranu zeber bezhřívých v Ugandě, setkala s velkým úspěchem. Průvodcem Safariběhu ČSOB 2022 na podporu zeber bezhřívých se stal herec Šimon Bilina, který je protagonistou Adama Hrušky alias Haďáka v seriálu ZOO.

29. 4. 2022 Velkolepé zahájení letní sezony 2022

Pro své příznivce si připravil safari park ve spolupráci s TV Prima a seriálem ZOO bohatý program s jedinečným koncertem zpěvačky a herečky Evy Burešové. Velká slavnost oživila amfiteátr za Neumannovou vilou. Milovníkům safari parku a seriálu ZOO nabídla řadu zábavných aktivit, her a především autogramiádu protagonistů

Šimon Bilina ze seriálu ZOO se stal patronem Safariběhu. (sj)

Zahájení sezony 2022 s Primou a představiteli seriálu ZOO. (sj)

Český rozhlas HK převzal patronát nad chovem tučňáků brýlových. (sj)

ZOO a koncert zpěvačky a herečky Evy Burešové. Představitelka seriálové Viki během jedinečného vystoupení také pokřtila nové album písní, které zní v každé epizodě. Akce přilákala několik tisíc lidí.

19. 5. 2022 Safari park získal hned tři významné ceny

Hned tři Bílé slony získal safari park a jeho odborníci v rámci tradiční soutěže všech českých a slovenských zoologických zahrad. Pořadatelské sdružení Česká zoo ocenilo prvním místem v kategorii Stavby nový pavilon pro žirafy síťované. Druhým místem v kategorii Ptáci ocenila Česká zoo odchov leskoptví dlouhoocasých z léta 2021. Safari park je loni odchoval jako první zahrada na světě. K odchovu došlo v budoucím přímo v průchozí hale Ptačího světa. Tam mohou lidé dospělé ptáky obdivovat dodnes.

21. 6. 2022 EVVO Projekt - slavnostní vyhlášení škol

V safari parku proběhlo slavnostní vyhlášení soutěže škol „Třídíme s želvou Bellou“. Děti z nejuspěšnějších škol měly možnost prohlídky celé zoo s vlastním průvodcem, zakončené krmením žiraf a zároveň se dozvěděly aktuální informace ohledně dění v safari parku a záchranářských projektů přímo z úst vedoucího mezinárodních projektů, Jana Stejskala.

7. 7. 2022 Představení nové expozice tučňáků veřejnosti

Safari Park Dvůr Králové získal z Nizozemí vzácné tučňáky brýlové. Expozice, která v safari parku vznikla, nemá v Česku a na Slovensku obdoby. Je průchozí a představuje přístav namibijského města Luderitz. Na břehu velkého bazénu návštěvníci vidí dřevěné molo s lodním jeřábem, funkční rezavý maják nebo soubor typicky hrázděných domků s odkazem na evropské osadníky v oblasti. Nechybí ani dvě lodě, „zakotvené“ na oblázkové pláži. Expozice vznikla s podporou evropských fondů v rámci programu Interreg, dotačního projektu Vodní světy Polsko-Česko, který safari park vytváří spolu s polskou zoo v Opoli.

22. 7. 2022 Český rozhlas HK převzal patronát nad chovem tučňáků brýlových

Pravidelné vysílání jednoho z našich nejvýznamnějších partnerů ze safari parku se neslo především ve znamení nové expozice pro tučňáky brýlové. Zástupci ČRo HK navíc převzali nad těmito půvabnými ptáky patronát.

30. 7. 2022 Ewango či Babeta pomáhají bojovat s pytláky v Africe

Safari Park Dvůr Králové nově podporuje boj s pytláky a překupníky v Africe. Připojil se k aktivitám českého projektu Malina pro slona. Díky vzorkům srsti zvířat ze safari parku je možné trénovat psy na hledání ilegálních trofejí nebo pašovaného masa ohrožených zvířat v Kongu a dalších zemích. Návštěvníci měli možnost na vlastní oči sledovat ukázky tréninku proti-pašeráckých psů, kteří pronásledují pytláky a chrání kriticky ohrožená zvířata.

10. 8. 2022 Návštěva chargé d'affaires Jihoafrické republiky

V průběhu Afrických dnů safari park navštívila paní Namhla Gigaba, chargé d'affaires Jihoafrické republiky. Zajímala ji zejména nová expozice tučňáků brýlových, jejichž domovinou ve volné přírodě je právě Jihoafrická republika (JAR). Potěšilo ji rovněž setkání s prodejci sušeného masa biltong, jehož receptura pochází rovněž z JAR. Projela se i po safari, kde ji uchvátila bezprostřední blízkost žiraf u návštěvníků v autech, nejvíc ji ale zaujala přítomnost mnoha afrických kulturních prvků v zahradě, díky nimž má zahrada výrazně "afričtější" atmosféru, než kdyby zde byla pouze chována zvířata.

8. až 14. 8. 2022 Africké dny 2022

Ve dnech 8. - 14. srpna byl safari park největší přehlídkou kultury a gastronomie Afriky. Návštěvníci se mohli těšit na hudební a taneční workshopy, ochutnávky dobrot z Keni, Konga i dalších zemí, barevnou módu i ručně vyráběné šperky a mnoho dalšího. Od středy se pak podával nejen ledový čaj od Rooibos Company. 15 % jejich obratu putovalo do Konga na výcvik psů proti-pytláckých jednotek. O stylový účes návštěvnic se postaraly pletářky copánků z Konga a Zimbabwe. Ve vesničce Tiebélé bylo možné ochutnat speciality z Konga, zatímco pokrmy v Safari pivovaru připravovali kuchaři z Keni.

11. 8. 2022 Vernisáž botanických ilustrací Joy Adamsonové

Vernisáž výstavy originálních ilustrací Joy Adamsonové proběhla 11. srpna 2022 v Galerii Zdeňka Buriana. Z Velké Británie na zahájení přicestoval i člen správní rady britské nadace Elsa Conservation Trust, která dila na výstavu zapůjčila, pan Graeme Dougan. Originály botanických ilustrací Joy Adamsonové se vystavují jen zcela výjimečně. Do Česka mohl soubor děl dorazit díky popularizátorce života a díla Joy Adamsonové, Zuzaně Beranové. Joy Adamsonová se společně se svým manželem Georgem stali zřejmě nejslavnějším párem africké ochrany přírody.

25. 8. 2022 Přivítali jsme půlmiliontého návštěvníka roku 2022

Stalo se tak nejdříve v novodobé historii. Návštěvníky s pořadovým číslem 500 000 se stali Stejskalovi z Litoměřic. Ředitel safari parku Přemysl Rabas jim poděkoval za přízeň a předal jim mimo jiné poukaz na Relax v safari parku - mimořádný pobytový balíček, který nově nabízí Safari Resort. V jeho rámci si užijí kromě přespání "v Africe" také stylovou africkou večeři nebo setkání se žirafami.

31. 8. 2022 Kuchaři z Keni v safari parku

Šéfkuchaři z Keni vařili po celé léto v safari parku návštěvníkům africké lahůdky a místním kuchařům ukazovali své triky. Čtyři výborní kuchaři z Keni, Juliana Ndunge Matiku, Lilian Chebet, Robert Mwangi Thaiya a Wiliam Asila Akhunza, posilnili kuchařský tým Safari Gastro a pomáhali vařit a naplňovat heslo „Chutě a vůně z domova i Afriky“. Tato placená stáž nepřímo podpořila i ochranu zvířat v oblasti

Bubenické workshopy pro veřejnost v rámci Afrických dnů. (sj)

V srpnu byl safari park největší přehlídkou kultury a gastronomie Afriky. (sj)

Natáčení seriálu ČT Děčko - S Jakubem v Africe - na safari. (čt)

Natáčení seriálu ČT Děčko - S Jakubem v Africe. (čt)

keňské rezervace Ol Pejeta, domovu dvou posledních nosorožců bílých severních na planetě.

Září – natáčení České televize

V průběhu celého měsíce září se v safari parku natáčel velký seriál České televize, který představí široké veřejnosti safari park coby významné útočiště afrických zvířat mimo jejich domovinu a přiblíží mimo jiné světově unikátní chovy mnoha druhů nebo projekty záchrany těchto druhů přímo v Africe. Štáb natáčel už v průběhu jara 2022 také v partnerské rezervaci Ol Pejeta v Keni.

9. 9. 2022 Noc s netopýry

Zájemci mohli v doprovodu experta na život netopýrů a zaměstnance safari parku Josefa Hotového vyrazit do nočního areálu a dozvědět se vše zajímavé o těchto letounech. Akce byla příspěvkem k Evropské noci netopýrů i Roku netopýra vyhlášeného ČSOP.

17. 9. 2022 - Den pro pěstouny

Safari Park Dvůr Králové byl vybrán jako dějiště oslav pěstounství KHK. Dne pro pěstouny se zúčastnilo zhruba 55 pěstounských rodin. Rodiny měly, kromě tradiční prohlídky zahrady, možnost vyzkoušet své znalosti o zvířatech se sadou pracovních listů Průzkumník. Slavnostní vyhodnocení proběhlo v amfiteátru za účasti náměstkyně hejtmana KHK, paní Berdychové, a výherci získali pobyt v korunách stromů, v našem safari kempu. Nechyběl ani doprovodný program, propagační aktivity ohledně pěstounství a závěrečný koncert. Akce měla veliký ohlas a již teď je v plánu i na rok 2023.

25. 9. 2022 – návštěva odborníků z Thajska

Safari park navštívila exkurze thajských expertů z tamější unie zoologických zahrad vedená velvyslankyní Thajského království, paní Phasporn Sangasubana. S ředitelem Přemyslem Rabasem probrali možnosti spolupráce při záchraně ohrožených druhů a vyslovili přání získat možnost načerpat v safari parku nové zkušenosti s chovem afrických zvířat.

30. 9. – Kluci v akci

Oblíbený gastronomický pořad Kluci v akci se zastavil i v safari parku. Vedle regionálních specialit s hosty mimo safari park představil natáčený díl krátce také samotnou zahradu a její kulinární zajímavosti – pivní speciály nebo projekt gastronomického putování po stopách Zikmunda a Hanzelky.

2. 10. 2022 Den otevřených dveří v Safari Park Resortu

Mimořádně oblíbený Safari Park Resort představil veřejnosti novinky. Pozval je na Den otevřených dveří, během kterého se zájemci mohli podívat do Safari kempu i

dalších míst. Čekali na ně zástupci personálu, kteří ochotně představovali nabízené pobytové balíčky, novinky v areálu i zvířata ve výběhu, na která je z kempu výhled.

31. 10. 2022 Týden duchů

12 tun vydlabaných dýní, nespočet komentovaných setkání u zvířat, prohlídky s loučemi, výpravy za netopýry a mnoho dalších zážitků letos přilákaly do safari parku na 35 tisíc milovníků podzimních radovánek. Úžasným vrcholem letošního Týdne duchů se stala sobotní strašidelná stezka pro děti., na níž přišlo přes 9000 návštěvníků. I díky našim přátelům z Hitrádio Černá Hora, východočeské textilní legendy Veba bytový textil, Rooibos Company, královédvorské CARLA Chocolate, OC FUTURUM Hradec Králové nebo české oděvní značky BUSHMAN Česko ožil celý areál mnoha čarovnými a strašidelnými úkoly a podařilo se vytvořit jedinečnou atmosféru.

Říjen - listopad - Výstava Zvíře není věc

Během podzimních dnů zval Safari Park Dvůr Králové na již tradiční výstavu výtvarných děl školáků a mládeže, kteří se přihlásili do XVIII. ročníku soutěže - Zvíře není věc, pořádanou DDM Jednička Dvůr Králové nad Labem. Umělecká díla byla i tentokrát k vidění v pavilonech se šimpanzi a se slony.

24. 10. 2022 Přivítali jsme 600 000. návštěvníka roku 2022

To znamená nejvyšší návštěvnost od dob Josefa Vágnera. Výsledek je o to hodnotnější, že v posledních letech rychle přibývá konkurence. Stávající zahrady se významně zlepšují a vznikají nové, stejně jako přibývá řada jiných atrakcí. Rekordmany se stali Dufkovi z Mladé Boleslavi, kteří získali od ředitele Přemysla Rabase mimo jiné poukaz na pobyt v Safari Park Resortu se stylovou africkou večeří.

21. 11. 2022 – V safari parku proběhla specializační porada gestorů Celní správy ČR v problematice CITES

Odpovědní pracovníci celní správy probírali například legislativní novinky v environmentální oblasti či aktuální případy. Díky přednáškám zaměstnanců safari parku se diskutovalo rovněž o dovozu a vývozu zvířat zoologických zahrad, o managementových opatřeních v zahradách, o mezinárodní spolupráci v rámci EAZA, o trestných činech proti volně žijícím zvířatům či o ochranných projektech safari parku.

1. 12. 2022 – Představení kampaně Adoptuj mě!

Safari park představil veřejnosti další vánoční adoptiční kampaň, tentokrát s jednoduchým názvem Adoptuj mě! Představila desítku zajímavých druhů, v jejichž chovu safari park vyniká nebo se dočkaly něčeho významného. Adoptiční kampaň sice běží až do konce ledna, již nyní ji však lze označit za úspěšnou. Pouze do konce prosince přilákala k adopci 133 subjektů.

Již v druhé polovině října jsme přivítali 600 000. návštěvníka roku 2022. (mš)

Safari Park Dvůr Králové nově podporuje boj s pytláky a překupníky v Africe. (hbo)

Setkání sponzorů a přátel 2022_pianista Elly Jay. (sj)

Setkání sponzorů a přátel SPDK v prosinci 2022. (sj)

9. 12. 2022 Setkání sponzorů a přátel SPDK

Po dvouleté koronavirové přestávce, proběhlo setkání sponzorů a přátel Safari Parku Dvůr Králové. Milá slavnost se konala v Neumannově vile a prostorách Galerie Zdeňka Buriana. Přítomným hostům z řad nejvýznamnějších partnerů safari parku zahráli umělci Futurelove Sibanda a Elly Jay.

10. 12. 2022 – ČEZ odtajnil jména levhartů perských

Ředitelka Nadace ČEZ Michaela Ziková s dcerami představily veřejnosti jména dvou mláďat levharta perského. Malým samcům říkají chovatelé Aladin a Afrin. Nadace ČEZ a Skupina ČEZ jsou dlouhodobě jedněmi z nejvýznamnějších partnerů safari parku.

13. 12. 2022 Narodil se druhý nosorožec černý neboli dvourohý východní

V zázemí safari parku došlo k narození kriticky ohroženého nosorožce černého. Matka Molly rodila poprvé, ale o mladou samici se od první chvíle dobře starala. Vzhledem k bezproblémovému odchovu chovatelé využili příležitosti a samici, která je díky tréninku ochotná spolupracovat, pravidelně odstříkovali a mrazili mléko. To by mohlo posloužit v případě problémů s odchovu v budoucnu nejen v safari parku, ale také v některé z dalších partnerských zahrad. Safari park je v chovu těchto zvířat světovou velmocí a několik zvířat již odvezl i zpět do Afriky.

25. 12. 2022 Český rozhlas HK slavil v safari parku

Český rozhlas Hradec Králové vysílal ze safari parku u příležitosti blížících se oslav 100 let existence rozhlasového vysílání na území Česka. Spolu s dalšími významnými hosty se tu mimo jiné objevil ředitel safari parku Přemysl Rabas a další představitelé zahrady.

31. 12. 2022 Vánoce v safari parku

Poslední týden roku patřil v safari parku již tradičně Vánoční zoo. Areál zahrady ozářily tisíce světélek na vánočních řetězech, zářící siluety nosorožců, bongů, buvolů a dalších zvířat. Zlatě se rozsvítily i skulptury dvou baobabů. Vánoční atmosféru zoo oživily i evropské vánoční stromky, zdobené ručně foukanými ozdobami z místních dílen, desítky adventních věnců, girland a dalších dekorací i dřevěné stromky tradiční pro oblast jihu Afriky. Ty navíc safari parku pomáhají každoročně zdobit řemeslnými ozdobami školy a školky z okolí, jejichž žáci ozdoby sami vyrobili.

Po celý rok natáčení seriálu v safari parku

Do safari parku se během celého roku opakovaně vracel štáb televize Prima a natáčel zde jeden z nejoblíbenějších seriálů současnosti Prima ZOO. Díky jeho popularitě safari park v loňském roce navštívily zástupy seriálových fanoušků. Natáčení bude probíhat i během roku 2023.

Marketing a média

Michal Šťastný

Stejskalovi z Litoměřic se stali symbolicky návštěvníkem s číslem 500 000. V roce 2022 se ale toto mimořádné číslo povedlo výrazně překonat. (mš)

Rok 2022 znamenal z pohledu fungování safari parku návrat k normálu. Z hlediska pohledu mediální komunikace ale přinesl řadu výzev. Bylo to systematickou činností udržet pozornost veřejnosti, kterou přinesla doba covidová, a tuto přetavit v udržení uspokojivé návštěvnosti i setrvalé podpory.

Safari park připravil pro návštěvníky řadu novinek. Pozornost poutal také seriál ZOO FTV Prima, který dodnes vykazuje vysokou diváckou sledovanost a velmi zajímavé odchovy. V zázemí zahrady, její veřejné části i v Africe vznikl nový seriál ČT :D S Jakubem v Africe. Televize ho odvysílá dle plánu v průběhu roku 2023.

Oddělení po době personálních turbulencí setrvalo ve stejném složení. Práce s médii spadá především do agendy Zuzany Boučkové a Michala Šťastného. Péči o významné partnery si z hlediska organizačního oba zmínění děl s Janem Stejskalem a Janou Hudcovou.

Do marketingové propagace se mnohem intenzivněji a s úspěchem nadále zapojoval kolega Pavel Šereda. Ten je také správcem stále lépe fungujícího e-shopu.

Safari park s lidmi komunikoval i prostřednictvím informačně-marketingových

kampaní. Vázaly se k příchodu tučňáků brýlových do rodící se expozice West Cape v území někdejšího brownfieldu v bezprostředním sousedství Neumannovy vily, vánoční adopční kampani nebo k malé outdoorové kampani ve vlacích společnosti Arriva.

Mediální komunikace

Komunikace safari parku byla po celý rok intenzivní a v podobě tiskových zpráv fungovala zhruba ve frekvenci jedné až dvou tiskových zpráv týdně, doplněných občasně fotoaktualitou.

V roce 2022 vydalo oddělení 38 tiskových zpráv, referujících o pozoruhodných novinkách z říše zvířat, marketingové nebo ekonomické činnosti safari parku. Velmi aktivní jsme byli také na sociálních sítích.

Tiskové zprávy, fotoaktuality a jiné

Kostrou komunikace safari parku byly opět významné události v chovu a ochraně zvířat. Obrovskou pozornost získalo únorové narození mláďete nosorožce dvourohého východního. Malý samec, který byl po 4 letech prvním dvorským mláďetem, se narodil týden po začátku ruské agrese na Ukrajině, dostal symbolické jméno Kyjev. Nejen díky tomuto příběhu se mláďě objevilo také v řadě světových médií, včetně populárního titulu People.

Dana Voňková z Českého rozhlasu Hradec Králové se stala čestnou patronkou chovu tučňáků. Oficiálně se patronem stalo regionální studio. To spolu s Danou Voňkovou zastupovala Lada Klokočníková. (mš)

Značný ohlas vyvolalo i druhé narození mláděte tohoto druhu – v prosinci samce Kyjeva následovala ještě samice Mihindi.

V rámci médií se značné pozornosti těšilo i mládě žirafy Rothschildovy narozené 23. prosince, narození a představení mláďat levharta perského (safari park je jedním z nejúspěšnějších chovatelů tohoto ohroženého druhu a malí samci byli jedinými mláďaty svého druhu narozenými ve světových zoo za nejméně rok).

Až nečekaný ohlas přineslo podzimní spuštění vlastní klíčníry. Krmiváři zde pěstují zvířatům obilné klíčky s výhonky a podporují tak dlouhodobou snahu safari parku o co největší udržitelnost. Pěstírna má malou spotřebu vody, eliminuje uhlíkovou stopu (krmení není třeba dovážet z dálky), zvířatům poskytuje ideální příděl živin a je také levná. Také s ohledem k přirovnání k populárním microgreens by bylo v Česku složité hledat média, která této pozoruhodné události nevěnovala prostor.

Neopomenutelnými tématy byla i pokračující záchrana nosorožců bílých severních nebo Safariběh ČSOB.

Nesporně největší událostí z hlediska novinek bylo letní otevření expozice tučňáků brýlových. Média se sem opakovaně vracela – zaznamenala nejen příjezd opeřenců z Holandska a otevření expozice, ale také zvykání ptáků na nový domov. Z expozice tučňáků proběhla řada přímých přenosů, například v České televizi, v Českém rozhlase HK nebo na HitRádiu Černá Hora.

V celkovém úhrnu vyšlo o safari parku v roce 2022 dle zběžného mediálního monitoringu zhruba 2000 reportáží a příspěvků napříč všemi českými médii. Sledování zahraničních médií je mimo naše technické a personální možnosti.

Znamená to další nárůst oproti roku 2021, kdy Newton evidoval 1541 výstupů, a roku 2020, kdy jsme zaznamenali 1471 takových výstupů (v roce 2019 to bylo pod 1000 mediálních výstupů). Pozoruhodné a vítané je i další posilování pozice marketingového označení „Safari Park Dvůr Králové“ ve srovnání se starším „Zoo Dvůr Králové“ – „zoo Dvůr Králové“ Newton zaznamenal v roce 2022 316krát. To je velmi pozitivní výsledek s ohledem na trvalou snahu o posilování značky Safari Park Dvůr Králové.

V safari parku se konala i živá vysílání Českého rozhlasu Hradec Králové, a to hned dvakrát. První – letní – se věnovalo především novinkám sezony. Probíhalo z přímého sousedství expozice a také v samotném výběhu a Český rozhlas HK během něj převzal nad chovem tučňáků patronát.

Tradicí Afrických dnů nebo Týdne duchů se stala podpora projektů ochrany přírody. Všichni prodávající odvádějí část zisku na projekty safari parku, případně partnerské aktivity v Africe jako kynologický projekt Malina pro slona. (sj)

Endangered Baby Rhino Born at Czech Zoo Named Kyiv in Honor of 'Ukrainian Heroes'

The eastern black rhinoceros calf was born on Mar. 4 at the Dvůr Králové Zoo in Dvůr Králové nad Labem, Czechia

By [Stephanie Wenger](#) · Published on March 16, 2022 01:42 PM

PHOTO: MARTIN DRISKEV / ANA-EPH / SHUTTERSTOCK

A Czech zoo has a new addition!

On Mar. 4, the Dvůr Králové Zoo of Dvůr Králové nad Labem, Czechia, welcomed a critically endangered eastern black rhinoceros calf. The zoo introduced the baby rhino on Monday in a [Facebook post](#) and shared that the young animal's name is Kyiv — a gesture made in support of Ukraine amid [Russia's invasion](#) into the country.

"The cub was born on the night of Thursday to Friday, basically exactly one week after the Russian invasion of Ukraine," zoo Director Premysl Rabas said, according to a statement on the [zoo's official website](#) translated to English.

He added, "The name is another expression of our support for the Ukrainian heroes."

Mláďče nosorožce evropského vzhledem je 10 dní. Májí samec doofe dospívá a pravděně žije.

Zpočátku byla máma blízko něho, ale se jí postupně vzdal. Máma dnes dokonce sblížívala s jinou samičkou, takže máme novou šanci na další mláďata. V jiných mláďatech se objevila buďma máma Kyjiva, šlo o šesti měsíců.

Podívejte se poslední dny na stránce Dvůr Králové, kde můžete vidět, jak se chová. Vítejte na stránce... See more

Narození mláďete nosorožce dvourohého východního vzbudilo velký ohlas po celém světě. Tématu se věnoval i mimořádně populární americký titul People.

Druhé vysílání se uskutečnilo 25. prosince, kdy se představitelé safari parku s dalšími hosty sešli u mikrofonu přímo v Safari pivovaru.

Sociální sítě

Ačkoli příspěvky byly obecně úspěšné a přinášely kýženou odezvu, na podobě profilu se začal výrazněji projevovat nedostatek času i určité technické zaostávání. Se stávajícím vybavením není možné produkovat různorodý videoobsah odpovídající kvality. Videí, která například Instagram aktuálně významně podporuje, tedy ubylo. Navzdory tomu docházelo k trvalému a uspokojivému růstu počtu fanoušků. Na Instagramu překonal počet fanoušků 33,5 tisíc (z 30 000 v roce 2021), na Facebooku je to přes 76 tisíc lidí (z 71 000).

Největšího počtu „lajků“ na Instagramu dosáhla fotografie mláďete žirafy Rothschildovy z 27. prosince 2022 (4 423), následovala ji mláďata nosorožce dvourohého východního (z obou narozených byl silnější předvánoční post) a mláďata levharta perského.

Na Facebooku dosáhla největšího počtu lajků fotka mláďete nosorožce dvourohého východního z 2. února 2022 (9 803 lajků), následovalo ji druhé mláďe nosorožce z prosince 2022, mláďata levharta perského a mláďe žirafy Rothschildovy. Obrovská popularita mláďat není překvapením, z pohledu vývoje populací řady druhů a výhledu perspektivy dalšího vývoje je ale z pohledu komunikace varováním a závazkem. Je nutné zaměřit se na popularizaci dalších témat a problematických aspektů managementu chovu.

Z hlediska dosahu příspěvku se ukázala síla videa. Naprosto nejsilnějším příspěvkem se v tomto ohledu stalo krátké video z krmení mláďete zejozoba afrického od chovatelky Heleny Hubáčkové s dosahem 588 tisíc uživatelů. Zdánlivě neatraktivní druh tak atakoval silou příspěvku bez větších problémů i nejsilnější příspěvky roku 2021 (video mláďete hrabáče kapského s dosahem 763,4 tisíce uživatelů).

V roce 2023 se musíme pokusit o intenzivnější tvorbu videí.

Velmi pozitivní výsledky nesla spolupráce se Safari Park Resortem i Safari pivovarem na propagaci jejich produktů. Například resort výrazně navýšil prodeje pobytových balíčků v době, o kterou byl jindy malý zájem.

Sociální sítě se staly důležitým nástrojem propagace stále úspěšnějšího e-shopu. Ten i díky propagaci právě v on-line prostředí vynesl přes 4,3 milionu korun v úhrnu s rezervacemi tradičních zážitků a ukazuje se, že tento typ prodeje má velký potenciál.

Zahájení sezony

Vstup safari parku do letní sezony doprovodila velká akce ve spolupráci s FTV Prima, respektive jejím seriálem ZOO. Slavnost, které se zúčastnili představitelé seriálových postav a Eva Burešová ji doprovodila koncertem v amfiteátru, přilákala v pátek 29. dubna několik tisíc lidí. Akce vyvrcholila autogramiádou, na které někteří fanoušci ochotně čekali několik hodin. Poslední zájemci odcházeli z areálu za tmy. Díky velkému nasazení prakticky všech složek zahrady se povedlo v tuto dobu netradičně velké množství lidí obsloužit k jejich spokojenosti.

Seriál ZOO

Seriál ZOO vzniká pro FTV Prima, která jej vysílá každé úterý a čtvrtek v prime timu. Seriál se stal nejúspěšnějším rodinným seriálem Česka. Díky výraznému brandingů safari parku přímo v seriálu dostává zahrada pravidelnou vizibilitu v jinak velmi těžko dostupném mediálním prostoru. Seriál poutá pozornost především v lifestyleových médiích a společenských rubrikách, díky čemuž se dostává safari parku další nepřímé pozornosti. Dá se předpokládat, že seriál měl dopad na úspěchy v návštěvnosti. Rostl také zájem o trika a další zboží s ikonickou batikou safari parku, která funguje zhruba deset let a vždy byla vlajkovou lodí v prodeji suvenýrů. Tuto pozici díky tomu zboží s tímto motivem dále posílilo.

S Jakubem v Africe

Ve Dvoře Králové a kešské Ol Pejetě a NP Mount Kenya vznikl 13dílný seriál ČT: D S Jakubem v Africe. Ten se zaměřuje na chov zvířat v safari parku a jeho nesmírný přínos k záchraně řady druhů. Jednotlivé díly představí mimo jiné chovy nosorožců, žiraf, lvů, gepardů a dalších zvířat. Televize ho do vysílacího plánu zařadí v roce 2023.

Mimořádný přínos pro safari park má především díky jasnému propojení in-situ a ex-situ ochraně zvířat, které je v jednotlivých dílech zdůrazněné. V každém díle se představitelé seriálu nejdříve seznámí s chovem daného druhu ve Dvoře Králové a následně se za ním vypraví do Afriky. Natáčení se neslo v nesmírně profesionálním duchu a dává fanouškům zahrady možnost nahlédnout do míst, kam se dosud nikdy nemohli podívat. Vůbec poprvé také filmaři mohli být například u transportu hrochů do zimoviště po celou dobu až k vypuštění v zimní stáji.

Kluci v akci

Oblíbený a tradiční pořad ČT se ve svých dílech věnoval i krajovým specialitám. Pro jeden z dílů si tvůrci vybrali také prostředí safari parku. V rámci dílu představili unikátní Safari pivovar a jeho pivní speciály a připomenuli gastronomická lákadla zahrady. Epizodu televize vysílala 5. listopadu.

Český rozhlas Hradec Králové se opakovaně vracel do safari parku. (mš)

Štáb seriálu S Jakubem v Africe strávil v safari parku takřka měsíc. (mš)

NEJVĚTŠÍ EXPOZICE TUČŇÁKŮ V ČESKU

SAFARI PARK DVŮR KRÁLOVÉ

Vlaky Arriva, které z oblasti Ústí nad Labem a Liberce mířily ke Dvoru Králové, zdobily vizuály safari parku. (pš)

Marketingové kampaně

Oddělení komunikace a mezinárodních projektů v roce 2022 nadále pokračovalo v práci na fungujících projektech a rozvinulo i projekty nové.

Adoptuj mě!

Vánoční kampaň tentokrát představila desítku druhů zvířat k adopci. Druhy, které se staly tvářemi kampaně, jsou pro safari park nějak typické, případně v jejich chovu došlo k významným událostem (začátek chovu jako u tučňáků brýlových, nový chovný samec u bongů horských nebo mláďata po dlouhé odmlce u levhartů perských). Kampaň se setkala s úspěchem. Její vyhodnocení proběhne v únoru 2023, kdy oficiálně skončí, pouze v průběhu prosince 2022 přišlo 133 nových adoptí.

Pro tento projekt vznikla na webu microsite s medailonky jejich představitelů, set bannerů pro každý druh ve vánoční barevnosti pro potřeby online komunikace a série fotogalerií, kde se nováčci představovali.

Pozvi zvíře na jídlo

Po letech silné podpory se Pozvi zvíře na jídlo dočkalo mírného útlumu. Nepřidávali jsme nové druhy a kampaň připomínali spíše vzácně. Přesto se dočkala příspěvku 246 600 Kč, nejvíce zvanými byli hrošci (celkem 18 000 Kč), surikaty (16 500 Kč) a sloni (13 950 Kč).

Safari park ve vlacích Arriva

Díky opakovaným jednáním se povedlo navázat spolupráci se společností Arriva. Ta v rámci barteru nabídla safari parku reklamní prostor pro outdoorovou reklamu přímo ve vlacích, které obsluhují Dvůr Králové a přijíždějí především ze zajímavého regionu severních Čech. Kampaň poutala na novou expozici tučňáků brýlových, pobyty v Safari Park Resortu a ke kampani Pozvi zvíře na jídlo.

Mediální a další partnerství

Dalšího úspěšného roku se dočkalo letité partnerství s Českým rozhlasem Hradec Králové. Uskutečnili jsme hned dva několikahodinové přenosy přímo ze safari parku a rozhlas převzal patronát nad chovem tučňáků brýlových.

Ve spolupráci s redaktorkou Danou Voňkovou nadále pokračoval nekonečný seriál o zajímavostech v safari parku.

Safari park započal jednání o partnerství s FTV Prima. Vyjasňování představ a požadavků se protáhlo až do konce roku 2022. Užší spolupráci jsme znovu navázali i s HitRádiem Černá Hora, které safari parku poskytlo mediální prostor

pro prezentaci některých klíčových akcí a na oplátku se prezentovalo přímo v areálu během Týdne duchů a při dalších příležitostech.

„Nemediální“ partneři safari parku zůstali beze změny. Jsou jimi Královéhradecký kraj, Skupina a Nadace ČEZ, ČSOB, Toyota a Algida. Safari park ovšem navázal velmi přátelské vztahy s českou oděvní značkou Bushman (barterové spolupráce na soutěžích a podobně). Spolupráce je oboustranně velmi výhodná, a tak v ní budeme dále pokračovat.

Ze strategického pohledu vnímáme jako klíčové přistoupení k jednání o partnerství s FTV Prima a také Lesy ČR.

Safariběh ČSOB laskavě podpořili mimo jiné ČSOB Na zdraví, Skupina ČEZ, Yellow Point, SkiAreál Černá Hora-Pec, OC Futurum, Coca-Cola HBC ČR a SR, Plzeňský Prazdroj, National Geographic Česko, Bushman a HitRádio Černá Hora.

ČEZ představil jména levhartů

Ředitelka Nadace ČEZ a její dcery v rámci partnerství se safari parkem zveřejnili jména mláďat levhartů perských. 10. prosince veřejnosti na malé slavnosti oznámily, že samci se jmenují Afrin a Aladin.

Ochranné známky

Safari park pokračoval v průběhu roku 2022 ve snaze získat ochranné známky pro strategická označení jednotlivých částí zahrady i zahrady samotné. V některých případech skončilo šetření úspěšně přidělením známek, v dalších případech pokračují snahy ještě i v roce 2023.

Dokládání užití ochranných známek v praxi probíhalo v úzké spolupráci s týmem Safari Park Resortu.

Textilka Veba se mimo jiné představila atraktivní a přirozenou formou posvátného stromu. Na ten návštěvníci – obdobně jako etnika zejména v západní Africe – věšeli pentle z afrického brokátu. (sj)

Pracovníci oddělení komunikace a mezinárodní spolupráce (zleva): Josef Hotový, Zuzana Boučková, Michal Šťastný, Jana Hudcová, Jan Stejskal a Pavel Šereda.

Vzdělávání

Ilona Kratochvílová a Josef Hotový

Vzdělávací program pro děti s Josefem Hotovým. (sj)

Environmentální vzdělávání patří mezi nejvýznamnější úlohy moderních zoologických zahrad. Naše zahrada je od roku 1997 začleněna do mezinárodní sítě zoovzdělávání pod hlavičkou IZE (International Zoo Educators Association) a klade si za cíl pomáhat návštěvníkům poznávat přírodu a zprostředkovávat jim nutnost její ochrany. Safari park nabízí 11 vzdělávacích programů pro školní a volnočasové skupiny, které jsou dostupné v českém a anglickém jazyce. Kromě toho se vzdělávací oddělení spolupodílí na přípravě a realizaci „povídání o zvířatech“, která jsou v převážné většině vedena ošetřovateli. Návštěvníci naslouchali více než 850 povídání o zvířatech. K naší práci patří také zajišťování výstav.

Vnímáme i důležitost dlouhodobého působení na naše budoucí dospělé a zprostředkováváme ho v rámci našeho zookroužku. Vzdělávací kruh se nám uzavírá při uplatnění vysokoškolských studentů při prohlídkách a programech v zahradě.

Vzdělávací programy

Se vzdělávacími materiály s environmentální tematikou pracovalo dohromady cca 17 830 dětí z MŠ, ZŠ, PŠ a SŠ v 743 skupinách.

Vzdělávací program se zoolektorem si objednalo 285 školních skupin s 6 380 žáky.

Sadu pracovních listů pro samostatnou vzdělávací práci bez zoolektora si v pokladně pro své třídy zakoupilo celkem 458 učitelů pro cca 11 450 žáků.

45 programů proběhlo v rámci projektových dnů ze Šablon hrazených Evropskou unií.

Tradičně nejobjednanější byly vzdělávací programy **S průvodcem po safari parku** a **Šelmy**, které provází žáky po nejcharismatictějších druzích zvířat chovaných v zahradě a interaktivní formou je seznamuje s jejich ekologií, chováním i stupněm ohrožení ve volné přírodě. Program **Zvířata zblízka**, zaměřený na budování pozitivního postoje k živé přírodě, při kterém žáci poznávají hlavní funkce zoologických zahrad, úskalí i krásy chovu zvířat v domácích podmínkách a na vlastní kůži si ověří fyziologické charakteristiky plazů, musel být bohužel z provozních důvodů z nabídky na celý rok vyřazen. Stejně jako ostatní programy, které probíhaly v galerii Tengenenge.

Další pořadí úspěšnosti programů lze vyčíst z tabulky.

Průvodce po zoo a Zadními vrátky

Zážitkového programu **Zadními vrátky** se zúčastnilo 1 527 lidí ve 138 skupinách. Na program **S průvodcem po zoo** se vydalo 1 420 lidí v 65 skupinách.

Komentované krmení tučňáků brýlových. (sj)

Přehled programů se zoolektorem v roce 2022

Program se zoolektorem	Skupin	Osob
Zvířata zblízka	2	50
Šelmy	57	1303
S průvodcem po safari parku	176	3924
Etologie zvířat	5	125
Lidoopi	24	521
Ohrožené druhy	3	50
Ptáci	10	217
Vývoj života	4	113
Hmyz	2	42
Okno dokořán	2	35
Celkem	285	6380

Programy se zoolektorem

Rok	2019	2020	2021	2022
Počet skupin	259	64	225	285
Počet účastníků	5723	1439	4881	6380

Prohlídka s průvodcem

Rok	2019	2020	2021	2022
Počet skupin	83	32	80	65
Počet účastníků	1633	565	1327	1420

Poznejte zákulisí safari parku

Rok	2019	2020	2021	2022
Počet skupin	161	76	96	138
Počet účastníků	2127	1029	967	1527

Výstava kreseb Joy Adamsonové. (sj)

Do činností oddělení patří i průvodcovské služby při **Večerním, Mimořádném a Offroad safari**.

Letos se uskutečnilo 249 jízd **Offroad safari** pro 818 návštěvníků a 254 jízd **Večerního safari** pro cca 7 500 návštěvníků.

Zážitkové programy, které jsou pro klienty velmi atraktivní, jsou i nemalým finančním příjmem pro zoologickou zahradu. Daří se je uskutečňovat díky spolupráci se zoology, ošetrovateli, pracovníky oddělení výživy, návštěvnického servisu a vzdělávání. Poděkování patří v neposlední řadě i externím pracovníkům – J. Čapkovi, Z. Jedličkovi, T. Kapicovi, K. Lochovské, M. Novákové, J. Petrové.

Zookroužek

Zahradu nabídla dětem jeden zájmový kroužek, kterého se pravidelně jedenkrát týdně (středa, 14:30 – 16:00) zúčastňovalo 17 dětí. Vedoucí tohoto kroužku byla Ilona Kratochvílová. Druhý zookroužek, pod hlavičkou DDM Jednička, vedl Bc. Vladimír Jiříčka a do čtvrtetčních schůzek se zapojilo 12 dětí.

Děti měly možnost poznávat zvířata v zahradě a aktivně sledovat všechny změny v průběhu celého roku. Na Darwinově stanici se učily starat o zvířata a sbírat zkušenosti ve správném kontaktu s jednotlivými druhy. Absolvovaly řadu kvízů, soutěží a exkurzí do zákulisí a postupně se seznamovaly s chovanými druhy zvířat. Výborná byla i spolupráce s rodiči, kteří pomáhali s náročnějšími akcemi.

Darwinova stanice

Darwinova stanice slouží jako chovatelské zázemí pro kontaktní zvířata (9 hadů, 3 ještěři, 3 želvy, 4 bodlíni, 3 ježci, společenstvo hlodavců a akvarijních ryb) a učební prostor pro výuku speciálních programů: Zvířata zblízka, Plazi, Okno dokořán pro hendikepované a dalších. Při těchto programech jsou používána kontaktní zvířata. Darwinova stanice je také využívána jako jedna ze zákulisních zastávek zážitkového programu. Letos nebyl prostor z provozních důvodů využíván, galerie Tengenenge a ostatní prostory prochází vleklou rekonstrukcí, aby mohly být využity pro expozici bezobratlých, Darwinova stanice na náhradní prostory zatím čeká.

Přednášková a publikační činnost našich zaměstnanců v roce 2022

Přednášky:

Podhrázký, Michal 2022: *GPS GSM na husách*, Dvůr Králové nad Labem, Konference GPS GSM, 18. 3. 2022 - přednáška.

Podhrázský, Michal 2022: *Chov papoušků v Safari parku Dvůr Králové*, Dvůr Králové nad Labem, Komise papoušků UCSZ, 12. – 13. 10. 2022 - přednáška.

Podhrázský, Michal 2022: *Projekty insitu Safari park Dvůr Králové*, Bojnice, Komise insitu projektů a komise ochrany fauny ČR a SR, 2. – 4. 11. 2022 - přednáška.

Podhrázský, Michal 2022: *Významné odchovy, příchody, stavby, události, Safari park Dvůr Králové*, Hluboká nad Vltavou, Komise ptáků UCSZ, 15. – 16. 11. 2022 - přednáška.

Podhrázský, Michal 2022: *Chov dudkvců stromových v Safari parku Dvůr Králové*, Jihlava, Setkání SCHHAPP, 26. 11. 2022 - přednáška.

Podhrázský, Michal 2022: *Ibis skalní (Geronticus eremita)*, Nehvizdy, Setkání chovatelů, 16. 12. 2022 - přednáška.

Stejskal, Jan: How To Breed an Extinct Species? The Curious Case of the Northern White Rhino. Přednáška na Lycée Francaise de Prague, Praha, 8. 6. 2022, 50 posluchačů.

Stejskal, Jan: Projekty safari parku v Africe. Přednáška na setkání zaměstnanců, Safari Park Dvůr Králové, 24. 6. 2022, 100 posluchačů.

Stejskal, Jan: The Role of Zoos and EAZA in the BioRescue Program. Přednáška na interním semináři projektu BioRescue, Osaka University, Japonsko, 6. 11. 2022, 20 posluchačů.

Stejskal, Jan: Projekty safari parku v Africe. Přednáška na semináři pro zaměstnance Celní správy ČR, Safari Park Dvůr Králové, 21. 11. 2022, 20 posluchačů.

Publikace:

Zywitzka V, Rusha E, Shaposhnikov D, Ruiz Orera J, Telugu N, Rishko V, Hayashi M, Michel G, Wittler L, Stejskal J, Holtze S, Göritz F, Hermes R, Wang J, Izsvak Z, Colleoni S, Lazzari G, Galli C, Hildebrandt TB, Hayashi K, Diecke S & Drukker M (2022): Naïve-like pluripotency to pave the way for saving the NWRceros from extinction. *Sci Rep* 12, 3100 (2022). <https://doi.org/10.1038/s41598-022-07059-w>

Biasetti P, Hildebrandt TB, Göritz F, Hermes R, Holtze S, Galli C, Lazzari G, Colleoni S, Pollastri I, Spiriti MM, Stejskal J, Seet S, Zwilling J, Ngulu S, Mutisya S, Kariuki L, Lokoolool I, Omondi P, Ndeereh D and de Mori B. (2022b). Ethical Analysis of the

Application of Assisted Reproduction Technologies in Biodiversity Conservation and the Case of White Rhinoceros (*Ceratotherium Simum*) Ovum Pick-Up Procedures. *Frontiers in Veterinary Science* 9 (831675): 1–15. <https://doi.org/10.3389/fvets.2022.831675>

Biasetti P, Hildebrandt TB, Göritz F, Hermes R, Holtze S, Stejskal J, Galli C, Pollastri I, Muzzo A, Lekolool I, Ndereeh D, Omondi P, Kariuki L, Mijele D, Mutisya S, Ngulu S, & de Mori, B. (2022a). Application of decision tools to ethical analysis in biodiversity conservation. *Conservation Biology*, 00, e14029. <https://doi.org/10.1111/cobi.14029>

Hayashi M, Zywitzka V, Naitou Y, Hamazaki N, Goeritz F, Hermes R, Holtze S, Lazzari G, Galli C, Stejskal J, Diecke S, Hildebrandt TB, Hayashi K (2022): Robust induction of primordial germ cells of white rhinoceros on the brink of extinction. *Science Advances*. DOI: 10.1126/sciadv.abp9683

Ukázka přírodnin v rámci vzdělávacího programu pro děti. (sj)

Zahraníční cesty

Jan Kléma

Laikipia County, Kenya. (js)

Zahraníční cesty zaměstnanců zoologické zahrady souvisely zejména s transporty zvířat po celé Evropě. Jedná se o transporty zvířat nejen ze Safari Parku, ale i z ostatních českých i dalších zahraničních ZOO. V letošním roce bylo oproti rokům 2020 a 2021 vykonáno více zahraničních cest, jelikož došlo k ukončení opatření omezujících cestování z důvodu pandemie COVID-19. Bylo tak vykonáno několik pracovních cest související s projektem na rozmnožení nosorožců metodou odběru oocytů. Dále byly uskutečněny pracovní cesty na jednání v ostatních ZOO, na odborná jednání a mezinárodní zasedání. Bylo provedeno i několik stáží souvisejících s chovem zvířat.

Zahraníční cesty zaměstnanců Zoo v roce 2022

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
23.-28.1.2022	Polsko -> stáž tučňáci	Špičková, Divišová
25.-26.1.2022	Slovensko -> transport zvířat	Kapic, Vetter
8.2.-9.2.2022	Polsko -> kontrola Tomiston	Podhrázký, Smrček
15.-17.3.2022	Holandsko -> transport zvířat impala	Kapic, Vetter
1.-4.3.2022	Keňa -> zákrok u nosorožců	Stejskal
22.-23.3.2022	Polsko -> transport zvířat, antilopa konžská	Kapic, Vetter
8.-9.2.2022	Polsko -> konzultace, sloni	Havlíková, Tepera
28.-31.3.	Francie -> transport krokodýlů	Brokeš, Podhrázký

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
29.-31.3.2022	Dánsko -> transport zvířat	Kapic, Vetter
5.-10.4.2022	Polsko -> stáž tučňáci	Kodet, Staněk
19.-25.4.2022	Keňa -> zákrok u nosorožců	Stejskal
21.29.4.2022	Španělsko, Polsko -> transport žirafy	Kapic, Vetter
2.-4.5.2022	Polsko -> konzultace želva bahenní	Podhrázký
4.-6.5.2022	Švédsko -> jednání nákup kostry	Rabas
5.-15.5.2022	Keňa -> jednání o ochranných projektech a embryo transfer	Stejskal
24.-27.5.2022	Německo, Švýcarsko -> transport zvířat	Kapic, Vetter
7.-9.6.2022	Slovensko -> odchyt hus	Podhrázký, Staněk, Divišová
7.-10.6.2022	Dánsko, Německo, Polsko -> transport zvířat, žirafa	Vetter, Kapic
15.-16.6.2022	Rakousko -> transport dermoplast, kůže	Vetter, Kapic
21.-22.6.2022	Polsko -> transport nosorožec	Vetter, Kapic, Hrubý, Šejnoha
21.-24.6.2022	Polsko -> transport nosorožec	Stempa
20.-24.6.2022	Holandsko -> stáž tučňáci	Kodet, Špičková, Divišo-
28.-29.6.2022	Holandsko -> transport tučňáci	Vetter, Kapic
20.-21.7.2022	Německo -> transport zvířat, zebra	Vetter, Kapic
26.07.2022	Německo -> transport zvířat, přímorožec	Kapic
3.7.-16.7.2022	Uganda -> monitorování zeber bezhřívých	Čulík
24.7.-1.8.2022	Keňa -> zákrok u severních bílých nosorožců	Stejskal
13.-14.7.2022	Slovensko -> transport zvířat	Linhart, Hlávka
17.08.2022	Německo -> transport zvířat	Podhrázký
23.-26.8.2022	Norsko, Švédsko -> transport zvířat	Kapic, Vetter
30.-31.8.2022	Maďarsko -> transport hrabáč	Kapic
13.-15.9.2022	Polsko -> transport zvířat, vodušky	Kapic, Vetter
14.-16.9.2022	Belgie -> konzultace ptáci	Podhrázký
20.-22.9.2022	Polsko -> transport zebry	Vetter, Kapic
12-21.9.2022	Keňa -> zákrok u severních bílých nosorožců	Stejskal
4.-6.10.2022	Dánsko -> transport zvířat - zebu, los, štetkoun	Kapic, Vetter
27.9.-2.10.2022	Portugalsko -> jednání EAZA	Podhrázký, Brandlová,
7.10.-8.10.2022	Portugalsko -> odchyt ptáků	Podhrázký
19.10.2022	Německo -> transport ptáků	Kodet, Jarošová
18.-19.10.2022	Německo -> transport ptáků	Kapic, Vetter
1.-4.11.2022	Litva -> transport zvířat	Kapic, Vetter
2.-4.11.2022	Slovensko -> komise in situ	Podhrázký, Staněk
14.-18.11.2022	Španělsko, Švýcarsko -> transport zvířat	Kapic, Vetter
4.-18.11.2022	Japonsko, Keňa -> jednání o NWR, zákrok u nosorožců, natáčení dokumentu	Stejskal
21.-23.11.2022	Německo -> transport zvířat	Kodet, Divišová
29.11-1.12.2022	Německo, Polsko -> transport zvířat	Vetter
30.11.2022	Německo -> transport zvířat	Staněk, Špičková
6.-7.12.2022	Slovensko -> transport zebry	Kapic, Vetter
9.11.-7.12.2022	JAR, Namibie -> pracovní jednání, ZOO Johannesburg	Rabas
5.-7.12.2022	Polsko -> vzdělávací výjezd	Dubenecký

Návštěvníký servis

Jan Pařík a Lucie Petráčová

Jízdy naším Afrika truckem jsou velice populární. (sj)

Útvar **Návštěvníkého servisu** je **tým čtyř středisek**, který velmi úzce spolupracuje a zajišťuje servis pro návštěvníky, zákazníky, a hosty. **Návštěvníký servis, Návštěvníký provoz, Zooshop, Safaripark Resort** podrobné info v kapitole Safari Park Resort. V průběhu celé sezóny byly provedeny pravidelné drobné opravy spravovaných budov, vylepšení ke zdokonalování komfortu pro návštěvníky. Na bezpečnost a zároveň kontrolu areálu a budov nám dohlížel kamerový systém po celém areálu zoo. Proběhly také drobné opravy nátěrů venkovních i vnitřních částí budov a střech. Servis pečuje o vozový park pro přepravu návštěvníků v letní sezóně, zajišťuje potřebné revize a bezpečnostní prvky, včetně legislativy.

Pracovníci návštěvníkého servisu dále zdokonalují a rozšiřují ve spolupráci s Odborem dopravy města Dvora Králové nad Labem vnější navigační systém ve městě. V letošním nedocházelo k rekonstrukcím vozovek a chodníků ve městě a přilehlém okolí a to převážně na příjezdu od hor směr od Trutnova a Hradce Králové, kde je již v provozu dálnice, proto byl příjezd do Safariparku plynulejší než v letech minulých. Dále pak úzká spolupráce a Policií ČR a Dopravní Policií, kteří nám pomáhali s dopravní situací u safari parku v návštěvníky náporových dnech.

ZOO Dvůr Králové je jedním z nejvíce navštěvovaných atraktivních turistických cílů Královehradeckého kraje. V roce 2022 jsme přivítali 669.432 návštěvníků, což bylo o 125.811 více než v loňském roce. Je to jedna z nejvyšších návštěvností za posledních 20 let, kdy počet návštěvníků přesáhl hranici 650.000 osob. Takto vysoká návštěvnost byla zaznamenána naposledy v roce 1989. V letošním roce jsme již mohli otevřít safari park bez jakýchkoliv omezení či nařízení, která nejen nás, ale i celý svět omezovala v průběhu pandemie viru Covid 19, kde v jejím důsledku došlo v celé ČR ke značným omezením a restrikcím, a která dopadla v roce 2021 i na náš safari park. Celý letošní rok se díky uvolněné situaci pomalu vracel do starého režimu bez omezení a safari park byl normálně otevřen již od 1. ledna, a celý návštěvnícký servis již mohl připravovat rok 2022 tak jako před rokem 2019. V letošním roce jsme se opět snažili nabídnout dokonalý servis pro pohodlnější zážitek na celém **Návštěvníckém provozu** pro naše návštěvníky. Začátek hlavní sezóny 14. května 2022 jsme již plně otevřeli všechny pokladny zoo, včetně služeb a prodej vstupenek probíhal jak přes pokladny, tak přes online prodej (webticketing), který byl srovnatelný s rokem 2021, kdy většina zařízení podobného typu, muselo přejít na bezhotovostní platební styk, který začíná být v celé ČR čím dál více žádaný.

Návštěvníci si od léta mohou užít projíždku na šlapadlech nedaleko expozice hrochů. (sj)

Do plného provozu se také vrátily prodejny **Zooshopu a Safari Park Resortu** s tím, že jsme snažili připravit pro naše návštěvníky široký sortiment zboží, upomínkových předmětů, rozšíření ubytovacích kapacit, služeb a zážitků k plné spokojenosti našich návštěvníků.

Rok návštěvnického provozu

Letošní rok jsme po roční odmlce opět zahájili ukončením Vánoční zoo, tak jako tomu bylo v letech minulých.

V roce 2022 byl již celý park park otevřen. To vedle k tomu, že první čtvrtletí 2022 se pro návštěvnost vyvíjelo velmi příznivě. V prvním čtvrtletí byla návštěvnost velmi dobrá až nadprůměrná, kde došlo k navýšení návštěvnosti o 29.804 osob proti roku 2020. V roce 2021 bylo 1. čtvrtletí nulové.

Během zimního a jarního období jsme připravovali zoo na hlavní sezónu včetně nabízených novinek, tak aby návštěvníci mohli vychutnat skutečnou atmosféru Afriky a safari a provoz byl plně připraven zajistit veškeré informace pro spokojenost návštěvníků. V letošním roce jsme část pokladen vybavili novými pokladnami. V zelené části centrálního parkoviště se nám podařilo vybudovat nové malé parkoviště pro cyklisty se stojany a dvěma uzamykatelnými boxy na kola, které byly dále k využití pro uložení držáků na kola na automobily.

Pro maminky s dětmi je na určených místech zřízen přebalovací pult a několik klidových zón. Pro osoby se sníženou schopností pohybu jsou k dispozici invalidní vozíky a pro děti kočárky. Pro aktivní turisty je k dispozici zavazadlový box.

Pro ty, kdo si chtěl užít jízdu s komentovanou prohlídkou do safari, byly pro tento rok připraveny opět soupravy Afrika trucků a 2 Safaribusy. V letošním roce se nám podařilo uvést do provozu novou soupravu Afrika trucku, takže jich na trasu vyjelo celkem 5. Tím jsme zvýšili i kapacitu převezených návštěvníků do safari. Pro opravdové labužníky byl připraven každý večer zážitek samostatné offroad jízdy s výkladem profesionálního průvodce. Kdo chtěl zažít opravdovou noc v Africe, mohl každý večer vyrazit na jízdu Večerního safari s komentářem průvodce.

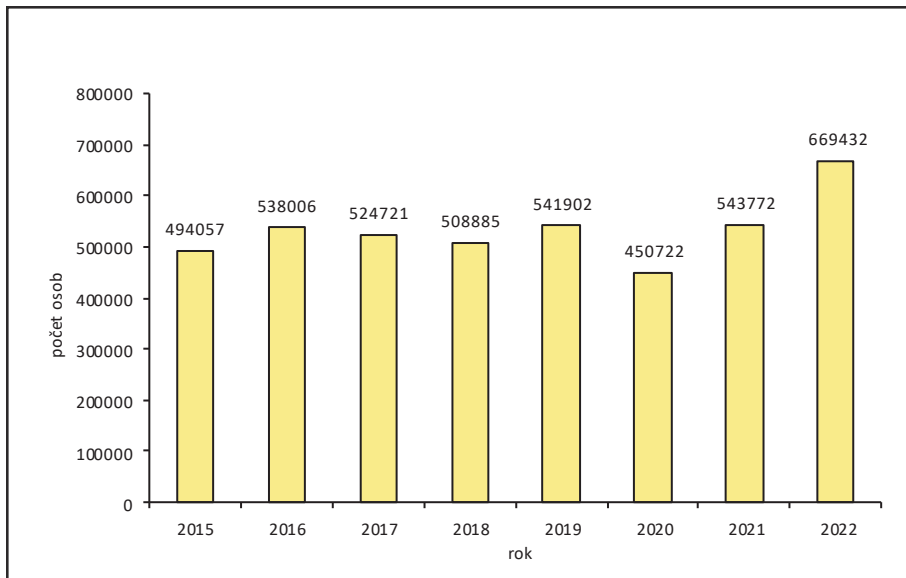
Dále jsme upravili příjezd k pokladně pro osobní vozy včetně nové poklady, tak aby bylo placení a provoz pro návštěvníky komfortnější a plynulý.

Letní sezóna začala 14. května. a skončila 2. října, trvala 142 dní, tedy o 1 den méně než v roce 2021. Celkově v těchto dnech navštívilo safari park 466.843 návštěvníků, a to včetně Večerního safari, kde jsme převezli 6.772 osob a Offroad safari kde jelo 906 osob. Vjezd osobních vozidel denního safari byl stejný jako v roce 2021, celkem projelo 23.273 vozů, Afrika truckem jsme převezli 85.599 osob

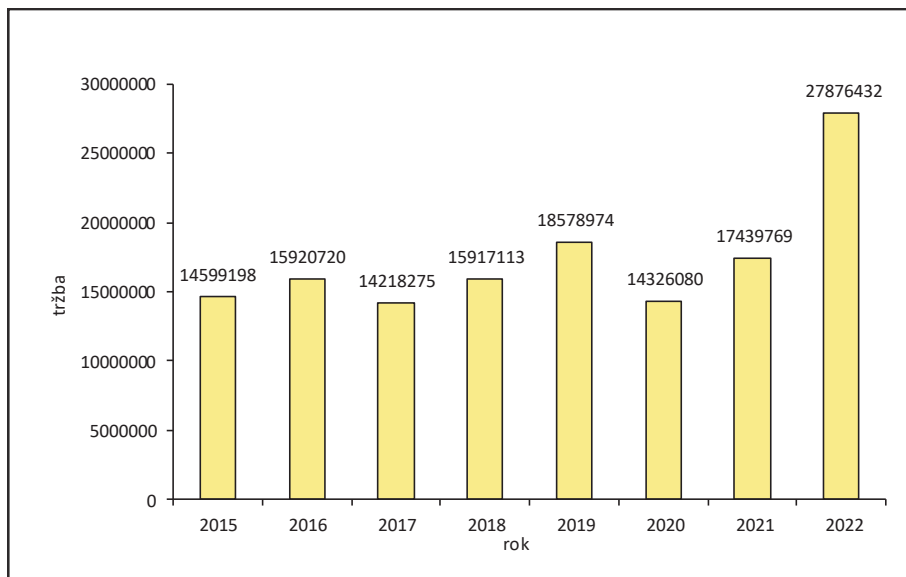

V průběhu sezony vedly návštěvníky k nové expozici tučňáků dočasné značky na cestách. (sj)

Srovnání návštěvnosti (2015 - 2022)

Tržba prodejen 2015 - 2022 (údaje v Kč)

a Safaribusem 66.958 lidí. Již pátým rokem byl plně v provozu online nákup vstupenek tzv. webticketing, kterým se usnadnily průchody na pokladnách a umožnili tak návštěvníkům bezkontaktní vstup, což se velice osvědčilo hlavně v roce 2021, kdy dle nařízení vlády byly uzavřeny vstupní pokladny a nákup online vstupenek nebývale narostl úměrně se zájmem o návštěvu zahrady. V letošním roce také došlo k upgradu portálu na nákup vstupenek online a jeho vylepšení, dále pak k přechodu na jinou platební bránu od nového poskytovatele. V návaznosti na to byly kompletně vyměněny všechny platební terminály na všech pokladních místech a jejich propojení s pokladnami zoo, což vedlo ke zrychlení odbavení návštěvníků a odstranění chyb na pokladnách. Přes online prodej bylo v letošním roce celkem prodáno 154.628 online vstupenek, což je srovnatelné s rokem 2021.

V průběhu letních měsíců návštěvníkový provoz plně zajišťuje veškerý servis u všech nabízených programů pro návštěvníky, hostů, zájezdy a akce. Pro odbavení a plynulost provozu je denně vypracován plán logistiky vstupu, odbavení a přeprav, tak, aby nedocházelo k nekomfortu návštěv zoo a návštěvník byl plně spokojen – program na míru. V roce 2022 došlo k opět k nárůstu jednodenních zájezdů cestovních kanceláří, firem, zájmových spolků s programem, školních zájezdů a to cca o 50 % oproti letům minulým, kde jsme zaznamenávali pokles, za tento rok jsme odbavili přes 150 zájezdových skupin. Návštěvní rok jako tradičně uzavíraly akce jako je Týden důchů, kde jsme zaznamenali rekordní návštěvnost za celou dobu trvání této akce (od roku 2001) a to 39.023 návštěvníků, a poté Vánoční zoo, kterou jsme opět mohli uspořádat v plném rozsahu.

Celkový počet personálního obsazení návštěvníckého provozu se stabilizoval na 45 pracovních pozic, jedná se o profese pokladních, řidičů, ostrahy, kontroly, úklidu sociálních prostor v areálu a ubytoven pod vedením vedoucí návštěvníckého provozu Lucie Petráčové, která tento provoz úspěšně řídí 16 let.

Vstupné do zoo a ostatní služby

Zoo byla otevřena denně od 9 hodin. Otevírací doba se již několik let nemění a přehled jednotlivých sezón a otevírací dobu přehledně popisuje níže uvedená tabulka. Ceny a kategorie byly pro rok 2022 upraveny, změny nastaly ve všech kategoriích včetně webticketingu, kde došlo k navýšení. Zoo také nabízí přenosné i neprenosné permanentní vstupenky pro soukromé osoby, školy a další organizace včetně firem. Uplatnění a zvýhodnění vstupného rozšířenou nabídkou slev a výhod, jak pro žáky, studenty a rodiny s dětmi. Možnosti přímé platby na platebních terminálech.

Návštěvnost zoo - v následujícím grafu a tabulce návštěvnosti za období 2006–2022 jsou patrné značné výkyvy měsíční návštěvnosti. Zoo navštívilo za rok 2022 669.432 tisíc návštěvníků, což způsobilo meziroční nárůst o 20 %.

Prodej zboží

Zooshop Serengeti, prodejna v Galerii Zdeňka Buriana a od dubna do září i stánek, který byl v je od roku 2013 přemístěn k pavilonu lvů (drilů) do části pětihjo safari, již několik let nabízí návštěvníkům široký sortiment upomínkových předmětů a dalšího zboží s tematikou zoo, Afriky, zvířat a přírody. Již druhým rokem je také v provozu nové prodení místo v areálu West Cape. Prodej a další služby zajišťoval kolektiv prodavaček pod vedením Veroniky Fraisoové, kterým se v letošním roce podařilo zachovat a navýšit celkový obrat z prodeje jako v letech minulých. Dále se podílí na tvorbě nových upomínkových předmětů jako jsou trička, pohledy a ostatní propagační předměty.

Tabulka vstupného pro rok 2022

Druh vstupného	Letní sezona	Večer. safari	Zimní sezona	Týden duchů	Zimní sezona	Vánoční zoo
Dospělí	270	210	200	200	200	200
Děti 3-15 let, studenti, důchodci	210	170	130	130	130	130
Rodinné vstupné						
Dospělí	240	10% sleva				
Děti 3-15 let, studenti, důchodci	190					
Psi	100	100	100	100	100	60
Skupinová sleva	10 % pro skupiny nad 15 platících osob, 35% pro školní zájezdy při zakoupení výchovného programu					
Zdarma	Děti do 3 let, nevidomí, učitelé (1 na 15 dětí), řidič autobusu					

Permanentní vstupenky 2022 celý rok

Permanentka	Cena	Poznámka
Nepřenosná roční dospělá	590	Neomezený počet vstupů, vystavena na jméno
Nepřenosná roční dětská	450	Neomezený počet vstupů, vystavena na jméno
Přenosná dospělá sezonní	4400	Platí pro 20 vstupů
Přenosná dospělá mezisezonní	2200	Platí pro 20 vstupů
Přenosná dětská sezonní	3600	Platí pro 20 vstupů
Přenosná dětská mezisezonní	1800	Platí pro 20 vstupů

Ceny služeb v roce 2022

Služby	Auto	Afrika express	Safaribus
Dospělí	0	0	70
Děti 4-12 let, studenti, důchodci	0	0	0
1 auto	370	0	0
1 sedadlo	0	90	0

Hřiště před Restaurantem Lemur se po úpravách znovu stalo oblíbeným koutem zahrady. (sj)

Pracovníci oddělení návštěvnického servisu (zleva): Eva Voňková, Veronika Fraisová, Žaneta Lárová, Zdeněk Felgr, Jan Pařík, Radek Mádle, Michaela Rutarová, Hanna Kurtynets, Lucie Petráčková, Marcela Dvořáková, Renata Rumanovská.

Safari Park Resort

Markéta Hradecká Kirschová a Jan Pařík

Nové stany typu Súdán Pretoria a Victoria. (dn)

Během roku 2021 došlo k aplikaci několika důležitých provozních novinek. Jedním z nich byl nový online rezervační systém D-EDGE, dalšími pak personální strukturalizace a rozšíření zážitkových programů. Na tyto strategické body jsme v roce 2022 navázali a snažili se je dále rozvíjet, aby tak přinesly očekávané zlepšení kvality služeb v resortu.

Rezervační systém D-Edge

Společně s poskytovatelem jsme se systém snažili maximálně vylepšit a vychytat některé mouchy, které se ukázaly až při spuštění rezervací a plném provozu. Bohužel ani sebelepší příprava nestačila na obrovský zájem našich hostů, které provázelo spuštění rezervací na rok 2023. Atraktivní termíny a kapacity byly vyprodány v řádu několika hodin, což nemá v ČR obdoby. Zvolená taktika postupného uvolňování kapacit také na obrovský nápor nestačila, systém nezvládl aktualizovat volné kapacity a vznikalo tak velké množství overbookingů. I po důkladném prozkoumání nabídky na trhu se nenašel žádný jiný poskytovatel, který by garantoval lepší služby. Safari Park Resort je velmi atypický a s tím souvisí abnormální zájem v momentě otevření online bookingu pro další rok.

Personální změny

Rozmanitost služeb, které resort za poslední roky přidal do své nabídky, s sebou zároveň přinesla potřebu vzniku nových stálých pracovních míst. Pozice, které dříve

byly brány pouze jako sezonní, jsou nyní potřebné celoročně, čemuž přispěl také nárůst počtu ubytovaných hostů v mimosezonně.

Zcela přirozeně se vyprofilovaly čtyři nové pracovní pozice, které běžely v druhé polovině roku 2022 ve zkušebním režimu. Jedná se o:

- Front desk supervisor - dohled nad kvalitou služeb recepcí resortu
- Event supervisor - zážitkové programy, sociální sítě, grafika a balíčky
- Housekeeping supervisor - zodpovědnost za čistotu resortu v interiérech i exteriérech
- Ekonomický supervisor - kontrola účetních dokladů, statistická hlášení, neplatiči, fakturace firemních akcí.

Na tyto pozice byly delegovány specifické úkoly a zodpovědnost za svěřený úsek.

Zážitkové programy

Už v roce 2021 jsme zahájili zkušební provoz zážitkových programů pod správou průvodců resortu. Velký úspěch nás motivoval k ještě většímu nasazení v roce 2022. Tým stálých průvodců se tak rozrostl na čtyři stálé průvodce, kteří mají celoroční smlouvu na plný úvazek. Nejprve tu byla lehká obava, zda bude pro takto početný tým práce i během mimosezóny, ale ukázalo se, že průvodci se zcela přirozeně zapojili i do některých úkolů recepce, úbytek zážitkových programů byl tak kompenzován prací na recepci, kde fungovali jako infolinka při spuštění rezervací.

Vybavení nových stanů Pretoria a Victoria. (dn)

Celoroční nabídku zážitků jsme rozšířili také o limitovanou edici pro neubytované hosty, kterou jsme vydali těsně před Vánoci. Zájem byl obrovský, což nám jen ukázalo správný směr, jakým se v období mimosezony vydat.

Úspěch výše uvedených kroků byl pak odměněn vysokými tržbami za zážitkové programy, které stouply vzhledem k roku 2021 téměř trojnásobně.

Ubytování

Tak jako každým rokem jsme se snažili, zkvalitnit a zlepšit ubytovací služby tak, aby měl u nás hotelový host co největší komfort. Pro letošní rok jsme rozšířili ubytovací kapacity o v Safari kempu o dalších až 18, a to 3 novými stany, které jsme opět vybavili elektrinou, lednicí, rychlovarnou konvicí a světlem.

Dále došlo k opravě kuchyňky pro hosty, co přijíždí do vlastních stanů, a celkové dovybavení nádobím a ostatními kuchyňskými předměty.

Plány na rok 2023

Na základě zpětné vazby z dotazníků spokojenosti, kterých vyplnili naši hosté v období květen-září více než 1600, jsme získali nejen hodnotné informace o kvalitě služeb, ale také o tom, co hosté očekávají a vyhledávají. Safari Park Resort byl několik let zpět vyhledáván klienty na vícedenní pobyty. V současné době se však požadavky a představa o dovolené našich klientů mění. Klienti vyžadují aktivní zážitkový pobyt, ideálně na jednu nebo dvě noci. Tímto směrem jsme proto zaměřili naše pobytové balíčky, ve všech případech dva dny s programem, skvělou gastronomií a zážitky v zákulisí vybraných zvířat.

Pro rok 2023 plánujeme tyto balíčky: Valentýnský balíček, Relax balíček, Velikonoční balíček, Čarodějnický balíček, Halloweenský balíček a na závěr roku Silvestrovský balíček.

Komfort ubytování ve vlastních stanech a karavanech by měla zlepšit také stavba nového sociálního zařízení. Termín dokončení je 30.4.2023.

Na podzim 2023 dojde také k opravě všech deseti koupelen v bungalovu, z tohoto důvodu bude prodej tohoto typu ubytování od listopadu 2023 do března 2024 uzavřen.

Z výše uvedeného vyplývá, že hlavním cílem je jako každý rok zvyšování kvality služeb, která zákonitě přináší vyšší zájem o ubytování a zážitky po celý rok. Na podporu zkvalitnění služeb je na leden a únor 2023 připraveno několik školení personálu v oblasti komunikace s hostem

Nejpopulárnější zážitkový program Žirafě z očí do očí, který jsme letos nabídli i pro neubytované hosty formou limitovaných dárkových poukázů. (sj)

Pracovníci Safari Park Resortu (zleva): Andrea Peterová, Petra Kutíková, Aneta Faktorová, Romana Petříková, Tomáš Černý, Denisa Posltová, Veronika Picková, Jiří Šedek, Kristýna Malá, Kristýna Šedivá, Barbora Kirschová, Martina Voňková, Andrea Šitinová, Markéta Hradecká Kirschová, Monika Bartošová, Pavlína Hrušková, Andrea Kloučková, Jana Brokešová, Marie Oulehlová, Jiřina Kloučková, Martina Hradecká, Helena Faktorová Ivana Hilbergerová, Olena Ved, Diana Zarytska, Michaela Havelková, Václav Fridrich, Adéla Šlaisová.

Gastronomické služby / Catering

Igor a Andrea Mašínovi, Jan Majzlík, Pavel Červinka

Kuchaři z Keni - zleva Robert Thaiya, Juliana Matiku, Lilian Chebet a William Akhunza. (sj)

Leden roku 2022 rozhodně nenapověděl, že celý rok bude ve znamení měsíčních rekordů v návštěvnosti a tržeb. V prvním čtvrtletí jsme konečně mohli absolvovat zážitková menu „Gastronomické stopy Africké cesty Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda“. Každý týden jsme se vydali do jiné Africké země na jejich trase – tedy pouze připomínkou místních jídel, která tam mohli naši známí cestovatelé ochutnat. V létě jsme přivítali poprvé kuchaře z Keni.

Po „Covidových“ letech byl úvod roku 2022 poznamenán začátkem války na Ukrajině. Pro naši firmu je to o to citlivější, protože z Ukrajiny pochází více našich kolegů. Několikrát jsme vyrazili s dodávkou potřebných věcí darovaných Dvorskými občany na hranice.

Po zimní pauze se opět rozeběhla rekonstrukce bývalé „Šumákárny“ na Safari Factory, kde kromě bytů pro naše zaměstnance budujeme další zázemí pro výrobu našich produktů.

Poslední dubnový víkend jsme otevřeli veškerá občerstvení s výjimkou Tsavo baru a zahájili tak nejuspěšnější sezonu v historii naší firmy. Překonali jsme „o parník“ všechna čísla, která překonat šla.

Během května jsme vyřídili hlavně díky panu konzulovi Adamovi Piňosovi poslední formality pro červnový přilet kuchařů z Keni, kteří poté celé léto pomáhali v naší kuchyni a na Tsavo baru v kempu.

Naučili se od našich kuchařů částečně přípravu české kuchyně a naopak poradili s autentickými recepty jídel z Afriky. Během letních měsíců vše fungovalo podle našich představ i s provizorně otevřeným provozem Hyena Food, které jsme hned po sezóně začali rekonstruovat.

V říjnu se již tradičně náš park proměnil v krásně nasvícenou plejádu masek a dýní v „Týdnu duchů“ a dokonce jsme během něj pokořili denní návštěvnický rekord tohoto roku.

Na konci roku také proběhlo velké množství firemních akcí, které v předchozích letech prakticky nemohly probíhat v důsledku epidemických omezení. Již mnoho let spolupracujeme se Střední školou gastronomie a služeb z Nové Paky a praxi u nás mají studenti v oborech kuchař/číšník a pivovarník/sladovnick. V prosinci jsme za tuto spolupráci získali ocenění Královéhradeckého kraje.

Staronová stavba Safari Factory. (im)

Další občerstvení v areálu parku:

- Café Karen - kavárna v secesní Neumannově vile s Keňskou kávou z míst, kde žila Karen Blixen
- Steak House - steaky, ryby a zelenina na grilu
- Food & Drink Leopard - výběr uzenin / Food & Drink Tembo - různé druhy hamburgerů
- Hyena Food - točená zmrzlina, nápoje, pop corn
- Restaurant Kibo - jídla z naší kuchyně
- Pizza & Pasta Ithala - „naše domácí“ pizza a těstoviny
- Shira Market - speciální výběr Hot dogů
- Točená zmrzlina / Café & Ice Cream Kibo - u největšího dětského hřiště v areálu
- Café Twiga - „naše domácí“ trdelníky
- Restaurant Kifaru - třetí největší v areálu u výběhu nosorožců - jídla z naší kuchyně
- Točená zmrzlina / Café & Ice Cream Kifaru a Simba
- Tsavo bar – pro hosty Safari kempu - jídla z naší kuchyně

V Safari Gastro se setkáte s těmito logy:

Africké speciality - Jihoafrická vína, likér Amarula, sušené maso Biltong, Africké maso

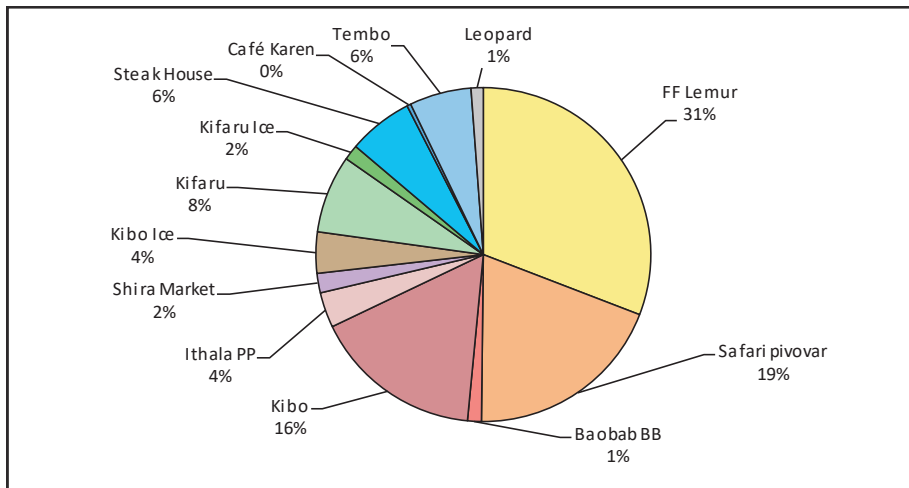

Pokrmý označené tímto logem připravujeme přímo v areálu s použitím našich receptur

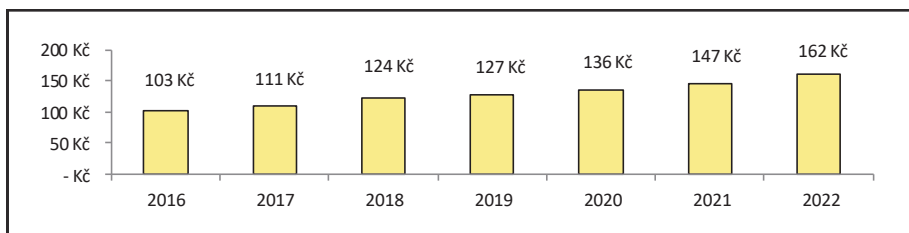

Snažíme se chovat zodpovědně - používáme výhradně vratné Chombo kelímky, dřevěné příbory, papírové talíře, papírová brčka, vaříme s použitím nových, úsporných technologií, nepoužíváme palmový olej, třídíme odpad ve všech provozech a používáme elektromobily

Podíl jednotlivých provozů na tržbách v roce 2022

Průměrná tržba na návštěvníka v letech 2016 - 2022 (v Kč)

Zaměstnanci Safari Gastro (zleva): I. Mašín, V. Řehák, Z. Rais, P. Ustohal, Y. Tamplonova, S. Nováková, B. Novák, P. Havlová, J. Kylberger, Y. Kuvik, A. Kavanová, M. Podtykan, D. Kütüková, A. Hrozinová, R. Stránská, Z. Brožová, J. Samek, M. Čedík, J. Pracný, E. Munzarová, V. Voltrová, Y. Pankratova, L. Ikriová, I. Nosková, L. Trenklerová, A. Kostiak, L. Mykhailichenko, P. Červinka, N. Khmelynska, M. Janečková a D. Teuchmannová.

Ekonomika safari parku

Jan Kléma

Na zvýšení návštěvnosti v roce 2022 se projevilo otevření nové expozice tučňáků brýlových. (sj)

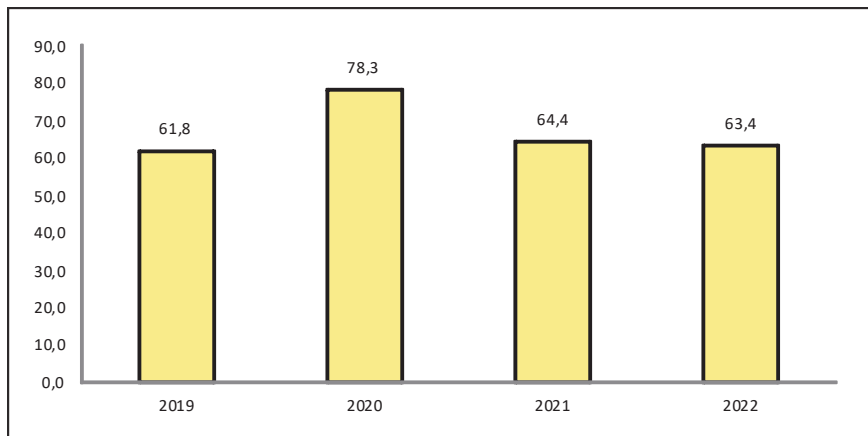
Významným faktorem ovlivňujícím ekonomiku zoologické zahrady je celková návštěvnost. Pro rok 2022 se při tvorbě vyrovnaného finančního plánu vycházelo z předpokladu návštěvnosti 540.000 osob. Předpoklad návštěvnosti byl stanoven dle roku 2021, kdy zoologickou zahradu navštívilo celkem 543.772 osob. Návštěvnost roku 2021 byla z dlouhodobého hlediska nadprůměrná, proto byla využita jako předpoklad pro rok 2022, přestože byl provoz ZOO po část roku 2021 omezen.

Skutečná celková návštěvnost roku 2022 činila 669.432 osob a oproti plánovanému předpokladu byla vyšší o 129.432 osob. Ve srovnání s rokem 2021 pak byla skutečná návštěvnost roku 2022 vyšší o 125.660 osob (tj. o 23,11%). Celková návštěvnost roku 2021 byla ovlivněna omezeními dle vládních opatření, která byla přijata v souvislosti se šířením koronaviru. V roce 2021 byl areál zoologické zahrady uzavřen v období od 1. 1. do 11. 4. 2021. Od 12. 4. 2021 byla ZOO otevřena s omezenou kapacitou a přístupné byly pouze venkovní prostory. Od 15. 5. 2021 byla zahájena hlavní sezóna a dne 24. 5. 2021 došlo k otevření vnitřních prostor ZOO. V období roku 2022 nebyla platná žádná omezení provozu. Na zvýšení návštěvnosti v roce 2022 se dále projevilo otevření nové expozice tučňáků a také vysílání seriálu ZOO na TV Prima. Tento seriál se natáčí

v zoologické zahradě a má vysokou sledovanost. Dalším faktorem ovlivňujícím návštěvnost může být i snadnější dostupnost z důvodu otevření nového úseku dálnice z Hradce Králové do Jaroměře. Při dlouhodobém srovnání je návštěvnost roku 2022 mimořádně vysoká, nejvyšší od dob Josefa Vágnera.

V roce 2022 v zoologické zahradě došlo k úpravám základního sezónního vstupného. Cena vstupného pro dospělé návštěvníky v sezóně byla 270,- Kč/osoba (v roce 2021 to bylo 240 Kč/osoba), cena vstupného pro děti ve věku 3 – 15 let byla 210,- Kč/dítě (v roce 2021 to bylo 190 Kč/osoba). Z důvodu omezení plateb v hotovosti byla v roce 2022 poskytována návštěvníkům sleva při platbě kartou. Po uplatnění slevy za platbu kartou ceny vstupenek platné v roce 2022 odpovídají cenám stanoveným pro rok 2021 (240 a 190 Kč/osoba). V případě provedení platby kartou tak k navýšení cen nedošlo. Cena vstupného hrazeného bezhotovostně prostřednictvím webticketingu byla mírně navýšena na hodnotu 220 Kč/dospělá osoba (v roce 2021 to bylo 200 Kč/osoba) a u dětí 180 Kč/osoba (v roce 2021 to bylo 160 Kč/ osoba). U ostatního vstupného došlo také k mírnému navýšení, kdy byla zvýšena cena za vstup do Safari vlastním vozem (z 350 Kč na 370 Kč), za jízdu Afrika truckem (z 80 Kč na 90 Kč) a za jízdu Safaribusem (z 50 Kč na 70Kč). U mimosezónního vstupného byly provedeny změny odpovídající změnám v hlavní sezóně, tzn. navýšení ceny za vstup

Celková výše dotací v letech 2019 - 2022 v mil. Kč

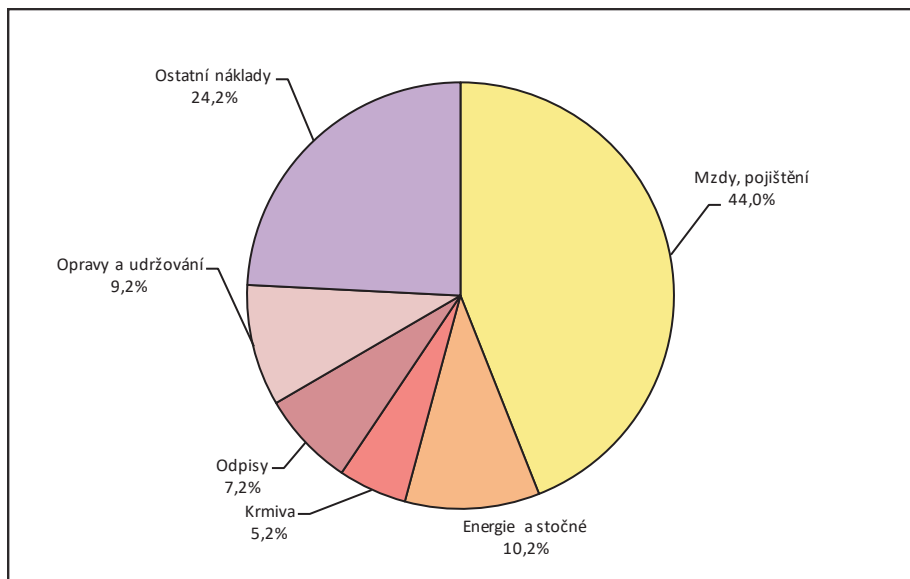
Celkové náklady v letech 2019–2022 (údaje v tis. Kč)

Rok	2019	2020	2021	2022
Celkové provozní náklady	210929	220796	266704	282835

Náklady v letech 2019 – 2022 (v tis. Kč)

Rok	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Spotřeba materiálu; krmiva	13297	6,3%	12804	5,8%	13880	5,2	14577	5,2
Spotřeba materiálu; ostatní	14404	6,8%	11749	5,3%	15288	5,7	15250	5,4
Spotřeba energie	12269	5,8%	16811	7,6%	17497	6,6	26816	9,5
Vodné a stočné	1639	0,8%	1679	0,8%	1327	0,5	1969	0,7
Náklady na prodej zboží	10246	4,9%	8346	3,8%	11546	4,3	15220	5,4
Opravy a udržování	23843	11,3%	21665	9,8%	39393	14,8	26119	9,2
Ostatní služby	22390	10,6%	17558	8,0%	20677	7,8	26269	9,3
Osobní náklady	85284	40,4%	89979	40,8%	106352	39,9	124509	44
Odpisy	18511	8,8%	19304	8,7%	19617	7,4	20468	7,2
Dodatečný odvod daně z příjmu	-28	0,0%	65	0,0%	-22	0	15	0
Daň z příjmu	763	0,4%	1035	0,5%	1923	0,7	1829	0,6
Odložená daň	0	0,0%	0	0,0%	217	0,1	3471	1,2
Ostatní náklady	8311	3,9%	19801	9,0%	19009	7,1	6323	2,3
Provozní náklady celkem	210929	100,0%	220796	100,0%	266704	100	282835	100

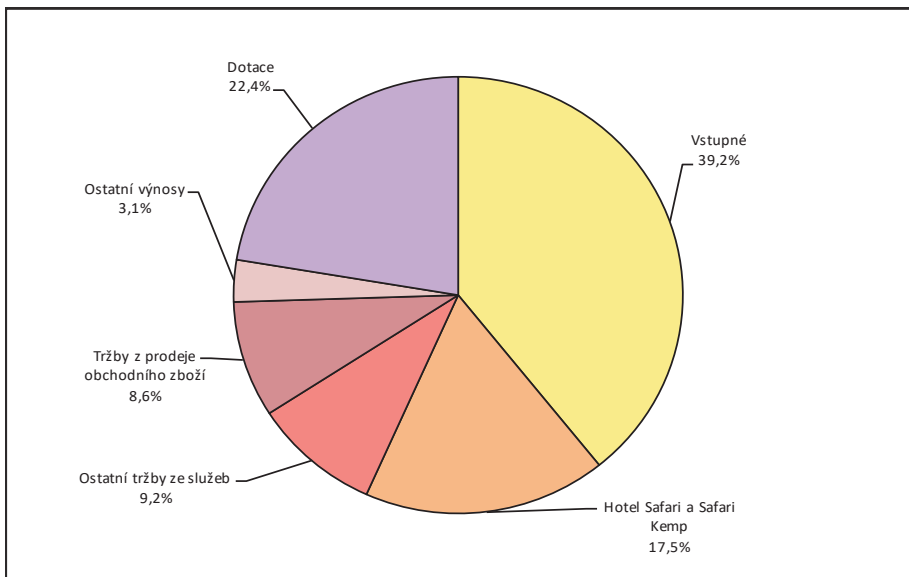
Členění nákladů v roce 2022 (v % z celkových nákladů)

Výnosy v letech 2019 - 2022 (v tis. Kč)

Rok	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Tržby za prodej služeb	125 654	59,4	122 281	55,2	140 032	52,4	186 851	65,9
- vstupné	75 123	35,5	79 738	36,0	87 016	32,5	111 117	39,2
- reklama	1 775	0,8	1 798	0,8	1 661	0,6	2 212	0,8
- hotel	17 427	8,2	13 164	5,9	14 811	5,5	23 030	8,1
- kemp	16 138	7,6	14 532	6,6	18 942	7,1	26 727	9,4
- nájmy, pronájmy	9 991	4,7	9 355	4,2	12 324	4,6	16 527	5,8
- ostatní	5 200	2,5	3 694	1,7	5 278	2,0	7 238	2,6
Tržby za prodej zboží	16 706	7,9	13 720	6,2	18 500	6,9	24 287	8,6
Tržby z prodeje zvířat	222	0,1	534	0,2	238	0,1	167	0,1
Úroky	7	0,0	3	0,0	6	0,0	830	0,3
Provozní dotace celkem	61 840	29,2	78 275	35,3	64 423	24,1	63 393	22,4
- od Královéhradeckého kraje	59 600	28,2	74 818	33,8	56 388	21,1	61 388	21,7
- granty, evropské fondy	321	0,2	1 973	0,9	2 616	1,0	57	0,0
- od MŽP	1 919	0,9	1 484	0,7	5 419	2,0	1 948	0,7
Ostatní výnosy	7 073	3,4	6 782	3,1	44 217	16,5	7 887	2,7
Výnosy celkem	211 502	100,0	221 595	100,0	267 416	100,0	283 415	100,0
Hospodářský výsledek po zdanění	573		799		712		580	
Dary provozní + adopce	4 509		4 280		36 311		3 779	
Šoběstačnost s dary	71		65		76		78	

Členění výnosů v roce 2021 (v % z celkových nákladů)

kompensované možnosti hradit vstupné kartou se slevou a navýšení cen za webticketing (u dospělého ze 170 Kč na 180 Kč a u dětí ze 105 Kč na 110 Kč).

V průběhu roku 2022 byly realizovány investiční akce v celkovém rozsahu 69.707 tis. Kč. V roce 2022 byla nejvýznamnější dokončenou akcí výstavba II. etapy Expozice jihozápadní Afrika, kdy byla ukončena výstavba expozice tučňáků v hodnotě 49.867 tis. Kč. Investiční akce Expozice jihozápadní Afrika probíhá od roku 2019. V rámci I. etapy byly zhotoveny objekty zimoviště plameňáků a kolpíků, venkovní voliéra plameňáků a objekt občerstvení, včetně inženýrských sítí. V roce 2022 byla rozpracována III. etapa této investiční akce. V rámci této etapy probíhají práce na vybudování výběhu antilop a voliéry pelikánů a kolpíků. Další významnou probíhající investicí je zhotovení zahrady před administrativním sídlem. V souvislosti s realizací investičních akcí JZA a zahrada byly provedeny demoliční práce a byla zhotovena nová transformační stanice.

Investiční akce byly každoročně podpořeny platbou zakladatele, tzn. Královéhradeckým krajem. Na investiční akci JZA bylo zažádáno o dotaci z fondů Evropské unie, dále na zhotovení voliér přispěla darem banka ČSOB. Dary na investice poskytly i společnosti SAFARI GASTRO, Unilever a Odbory KOVO z.s.

Celkové výnosy ZOO za rok 2022 bez daně z přidané hodnoty činily 283.415 tis. Kč a byly o 15.999 tis. Kč vyšší v porovnání se skutečností roku 2021. V kategorii výnosů došlo v hodnotovém vyjádření k nejvyššímu nárůstu tržeb za služby, a to zejména z důvodu vysoké návštěvnosti. Růst zaznamenala i položka tržby za prodané zboží. Největší pokles byl pak vykázán u tržeb z provozních výnosů, kdy v roce 2022 došlo k poklesu darů od veřejnosti, které byly v roce 2021 mimořádně vysoké.

Celkové provozní výnosy za rok 2022 dosáhly hodnoty 71.223 tis. Kč a v porovnání s rokem 2021 vykázaly velmi významný pokles, neboť v roce 2021 činila jejich výše 108.553 tis. Kč, tzn. pokles provozních výnosů o 37.330 tis. Kč, tj. o 34,39%. Tato výnosová položka zachycuje zejména výnosy z darů, dotací, státních podpor a prodeje majetku a materiálu. V roce 2021 byly dosaženy mimořádné příjmy od veřejnosti za dary na provoz a adopce. Jelikož byly v roce 2021 zoologické zahrady v celé České republice uzavřeny, začala se média přibližně od března 2021 zabývat neutěšenou situací zoologických zahrad včetně nedostatečné kompenzace výpadků jejich příjmů ze strany státu. Na základě této mediální podpory zaznamenala ZOO značný nárůst darů od veřejnosti. Celkem byly v roce 2021 od veřejnosti přijaty částky ve výši 35.659 tis. Kč - položka darů na provoz činila 29.581 tis. Kč a výše adopčních darů dosáhla částky 6.078 tis. Kč. V roce 2022 dary a adopce významně poklesly, jejich výše činila celkem 3.027 tis.

Kč a byla o 32.632 tis. Kč nižší než v roce 2021. Darem zahradě kromě veřejnosti významně přispívá Nadace ČEZ, která dlouhodobě podporuje projekt na záchranu severních bílých nosorožců. Další významnou položkou ovlivňující pokles provozních výnosů je skutečnost, že v roce 2021 byl dosažen příjem z prodeje hmotného majetku v hodnotě 5.320 tis. Kč. V roce 2021 nabyla zoologická zahrada na základě odkazu z pozůstalosti nemovitost – rodinný dům v obci Libušín v okrese Kladno. Tato nemovitost byla v roce 2021 prodána. V roce 2022 prodej hmotného majetku uskutečněn nebyl. Současně v roce 2022 ostatní provozní výnosy neobsahují kompenzace od státu vyplacené v souvislosti s omezeními podnikatelské činnosti v období platnosti opatření vydaných vládou ČR, kdy v roce 2021 byla zahradě poskytnuta podpora ve výši 2.397 tis. Kč - v roce 2022 nebyla v platnosti žádná omezení, a proto nedošlo ani k vyplacení kompenzací. Dále došlo ke snížení dotace z MŽP, která za rok 2021 činila 5.419 tis. Kč, v roce 2022 byla vyplacena dotace ve výši 1.948 tis. Kč. Vyrovnávací platba od zakladatele za plnění závazku veřejné služby dosáhla při meziročním srovnání nárůstu o 5 milionů Kč. Zakladatel poskytl ZOO v roce 2021 a 2022 vyrovnávací platbu ve výši 61.388 tis. Kč, v roce 2021 zoologická zahrada zažádala zakladatele o převedení částky 5.000 tis. Kč z provozních prostředků na prostředky investiční. Z tohoto důvodu se výše provozní dotace liší o tuto částku. Uvedené skutečnosti spolu s dalšími vlivy znamenají celkové snížení položky ostatních provozních nákladů o 37.330 tis. Kč.

Tržby za prodej výrobků a služeb dosáhly v roce 2022 výše 187.041 tis. Kč a v porovnání s rokem 2021 vzrostly o 46.736 tis. Kč, tj. o 31,31%. Z důvodu zvýšení návštěvnosti zaznamenaly nárůst položky tržeb ze služeb souvisejících s návštěvností. Jedná se o tržby ze vstupného a pronájmů, které ZOO získává především od provozovatele stravovacích služeb poskytovaných návštěvníkům v areálu zahrady. Výnosy ze vstupného dosáhly výše 111.117 tis. Kč a byly o 24.101 tis. Kč vyšší než v roce 2021, tj. nárůst o 27,7%. Výnosy z pronájmů zaznamenaly nárůst o 4.203 tis. Kč a dosáhly celkové výše 16.527 tis. Kč. V rámci ubytovacích služeb byly vykázány vyšší výnosy ze služeb hotelu, a to o částku 8.219 tis. Kč. Výnosy z hotelu a hotelových služeb byl vykázány v celkové výši 23.030 tis. Kč. Hodnotově významný nárůst výnosů je zachycen v položce služby kempu, která činila 26.727 tis. Kč a byla oproti roku 2021 vyšší o 7.785 tis. Kč, tzn. o 41,10%. Důvodem nárůstu u tržeb za ubytovací služby je to, že v roce 2022 nebyla na rozdíl od roku 2021 ubytovací zařízení uzavřena. Také u ostatních položek výnosů z prodeje služeb byl zaznamenán nárůst, k poklesu tak došlo pouze u tržeb za prodej výrobků.

Zvýšení návštěvnosti a provoz zahrady bez omezení se dále projevil zvýšením tržeb z prodeje zboží. V roce 2022 bylo dosaženo celkových tržeb ve výši 24.287

tis. Kč, tj. o 5.787 tis. Kč více než v roce 2021, kdy byly vykázány tržby za prodej zboží ve výši 18.500 tis. Kč. Jedná se o růst tržeb ve výši 31,28%.

Kromě provozních výnosů, výnosů za prodej vlastních výrobků, služeb a zboží dosáhla zoologická zahrada ostatní výnosy ve výši 903 tis. Kč. Jedná se zejména o finanční výnosy, tzn. úroky a kurzové zisky. Na základě růstu úrokových měr byl v roce 2022 dosažen nejvyšší ostatní výnos z úroků z vkladů, a to v hodnotě 830 tis. Kč.

Dle výše uvedeného činily celkové vlastní příjmy dosažené ZOO za rok 2022 částku 220.022 tis. Kč. Zoologická zahrada za rok 2022 obdržela příjmy z veřejných dotací v částce 63.393 tis. Kč. Na základě podílu vlastních výnosů a nákladů zahrada dosáhla provozní soběstačnosti 77,79%, což znamenalo nárůst o 1,68% oproti roku 2021, kdy byla provozní soběstačnost 76,11%. V roce 2022 výši soběstačnosti pozitivně ovlivnil růst vlastních výnosů (o 17.029 tis. Kč) a současně mírný pokles výše provozních dotací (o 1.030 tis. Kč). Výše soběstačnosti roku 2022 byla naopak negativně ovlivněna nárůstem celkových nákladů v roce 2021.

Náklady za rok 2022 dosáhly bez daně z přidané hodnoty výše 282.835 tis. Kč a byly v porovnání s rokem 2021 vyšší o 16.131 tis. Kč, tj. o 6,05%. Růst nákladů byl zapříčiněn zejména zvýšením osobních nákladů, nákladů na spotřebu energií a růstem cen ostatních služeb. K nejvyššímu snížení nákladů pak došlo u oprav a udržování. Podrobnější rozbor nákladů je uveden níže.

Materiálové náklady byly vykázány v celkové výši 29.827 tis. Kč, což bylo zvýšení o 659 tis. Kč, tj. o 2,26% oproti roku 2021 a tvořily 10,9% celkových nákladů. Nejvýznamnější položkou materiálových nákladů byly náklady na krmiva v celkové výši 14.557 tis. Kč. Náklady na krmiva vzrostly v roce 2022 o 697 tis. Kč oproti roku 2021, tj. o 5,02%. Z ostatních materiálových nákladů došlo k nejvyššímu navýšení u cen PHM (nárůst o 1.018 tis. Kč), naopak nejvyšší pokles byl zaznamenán u pořízení drobného majetku (pokles o 845 tis. Kč).

Celkové náklady na energie dosáhly výše 26.816 tis. Kč, byly vyšší o 9.319 tis. Kč, tj. o 53,26 % oproti roku 2021. Náklady na energie tvořily 9,5% celkových nákladů. Největší nárůst byl vykázán u spotřeby elektřiny, která stoupla o 7.867 tis. Kč. Růst byl zaznamenán u spotřeby tepla, která vzrostla o 410 tis. Kč. Spotřeba plynu vzrostla o 1.042 tis. Kč. Navýšení nákladů na energie souvisí se značným zdražením, které vstoupilo v platnost od roku 2022. V rámci úsporných opatření se podařilo výrazněji snížit spotřebu tepla. Ve finančním plánu byl nárůst cen energií zohledněn, a to zejména u nárůstu ceny elektřiny a plynu, u kterých bylo předpokládáno zvýšení o 100% (vykázán skutečný nárůst nákladů u

elektřiny 96% a u plynu 105%).

Náklady na prodané obchodní zboží činily 15.220 tis. Kč, a to znamenalo růst o 3.674 tis. Kč, tj. o 31,82% oproti roku 2021. Hodnotový růst nákladů odpovídá růstu tržeb z prodeje zboží. Tržby z prodeje zboží vzrostly o 5.787 tis. Kč. Znamená to mírné snížení celkové obchodní přírážky. Výše obchodní přírážky v roce 2022 činila 59,57%, zatímco v roce 2021 činila obchodní přírážka celkem 60,23%.

Celkové náklady na opravy činily v roce 2022 částku 26.119 tis. Kč, tj. 9,2% celkových nákladů a byly o 13.274 tis. Kč, tj. o 33,70% nižší než v roce 2021. K poklesu nákladů na opravy a udržování v roce 2022 došlo nejvíce v rámci položky stavebních oprav, která klesla o 14.992 tis. Kč. V roce 2022 byla provedena zejména oprava střechy nového nosorožince (cca 3 miliony Kč), z dalších významnějších oprav byla dokončena oprava budovy VÚTZ, došlo k opravě části roštů v Safari a k opravě střešního pláště na objektu odchovny krmných zvířat. V areálu ZOO pak byly v různých objektech vyměněny dveře, okna a vrata. V roce 2021 byla provedena zejména plánovaná oprava střechy v pavilonu Ptačí svět v hodnotě přibližně 5,5 milionu Kč. Dále byla v roce 2021 dokončena oprava mostu M1. Tato oprava byla započata v roce 2020 a v roce 2021 bylo na její dokončení vynaloženo cca 4,5 milionu Kč. Další významnou opravou roku 2021 byla stavební oprava pavilonu hrošíků, na kterou bylo vynaloženo přibližně 3,2 milionu Kč. Dále byla provedena oprava kabelového vedení, oprava hnojiště a komunikace podél Lvího safari.

Nákladovou položkou související s opravami je tvorba a čerpání rezerv na opravy. V roce 2022 byly vytvořeny rezervy na opravy v částce 8.700 tis. Kč a rozpuštěny byly rezervy ve výši 12.014 tis. Kč, tím došlo ke snížení nákladů roku 2022 o částku 3.314 tis. Kč. V roce 2021 byly vytvořeny rezervy v částce 17.700 tis. Kč a rozpuštěny rezervy v částce 14.199 tis. Kč - výsledkem je vznik nákladů roku 2021 ve výši 3.501 tis. Kč. Položka tvorby rezerv tak byla v roce 2022 nižší o 6.815 tis. Kč než v roce 2021. V roce 2022 byla čerpána rezerva na dokončení opravy oken a fasády budovy čp. 770 (objekt „šumákárna“) a dále došlo ke snížení výše rezervy na opravu starého nosorožince, kdy se v části stavební akce bude jednat o technické zhodnocení, a to na základě změn souvisejících zejména se zdražením energií. V roce 2021 byla čerpána rezerva na opravu mostu M1, opravu střechy pavilonu Ptačí svět, generální opravu Tropickeho pavilonu pro hrošíky a na zahájení opravy budovy čp. 770.

Náklady na ostatní služby a stočné byly proúčtovány ve výši 28.238 tis. Kč, tj. 10,0% z celkových nákladů a oproti roku 2021 došlo k jejich zvýšení o 6.234 tis. Kč, tj. o 28,33%. K navýšení došlo u většiny druhů služeb. K nejvyššímu nárůstu

oproti roku 2021 bylo vykázáno u služeb pro ubytovací zařízení, a to o 2.949 tis. Kč. Toto navýšení odpovídá skutečnosti, že došlo k navýšení tržeb z hotelu a kempu. K dalšímu významnějšímu nárůstu došlo u plateb za cestovné (nárůst o 697 tis. Kč), leasingových nákladů (nárůst o 890 tis. Kč) a plateb za stočné (nárůst o 642 tis. Kč).

Nejvyšší podíl na celkových nákladech vykazují osobní náklady, tzn. mzdové náklady, zákonné sociální pojištění a ostatní mzdové náklady. Tyto náklady dosáhly výše 127.242 Kč a byly o 14.728 tis. Kč, tj. o 13,09% vyšší než v roce 2021. Náklady na mzdy a pojištění dosáhly v roce 2022 částku 124.509 Kč, což znamená podíl 44,0% na celkových nákladech, v roce 2021 činil tento poměr 39,9%. Růst osobních nákladů byl zapříčiněn zvýšením minimální mzdy a nejnižších zaručených mezd, které vstoupilo v platnost od 1. 1. 2022. Na základě této skutečnosti došlo s účinností od ledna 2022 ke zvýšení základních mezd, jejichž výše byla dorovnána do úrovně zaručených mezd. S účinností od listopadu 2022 došlo v reakci na nárůst inflace k dalšímu navýšení mezd, a to k navýšení základních mezd zaměstnanců o 10 % (minimálně však o 2 tis. Kč), u manažerských smluv pak došlo k navýšení mezd o 5 %. Dalším faktorem s dopadem na mzdové náklady byl nárůst průměrného přepočteného počtu zaměstnanců o 12,67 zaměstnance, tj. o 6,61%. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců v roce 2022 byl 204,27, v roce 2021 pak 191,6. Při meziročním srovnání přibýlo v roce 2022 nejvíce zaměstnanců pracujících v ubytovacích zařízeních (celkem přibližně 8 zaměstnanců), návštěvnickém servisu a zooshopu (celkem přibližně 3 pracovníci). Dále byl zaznamenán nárůst počtu ošetřovatelů (přibližně 1 pracovník) a údržby (přibližně 1 pracovník). Průměrná měsíční mzda na zaměstnance dosáhla za rok 2022 hodnotu 35.459 Kč, v roce 2021 to bylo 33.489 Kč. Došlo tedy ke zvýšení průměrné měsíční mzdy o 1.970 Kč, tj. o 5,88%.

Účetní odpisy za rok 2022 byly vykázány v celkové výši 20.468 tis. Kč, což představovalo 7,2% z celkových nákladů. V porovnání s rokem 2021 došlo k jejich zvýšení o 815 tis. Kč, tj. o 4,34%. Údaje o výši jednotlivých druhů nákladů obsahuje přiložená tabulka.

Společnost za rok 2022 vykázala kladný hospodářský výsledek po zdanění – zisk ve výši 580 tis. Kč, což bylo o 132 tis. Kč méně než v roce 2021. Vzhledem k výši obrátu se jedná o minimální rozdíl, který odpovídá skutečnosti, že v rámci finančního plánu stanoveného pro rok 2022 a 2021 se vycházelo z předpokladu vyrovnaného výsledku hospodaření.

Srovnání ekonomických ukazatelů v letech 2019-2022

Ekonomické údaje	2019	2020	2021	2022
Návštěvnost	541 902	450 872	543 772	669 432
Počet pracovníků (přepočtený)	180,7	182,49	191,6	204,3
Průměrná mzda (včetně odměn, v Kč)	28 437	29 959	33 489	35 459
Dary + adopce (v tis. Kč)	4509	4280	36311	3798
Celkové výnosy s dary (v tis. Kč)	211 502	221 595	267 416	283 415
Provozní soběstačnost (s dary)	70,95	64,91	76,11	77,79
Příspěvky na provoz celkem (v tis.	61 840	78 275	64 423	63 393
z toho: zakladatel Královéhradecký kraj	59600	74818	56388	61388
Ministerstvo životního prostředí	1 919	1 484	5 419	1 948
dotace EU	295	3	86	27
SZIF - dotace na plochu zeměd. půdy	26	28	26	30
Státní podpora (COVID, Antivirus)	0	1942	2397	0
Podpora zaměstnanosti	0	0	107	0
Výsledek hospodaření po zdanění	573	799	712	580

Pracovníci oddělení ekonomie (zleva): Ivana Divišová, Hana Dvořáková, Dagmar Sedláčková, Petra Hajnýšová, Jan Kléma, Pavel Horák, Iva Reehová, Aneta Dvořáková a Zdeňka Francová.

Investiční činnost, opravy a projekce

Jan Povolný, Petr Jiříčka, Kateřina Paříková a Vladimír Mertlík

ZOO D.K.n.L. JZ Afrika vodní nádrž Tučňák SV stav 19.07.2022. (rt)

Rok 2022 se z hlediska významných investic nesl zejména v duchu realizace výstavby II. etapy moderní, nově budované části zoologické zahrady – Expozice jihozápadní Afrika.

Investice

Finanční prostředky vynaložené na pořízení investic čítaly v r. 2022 celkem 69.707 tis. Kč.

Ukončené investice v r. 2022:

Zahájení chovu tučňáků brýlových

Mezi nejvýznamnější ukončené investiční akce patří soubor dalších objektů v rámci výstavby moderní, významné části zoologické zahrady – Expozice jihozápadní Afrika. Nastartování chovu tučňáků vyžaduje realizaci jak kvalitní expoziční části, tak rovněž technologicky náročného technického zázemí. V souboru staveb pro chov tučňáků bylo realizováno: budova pro chov tučňáků, ve které je rovněž řešeno technické zázemí pro čištění venkovní nádrže pro tučňáky, dále oplocení venkovního výběhu pro tučňáky, chodníky pro veřejnost, obslužná komunikace pro zaměstnance, terénní úpravy a zeleň. Provedeny byly také příslušné sítě technické infrastruktury.

Demolice dvou původních transformačních stanic a výstavba nové transformační stanice pro potřeby areálu Expozice jihozápadní Afrika.

V důsledku výstavby II. etapy Expozice jihozápadní Afrika došlo k demolici dvou objektů původních transformačních stanic. Jednalo se jednak o objekt dlouhodobě nefunkční transformační stanice bývalého závodu STROJTEX a dále o druhý objekt z roku 1978, který již technicky a kapacitně nevyhovoval potřebám nové výstavby. Z uvedených důvodů bylo nutné realizovat moderní, dostatečně technicky vyhovující transformační stanice kabelového vedení NN (0,4kV) a VN (38,5kV). Nová stavba má funkci areálové trafostanice. Vedle instalace kiosku trafostanice je realizováno také jeho napojení na stávající soustavu kabelového vedení v areálu zoo.

Demolice Zimoviště plameňáků

V důsledku dostavby I. etapy Expozice jihozápadní Afrika, a tedy moderního chovatelského zázemí pro chov plameňáků, bylo odstraněno původní, již dále nevyužitelné zimoviště včetně venkovní voliery za účelem budoucích investičních záměrů společnosti, které povedou k dalšímu zkvalitnění návštěvnické části zoologické zahrady.

Pohled na expozici tučňáků brýlových v počáteční fázi: patrný je obrys budoucího bazény i technické zázemí v samostatné budově. (rt)

Probíhající investice:

Expozice jihozápadní Afrika: realizace v období 2019 – 2023

Probíhá výstavba III. etapy Expozice jihozápadní Afrika: výběh antilop, voliéra pelikánů a kolpíků, výběh hyen, dle finančních podmínek plánována expozice vyder.

VÚTZ č.p. 770 – vila (objekt býv. šumákárny)

Probíhají stavební úpravy pro změnu užívání objektu na zázemí stravovacích a marketingových služeb.

Přístřešek s bistroem a přístřešek s molem u vodní plochy v areálu ZOO Dvůr Králové

Jedná se o realizaci nepodsklepené jednopodlažní budovy občerstvení – bistra, a dále o novostavbu dřevěného přístřešku s molem v areálu zoologické zahrady sloužící k odpočinku návštěvníků včetně možnosti využití rekreačních šlapadel, jež jsou k dispozici na přilehlé vodní ploše.

Italská zahrada u správní budovy

Na místě odstraněného zimoviště plameňáků byly v prostorách před správní budovou zahájeny stavební práce pro realizaci nové odpočinkové zóny pro návštěvníky „Italská zahrada“, kde budou mít návštěvníci možnost relaxovat u fontány obklopeni příjemnou, stylovou vegetací.

Opravy a udržování

Náklady vynaložené na opravy a udržování byly v roce 2022 v celkové výši 26.119 tis. Kč (z toho 18.035 tis. Kč stavební):

- Oprava střechy a opravy oken, dveří a vrat na objektech dílen údržby.
- Oprava betonové plochy výběhu zimoviště Nový žirafinec.
- Oprava střešního pláště na objektu odchovny krmných zvířat.
- Oprava střechy zimoviště Nový nosorožinec.
- Oprava bazénu pro krokodýly v pavilonu Vodní světy.
- Opravy roštů pro přejezdy vozidel v Safari Josefa Vágnera.
- Opravy omítek suterénu správní budovy.

ZOO D.K.n.L. JZ Afrika pavilon Tučňák Z technologie v nadzemní technické místnosti. (rt)

ZOO D.K.n.L. JZ Afrika hnízda Tučňák dokončená hnízda pro osazení. (rt)

Osazování jedné ze dvou lodí do nové expozice tučňáků. (sj)

Pracovníci oddělení investic a veřejných zakázek (zleva): Oldřich Vetešník, Vladislav Mertlík, Kateřina Paříková, Petr Jíříčka a Jan Povolný.

Pracovníci oddělení zahradní údržby (zleva): Martin Vala, Iva Smrčková, Irena Matysová, Alena Wágenknechtová, Anna Palmová, Anna Říčařová, Zdena Lukáčová, Věra Kalinová, Petr Šleis, Milan Wágenknecht, Yaroslav Chemelyukh, Vítězslav Puš, Miroslav Vršecký, Martin Klimeš

Pracovníci oddělení technické údržby (zleva): Milan Malý, Jaroslav Kozák, Miroslav Bednář, Jaroslav Janeček, Viktor Sochor, Daniel Enge, Dalibor Vlášek, Martin Vala

Adopce

Pavel Šereda

Hrošík liberijský se v roce 2022 stal nejvíce adoptovaným zvířetem—celkem 33 jednotlivých adopcí. (sj)

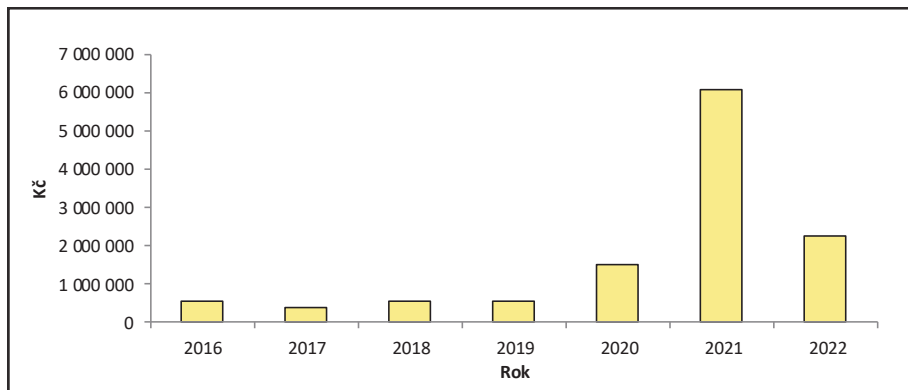
Po zcela unikátním roce, kterým rok 2021 dozajista byl, se v programu adopcí zvířat situace sice vrátila do nižších úrovní, ale i tak byl rok 2022 nadprůměrný, co se týká počtu jednotlivých adopcí i celkové vybrané částky. Celkem jsme v roce 2022 evidovali 500 jednotlivých adopcí, v celkové částce 2 250 702 Kč. Všem adoptivním rodičům děkujeme za jejich podporu.

Letošní den adopčních rodičů se uskutečnil v sobotu 24. září. Během dne měli jak oni, tak další hosté možnost projít si s průvodcem dosud uzavřenou část rozšířené části areálu safari parku „West Cape“, která by měla být pro veřejnost otevřena až v roce 2023. V rámci celodenního programu na hosty čekalo občerstvení, komentovaná návštěva nové expozice tučňáků brýlových a také tradiční projížďka po safari.

Po delší odmlce se v pátek 9. prosince uskutečnilo výroční setkání přátel safari parku, kterého se zúčastnilo více jak 180 hostů. Na setkání jsme pozvali všechny adopční rodiče, kterým pozvánka náleží i za roky, během kterých setkání neprobíhalo. Hlavní bodem programu setkání byla přednáška MVDr. Přemysla Rabase o významných událostech roku a o plánech do budoucna. Na účastníky také čekalo pohoštění ve formě rautu a minikoncert zpěváka Futurelove Sibanda a pianisty Elly Jay.

Závěrem bych rád ještě jednou poděkoval všem adoptivním rodičům za jejich podporu zvířat v Safari Parku Dvůr Králové. Děkujeme!

Adoptivní příspěvky v letech 2016 až 2022 (v Kč)

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, jednotlivci v roce 2022

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
TOPTRANS EU, a.s.	slon savanový	140,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	nosorožec dvourohý	85,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	lev berberský	75,000.00 Kč
Trojánkovi	žirafa siťovaná	70,000.00 Kč
Trojánkovi	žirafa rothschildova	70,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	nosorožec tuponosý	70,000.00 Kč
STELLA METALLI s.r.o.	okapi	50,000.00 Kč
Nela Obermajerová	žirafa rothschildova	50,000.00 Kč
Pavel Matějovský	okapi	40,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	orangutan bornejský	40,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	šimpanz	40,000.00 Kč
Petr Mýl	gepard a pštros dvouprstý	36,000.00 Kč
SOFTBIT software, s.r.o.	gepard	30,000.00 Kč
Sedláčkoví	Hrabáč Kapský	25,000.00 Kč
Ivana Jůzová	hroch oboživelný	25,000.00 Kč
Etigraf s. r. o.	slon savanový	20,000.00 Kč
Ptáčkoví	jeřáb královský	20,000.00 Kč
Lenka a Jiří Čejkovi	pes ušatý	20,000.00 Kč
Tomáš Dohnálek	buvol pralesní	20,000.00 Kč
Skupina ujetých trhloušů a fanoušků Červeného Trpaslíka	hrabáč kapský	20,000.00 Kč
BSSHOP, s.r.o.	hrošík liberijský	20,000.00 Kč
Floriáni	hrošík liberijský	20,000.00 Kč
STROS Sedčanské strojírny a.s.	nosorožec dvourohý východní	20,000.00 Kč
Barbora Exnerová	levhart perský	20,000.00 Kč
Pionýr z.s. - PC Florbalová akademie MB	lev berberský	20,000.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Barunka Syručková	žirafa síťovaná	20,000.00 Kč
Ludmila Syručková	okapi	20,000.00 Kč
Endokrinologie Mrugová s.r.o	levhart perský	20,000.00 Kč
Káťa a Ondra Srbovi	karakal	20,000.00 Kč
BayWa r.e. Solar Systems s.r.o.	dudkovec stromový	20,000.00 Kč
BayWa r.e. Solar Systems s.r.o.	hrošík liberijský	20,000.00 Kč
BayWa r.e. Solar Systems s.r.o.	tučňák brýlový	20,000.00 Kč
James a Bety Knapovi	hyena skvrnitá	16,000.00 Kč
MUDr. Mašlanka a Věra Říhová	hrošík liberijský	15,000.00 Kč
MUDr. Mašlanka a Jan Matěj Pospíšil	hrabáč kapský	15,000.00 Kč
Pospíšilovi z Klášterce nad Ohří	okapi	15,000.00 Kč
Adam a Lucie Rychtářovi	ciberka africká	15,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	serval	15,000.00 Kč
Old Racing Club z.s.	Hrošík liberijský	15,000.00 Kč
OS ČČK Trutnov - zaměstnanci Alice-Domácí péče a Alice-Rehabilitace	hrošík liberijský	13,300.00 Kč
Základní škola Dolní Kalná, okres Trutnov	pes ušatý	13,000.00 Kč
David Malý	vír africký	12,000.00 Kč
Alena a Milan Krylovi	pes hyenový	12,000.00 Kč
Ta_terka_tattoo	hrošík liberijský	12,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	pelikán africký	12,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	prase savanové	12,000.00 Kč
MATEŘSKÁ ŠKOLA HOLUBOVA HOLICE, AFRICAN SCHOOL -	želva obrovská	11,000.00 Kč
Jiřina Bláhová	fenek	11,000.00 Kč
Radek, Veronika, Dominik a Damian Míkovi	karakal	11,000.00 Kč
Jaromír & Jana Novákoví	gepard	10,000.00 Kč
Ida Luxová	serval	10,000.00 Kč
Blanka Karešová	žirafa rothschildova – Jenifer	10,000.00 Kč
Zdenka Suchá	levhart perský	10,000.00 Kč
Vít Novák, www.svarovani-nerez.cz	orangutan bornejský	10,000.00 Kč
Jana Mádlová	slon savanový	10,000.00 Kč
Optika Hrubá s.r.o.	tučňák brýlový	10,000.00 Kč
Puťák Šonov	fosa madagaskarská	8,000.00 Kč
Iveta a Honza Jalůvkovi	fosa madagaskarská	8,000.00 Kč
Matěj Ráb	tučňák brýlový	8,000.00 Kč
David Grünwald	tučňák brýlový	8,000.00 Kč
Jana Maria Masnerová	tučňák brýlový	8,000.00 Kč
NEJLEPŠÍ Z NEJLEPŠÍCH	hrošík liberijský	7,900.00 Kč
Karel III. a IV. a Albert Brabcovi	Fenek	7,000.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Anežka Bubáková	fenek	7,000.00 Kč
Věra Smetanová	fenek	7,000.00 Kč
Lenka Náhunková	kudu malý	7,000.00 Kč
Naděžda Gutzerová, Linda a Zuzana Křížovy	fenek	7,000.00 Kč
Natálie Šrůtová	buvol kaferský	7,000.00 Kč
Kristýna Šrůtová	talapoin severní	7,000.00 Kč
Městské gymnázium a střední odborná škola Úpice	hrošík liberijský	6,200.00 Kč
manželé Citoroví	žirafa síťovaná	6,000.00 Kč
Arrow International CR, a.s.	zebra grévýho	6,000.00 Kč
Michal, Petra, a Míša Novákoví	zebra grévýho	6,000.00 Kč
Střední odborná škola veterinární, Hradec Králové - Kukleny	surikata	6,000.00 Kč
Matěj Mršina	okapi	5,500.00 Kč
Třída 3.A, Krkonošské gymnázium a SOŠ, Vrchlabí	fenek	5,306.00 Kč
ZŠ Hradec Králové, M. Horákové 258	surikata	5,300.00 Kč
Jaroslava Záňová	žirafa síťovaná	5,050.00 Kč
Jaroslava Záňová	žirafa síťovaná	5,001.00 Kč
Václav Juklíček	plameňák růžový	5,000.00 Kč
Václav Juklíček	zebra burchellova	5,000.00 Kč
Jana	zebra hartmannové	5,000.00 Kč
Marta Nováková	plameňák růžový	5,000.00 Kč
Jaspers	levhart perský	5,000.00 Kč
rodina Vernerova	fenek	5,000.00 Kč
Lenka Urbanová	orangutan bornejský	5,000.00 Kč
Jitka a Milena Rybářovy	žirafa rothschildova	5,000.00 Kč
Ondřej Kubiček	zebra Bomova	5,000.00 Kč
rodina Lehkých	medojed kapský	5,000.00 Kč
Žižalovi	pštros dvouprstý	5,000.00 Kč
Michal a Pavel Procházkovi	lemur kata	5,000.00 Kč
firemní bankéři regionu Hradecko, Česká Spořitelna	medojed kapský	5,000.00 Kč
Rehabilitace Anička s.r.o.	lemur kata	5,000.00 Kč
Tomáš a Zdeňka	surikata	5,000.00 Kč
ZŠ a MŠ J. Gočára, Tylovo nábřeží 1140, Hradec Králové	maki trpasličí	5,000.00 Kč
Jiří Hykyš	lemur kata	5,000.00 Kč
Petra Skřivánková	gepard	5,000.00 Kč
Jiří Kříž	nosorožec dvouhý východní	5,000.00 Kč
Karolína Skopalová	plameňák růžový	5,000.00 Kč
Milena Střihavková	surikata	5,000.00 Kč
Adam a Lucie Rychtářovi	ženetka tečkovaná	5,000.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Anna Mokrá	želva obrovská	5,000.00 Kč
Simona Dajčová	surikata	5,000.00 Kč
Krůčky Děčín	lemur kata	5,000.00 Kč
Milada Čechurová	medojed kapský	5,000.00 Kč
Anna Hřčková	dahome	5,000.00 Kč
Milada Rexová	výr africký	5,000.00 Kč
ÚCZP Pardubice - TEAP, Generali Česká pojišťovna a.s.	lemur kata	5,000.00 Kč
Jirka "Venty" Michel	surikata	5,000.00 Kč
Tomáš Prouza	čáp bílý	5,000.00 Kč
Marek Antoš	zebra bezhřívá	5,000.00 Kč
Adéla Škrbová	želva paprščitá	5,000.00 Kč
Petr Kosař	slon savanový	5,000.00 Kč
Nikol Dvořáková	lemur kata	5,000.00 Kč
Matyš Vágner	hyena skvrnitá	5,000.00 Kč
Viktorie Vágnerová	žirafa síťovaná	5,000.00 Kč
Jan Záruba	krajta písmenková	5,000.00 Kč
Jana Rumlerová	tučňák brýlový	5,000.00 Kč
Pavel Fišer	medojed kapský	5,000.00 Kč
Jana	zebra Hartmannova	5,000.00 Kč
Oliver Šťovík	tučňák brýlový	5,000.00 Kč
Ladislava Reichová	lev berberský	5,000.00 Kč
Jana Tryznová	surikata	5,000.00 Kč
Rodina Zerulla, Švubova, Maňáskova	šimpanz	5,000.00 Kč
rodina Petrova R+M+B+P	surikata	5,000.00 Kč
Milan David- revizní technik zdvihacích zařízení	nosorožec dvourohý	5,000.00 Kč
Míša Kirnig	krokodýl štítnatý	5,000.00 Kč
BayWa r.e. Solar Systems s.r.o.	zebra bezhřívá	5,000.00 Kč
BayWa r.e. Solar Systems s.r.o.	surikata	5,000.00 Kč
BayWa r.e. Solar Systems s.r.o.	želva paprščitá	5,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	pakůň bělobradý	5,000.00 Kč
Adam a Lucie Rychtářovi	cibetka africká	4,000.00 Kč
Vladimír Havel	voduška abok	4,000.00 Kč
Ing. Gabriela Place	dík dk kirkův	4,000.00 Kč
QA/QC team, Teleflex Hradec Kralove	přímorožec šavlorohý	4,000.00 Kč
Martin Duršpek	hadilov písař	4,000.00 Kč
Lenka a Ladislav Dymákovi	oseľ somálský	4,000.00 Kč
Alena Nožičková	krokodýl štítnatý	4,000.00 Kč
Pavel Příbyl	lev berberský	3,600.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Třída 7.B ZŠ Štefánikova HK	krokodýl čelnatý	3,000.00 Kč
Ing. Gabriela Place	antilopa skákavá	3,000.00 Kč
Renata Müllerová	hrošík liberijský	3,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	oryx jihoafrický	3,000.00 Kč
TOPTRANS EU, a.s.	pakůň běloocasý	3,000.00 Kč
4M Kucejovi	želva obrovská	2,600.00 Kč
Aneta Daňková	želva obrovská	2,600.00 Kč
Cihlářovi, Prouza	želva obrovská	2,500.00 Kč
Martin a Aneta Průšovi	tučňák	2,500.00 Kč
Miloš Jókala	bodlín Telfairův	2,500.00 Kč
Danuše Teplá	čáp bílý	2,500.00 Kč
Bahníková Daniela	fenek	2,400.00 Kč
Podlahová Miluše		2,400.00 Kč
Hákoví, Michovka	želva ostruhatá	2,023.00 Kč
Kolektiv zaměstnanců města Smiřice	daman skalní	2,000.00 Kč
Koleňáci z Chodova u KV	osel zakrslý	2,000.00 Kč
Jan Štefáček		2,000.00 Kč
Edmund Hartwich	fosa madagaskarská	2,000.00 Kč
Lenka a Pavel Hrabíkoví	ryby sladkovodní	2,000.00 Kč
Karolína Mašatová	osel zakrslý	2,000.00 Kč
Lesní mateřská škola Na Větvi	hyena skvrnitá	2,000.00 Kč
Lesní mateřská škola Na Větvi	lemur kata	2,000.00 Kč
Lesní mateřská škola Na Větvi	nosorožec tuponosý	2,000.00 Kč
Lesní mateřská škola Na Větvi	surikata	2,000.00 Kč
Lesní mateřská škola Na Větvi	velbloud jednohrbý	2,000.00 Kč
Miloš Petr	žirafa síťovaná	2,000.00 Kč
Lenka Hamplová	pes hyenový	2,000.00 Kč
Kačí a Majda	papoušek žako	2,000.00 Kč
Markéta Chmelíková, Rastislav Paleta	hyena skvrnitá	2,000.00 Kč
Daniel Smrž	osel zakrslý	2,000.00 Kč
Filip Ráb	varan stepní	2,000.00 Kč
Ludmila a Vojtěch Lukášovi	levhart perský	2,000.00 Kč
Roman Čech a Denisa Splítková	osel zakrslý	2,000.00 Kč
Martin Flegl	banánovec chocholatý	2,000.00 Kč
Josef Stehlík	hrošík liberijský	2,000.00 Kč
Růžena Stehlíková	želva obrovská	2,000.00 Kč
Káťa a Pája Pourovi	oslík zakrslý	2,000.00 Kč
Eva Dvořáková	hrabaáč kapský	2,000.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Kuba a Týna	hyena skvrnitá	2,000.00 Kč
Roman Vaniš	tučňák brýlový	2,000.00 Kč
Český rozhlas Hradec Králové	tučňák kbrýlový	2,000.00 Kč
Anna Dandová	přímorožec šavlorohý	2,000.00 Kč
Karel Holán	velbloud jednohrbý	2,000.00 Kč
Anna Čimová	želva paprscitá	2,000.00 Kč
Tereza Horáková	surikata	2,000.00 Kč
Kateřina Rudolfová	prase savanové	2,000.00 Kč
třída 6.A NHK	pes hyenový	1,860.00 Kč
Junák - český skaut, 6. středisko Rybárny Hradec Králové, z.s.	chameleon pardálí	1,800.00 Kč
třída 6.A NHK	žirafa rothschildova	1,641.00 Kč
Rodina Velikovských	mamba černá	1,500.00 Kč
Monika Staňková	žirafa	1,500.00 Kč
Adélka	želva paprscitá	1,500.00 Kč
Emička,Vítek,Tereza a Michal Vodstrčilovi	želva paprscitá	1,500.00 Kč
Veronika Divecká	želva paprscitá	1,500.00 Kč
Alice Čížková	mamba západoafrická	1,500.00 Kč
Ing. arch. Pavel Bořík	mamba černá	1,500.00 Kč
Iveta Šrytrová	bodlín telfairův	1,500.00 Kč
Iveta Šrytrová	osel zakrslý	1,500.00 Kč
Lukáš Albert	želva paprscitá	1,500.00 Kč
Alžběta Remešová	mamba západoafrická	1,500.00 Kč
Věra Hladíková	mamba černá	1,500.00 Kč
Lukáš Burian	mamba černá	1,500.00 Kč
Bořivoj Klečka	lev berberský	1,500.00 Kč
Denisa Gaislerová	mamba černá	1,500.00 Kč
EVKA SOŇA HOUSKOVÁ PRAHA	želva paprscitá	1,500.00 Kč
Honza Růžička	medojed kapský	1,500.00 Kč
Jan Horák, ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Oatroměř	mamba černá	1,500.00 Kč
Mrhálkovi	hrošík liberijský	1,500.00 Kč
Michaela Štundlová	tur domácí dahome	1,500.00 Kč
Sabina Čermáková	velbloud jednohrbý	1,500.00 Kč
třída 6.A NHK	krokodýl čelnatý	1,361.00 Kč
Matěj Ráb	lev berberský	1,250.00 Kč
Matěj Ráb	šimpanz	1,250.00 Kč
Monika Lánská	šetkou africký	1,000.00 Kč
Kamil Nehilč	slon savanový	1,000.00 Kč
David Holub	holub skvrnitý	1,000.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Dominik Holub	holub africký	1,000.00 Kč
Tereza	prase savanové	1,000.00 Kč
Klárka a Péťa	surikata	1,000.00 Kč
Tomáš Staněk	zmije rohatá	1,000.00 Kč
Jaroslav Zvánovec	žirafa rothschildova	1,000.00 Kč
Sabina Jíroušková a Jiří Váňa	želva obrovská	1,000.00 Kč
Tomáš Metelka	surikata	1,000.00 Kč
Martina Vágner Dostálová	husice modrokřídla	1,000.00 Kč
Martina Vágner Dostálová	husice šedohlavá	1,000.00 Kč
Pavel Pospíšil	slon savanový	1,000.00 Kč
Pavel Pospíšil St.	levhart perský	1,000.00 Kč
Alena Rudolfová	mangusta trpasličí	1,000.00 Kč
3. A ZŠ Javornická Rychnov nad Kněžnou	talapoin severní	1,000.00 Kč
3. B ZŠ Javornická	želva skalní	1,000.00 Kč
Tomáš Heteš	nosorožec dvouhý	1,000.00 Kč
Třída 3.C	želva obrovská	1,000.00 Kč
Laurínka Tomášková	lemur kata	1,000.00 Kč
Pavla Kavanová	žirafa rothschildova	1,000.00 Kč
Petra Šírová	hrošík liberijský	1,000.00 Kč
Alena Hlaváčková	gundi saharský	1,000.00 Kč
Dominika Nigrinová	krokodýl štitnatý	1,000.00 Kč
Hana Pappová	pes hyenový	1,000.00 Kč
MVDr. Šárka Grůzová	štětkoun africký	1,000.00 Kč
Jan Houska Praha	mangusta trpasličí	1,000.00 Kč
Zdeňka Svobodová	mangusta trpasličí	1,000.00 Kč
Anna Svobodová	perlička supí	1,000.00 Kč
Jakub Richter	žirafa síťovaná	1,000.00 Kč
Terka a Honza	karakal	1,000.00 Kč
Isabelka Růžičková	plameňákrůžový	1,000.00 Kč
Adámek Růžička	tučňák brýlový	1,000.00 Kč
Michal Kuník	hrošík liberijský	1,000.00 Kč
Květa Zacharová	surikata	1,000.00 Kč
Tereza Hladíková	osel somálský	1,000.00 Kč
Anna Jecelínová	hrabáč kapský	1,000.00 Kč
Karel Nečas	lev berberský	1,000.00 Kč
Anna Svobodová	pes hyenový	1,000.00 Kč
Alena Svobodová	fenek	1,000.00 Kč
Zdeňka Svobodová	zebra bezhřívá	1,000.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Jiří Čapek	cibetka africká	1,000.00 Kč
Ivana a Jiří Havlíkovi	osel somálský	1,000.00 Kč
Pavel Haluza	osel somálský	1,000.00 Kč
Blanka Ježková	osel somálský	1,000.00 Kč
Milan Pensdorf	osel somálský	1,000.00 Kč
Maxim Kaiser	lev berberský	1,000.00 Kč
Marcela Petrová	levhart perský	1,000.00 Kč
rodina Macháňova	tučňák brýlový	1,000.00 Kč
Roman Slaboch	orangutan bornejský	1,000.00 Kč
Jaroslava Slabochová	zebra Grévého	1,000.00 Kč
Stanislav Tejkl	levhart perský	1,000.00 Kč
Andrejka Kohoutková	surikata	1,000.00 Kč
Petra Podracká	bojga africká	1,000.00 Kč
Karel Holán	pštros dvoupřstý	1,000.00 Kč
Karin Matěchová	tučňák brýlový	1,000.00 Kč
Tomáš Mrština	lev berberský	1,000.00 Kč
Monika Mrštinová	okapi	1,000.00 Kč
Aneta Hejzlarová	šimpanz	1,000.00 Kč
Hana Varnava	hrošík liberijský	1,000.00 Kč
8.A ZŠ Štefánikova, Hradec Králové	zmije rohatá	1,000.00 Kč
Pavel Svrček	trnorep africký	750.00 Kč
Natálie Svrčková	bodlín telfairův	750.00 Kč
Zuzana Leflíková	hrošík liberijský	750.00 Kč
Jan Kopáč	žirafa síťovaná	750.00 Kč
Radka Pavlíková	žirafa rothschildova	750.00 Kč
Petr Tůma	hyena skvernitá	750.00 Kč
Radka Kašparová	plameňák růžový	750.00 Kč
Kristýna Veselá	gepard	750.00 Kč
Jakub Veselý, Jr.	gepard	750.00 Kč
Anna Rejhonová	gepard	750.00 Kč
Filip Rejhon	gepard	750.00 Kč
Marcela Rudolfová	trnorep africký	750.00 Kč
Marek Žid	hrabáč kapský	750.00 Kč
ZŠ Josefa Resslera Pardubice 3. A	trnorep africký	750.00 Kč
Šejnovi	lemur kata	750.00 Kč
Šejnovi	želva paprscitá	750.00 Kč
Jan Kosinka	surikata	750.00 Kč
Tomáš Dvořák	komba ušatá	750.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Anička a Adámek Hoříčkoví	trnorep africký	750.00 Kč
Aleš Veselý	surikata	750.00 Kč
Milan Thorn	zmije rohatá	750.00 Kč
Ivana Hofírková	slon savanový	750.00 Kč
Ivana Hofírková	lev berberský	750.00 Kč
Karolína Kochmanová	slon savanový	750.00 Kč
Jana Hrachová	plameňák malý	750.00 Kč
Miroslava Marková	žirafa rothschildova	750.00 Kč
Jiří Marek	nosorožec dvourohý	750.00 Kč
Jaromír Spirek	pštros dvouprstý	750.00 Kč
Eliška Pučanová	slon savanový	750.00 Kč
Vláda Diviš Děčín	karakal	750.00 Kč
Martin Záveský	želva obrovská	750.00 Kč
Jakub Jáchym bednář	surikata	750.00 Kč
Pavel Mašek	tučňák brýlový	750.00 Kč
Iveta Tykalová	fosa madagaskarská	750.00 Kč
rodina Proškova	bodlín Telfairův	750.00 Kč
Milan Hrnčál	hrošík liberijský	750.00 Kč
třída 6.B ze ZŠ Štefánikova HK	zmije rohatá	750.00 Kč
třída 6.B ze ZŠ Štefánikova HK	bodlín Telfairův	750.00 Kč
Jana Nývltová	husice egyptská	700.00 Kč
Kamenárovi	surikata	700.00 Kč
Aneta Broklová	noháč kapský	700.00 Kč
Lenka Špryslová	husice šedohlavá	700.00 Kč
Ivo Farský	koza kamerunská	600.00 Kč
Viktorie Karlíková	serval	550.00 Kč
Martin Hakl	osel zakrslý	510.00 Kč
Laura Felcmanová a Matěj Klimeš	hrabáč kapský	500.00 Kč
Klára Mědílková	komba ušatá	500.00 Kč
Karolína Paseková a Martin Vojáček	osel zakrslý	500.00 Kč
Lukáš Peca	surikata	500.00 Kč
Jana Nemečková	ibis jihoafrický	500.00 Kč
František Němeček	pes ušatý	500.00 Kč
Jiří Němeček	lemur kata	500.00 Kč
Violka Ryčlová	felsuma madagaskarská	500.00 Kč
Tereza Krtíčková	zmije nosorožčí	500.00 Kč
Eva Kočnarová	bodlín telfairův	500.00 Kč
Ondřej Vyčichl	fenek	500.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Sabina Tláskalová	pes hyenový	500.00 Kč
Lenička Bednářová	slon savanový	500.00 Kč
Sabča, Tereška a Peti	hrošík liberijský	500.00 Kč
Karolína Ládrová	koza kamerunská	500.00 Kč
Ing. Miroslav Skřivánek	hrošík liberijský	500.00 Kč
Radek Jelínek	langaha listonosá	500.00 Kč
Tobi Zabadal	bodlín telfairův	500.00 Kč
Lucka	slon savanový	500.00 Kč
Milan Tykal	lev berberský	500.00 Kč
Dostálky	bodlín telfairův	500.00 Kč
Veronika Novotná	bodlín telfairův	500.00 Kč
Adam Přichystal	dril černolící	500.00 Kč
Kateřina Plouharová ml.	želva ostruhatá	500.00 Kč
Jakub Hrubý	hrošík liberijský	500.00 Kč
Lukáš Ouhrabka	antilopa losí	500.00 Kč
Lola Ouhrabková	fenek	500.00 Kč
David Pouč	hrabáč kapský	500.00 Kč
Jakub Eminger	agapornis škraboškový	500.00 Kč
Jaroslava Rudolfová	bodlín telfairův	500.00 Kč
Trestňáčky	myška africká	500.00 Kč
Trestňáčky	bodlín telfairův	500.00 Kč
Trestňáčky	komba ušatá	500.00 Kč
Tomáš Páral	hyena skvrnitá	500.00 Kč
třída 7.C Pardubice - Polabiny II	štětkoun africký	500.00 Kč
Natálie Zlámalová	Plameňák růžový	500.00 Kč
Lukáš Hlaváček	hyena skvrnitá	500.00 Kč
Vašík Vlček	slon savanový	500.00 Kč
Ema Vlčková	surikata	500.00 Kč
Patrik Hlaváček	fenek	500.00 Kč
rodina Jarých	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Matýsek Hrbek	bodlín telfairův	500.00 Kč
Yvetka	zmije nosorožčí	500.00 Kč
Věra Skalická a Stanislav Skalický	kachna žlutozobá	500.00 Kč
Adéla Janků	slon savanový	500.00 Kč
Adéla Janků	dikdik kirkův	500.00 Kč
Michaela Hrubá	bodlín telfairův	500.00 Kč
Iveta Roubíčková	surikata	500.00 Kč
Liduška a Honza Fedákovi	želva obrovská	500.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Martin Buchta	bodlín telfairův	500.00 Kč
Klára a Jan Muksch	myška africká	500.00 Kč
Michal Syrový	serval	500.00 Kč
Jan Zadrobílek	pižmovka ostruhatá	500.00 Kč
Jakub Drnec	mamba černá	500.00 Kč
Jan Luncar	hrošík liberijský	500.00 Kč
JAKOBY TEAM	antilopa skákavá	500.00 Kč
Melicharovi	husička dvoubarvá	500.00 Kč
Karel Šroub	osel somálský	500.00 Kč
Věra Šroub	osel somálský	500.00 Kč
Razímovi	cibetka africká	500.00 Kč
Kosmy	lev berberský	500.00 Kč
Milan a Jana	slon savanový	500.00 Kč
Tomáš Rada	bodlín telfairův	500.00 Kč
David Pikora	karakal	500.00 Kč
Ema Pikorová	gundi saharský	500.00 Kč
Tomáš GnoI a Simona Formánková	slon savanový	500.00 Kč
Adéla Vrublová	želva obrovská	500.00 Kč
Štěpánka Trnková	voduška jelenovitá	500.00 Kč
Miša "fotr všeho" Řeháček	šimpanz	500.00 Kč
Janík & Petřík	banánovec chocholatý	500.00 Kč
Janík & Petřík	myška africká	500.00 Kč
Ondřej Mrkos	hrošík liberijský	500.00 Kč
Nikola Pokorná	papoušek žako	500.00 Kč
Macháčkovi	surikata	500.00 Kč
Jonáš Nedas	fenek	500.00 Kč
Markéta Nasadilová	koza kamerunská	500.00 Kč
Vojta Karlík	lev berberský	500.00 Kč
Eliška Drbalová	žirafa rothschildova	500.00 Kč
Dada Drbal	lev berberský	500.00 Kč
Marie Hlaváčková	žirafa síťovaná	500.00 Kč
Pavel Středa	hadilov pisař	500.00 Kč
Adélka Ťáhlavská	felsuma madagaskarská	500.00 Kč
Agátka Šťáhlavská	myška africká	500.00 Kč
Martin Šťáhlavský	tereka africká	500.00 Kč
Furiška	hyena skvrnitá	500.00 Kč
Základní škola a Mateřská škola Mistrovce	žirafa síťovaná	500.00 Kč
Základní škola a Mateřská škola Mistrovce	šimpanz	500.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Irena Bartoníčková	fosa madagaskarská	500.00 Kč
Boška/Vachoušek	bodlín Telfairův	500.00 Kč
www.alarmysezarukou.cz	surikata	500.00 Kč
Adéla Novotná	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Domča, Barča a Danda Patočkovi	pes ušatý	500.00 Kč
Libor	okapi	500.00 Kč
Jonáš Rudolf	okapi	500.00 Kč
Štěpánka a Markéta Smolovy	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Zuzana Mixanová	slon savanový	500.00 Kč
Sára Heinclová	lev barberský	500.00 Kč
Pavčina Pumprová	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Raúl Složil	oryx jihoafrický	500.00 Kč
Jaruška a Dan	serval	500.00 Kč
Ondřej Němeček	koza kamerunská	500.00 Kč
Gabišek	čáp bílý	500.00 Kč
Baku Baklíková	žirafa rothschildova	500.00 Kč
Vláďa	levhart perský	500.00 Kč
Jindra	fenek	500.00 Kč
Jolča	medojed kapský	500.00 Kč
Babička Iva Hradská	slon savanový	500.00 Kč
Alena Nožičková	čírka modrá	500.00 Kč
Alena Nožičková	čírka hottentotská	500.00 Kč
Radovánek	lemur kata	500.00 Kč
Jiřina Nováková	hyena skvrnitá	500.00 Kč
Marcela, Patr, Karin, Nikola a Pavel (Raabovi a Tomanovi)	okapi	500.00 Kč
Loudovi	želva paprscitá	500.00 Kč
David Marx	hrošík liberijský	500.00 Kč
Filip Kroupa	slon savanový	500.00 Kč
Pavla Pannyo	hrošík liberijský	500.00 Kč
Luboš Panny	hrošík liberijský	500.00 Kč
Jana Pannyová	hrošík liberijský	500.00 Kč
Aleš Panny	hrošík liberijský	500.00 Kč
Anna Pannyová	hrošík liberijský	500.00 Kč
Lukáš Šmejkal	hrošík liberijský	500.00 Kč
Daniel Šmejkal	hrošík liberijský	500.00 Kč
Jaroslava Jonová	hrošík liberijský	500.00 Kč
Věra Herová	hrošík liberijský	500.00 Kč
Alena Svítková	lev barberský	500.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Marek Gaisler	medojed kapský	500.00 Kč
Pavel Polák	polák malý	500.00 Kč
Anna Hajdů	serval	500.00 Kč
Lucka a Lukáš Strnadovi	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Matyáš Dvorský	medojed kapský	500.00 Kč
Petr Michalík	osel somálský	500.00 Kč
Tatínek a maminka	zmije nosorožčí	500.00 Kč
Šubrovi	žanetka tečkováná	500.00 Kč
Tomáš Vavřina	okapi	500.00 Kč
Ema Josefína Teubnerová	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Zuzana Brédová	tučňák brýlový	500.00 Kč
Anna Vrabcová	vrabec kaštanový	500.00 Kč
Ludmila Vrabcová	vrabec kaštanový	500.00 Kč
Vladimír Vrabec	vrabec kapský	500.00 Kč
Mgr. Vladimír Vrabec, Ph.D.	vrabec hnědohřbetý	500.00 Kč
Hana	tučňák brýlový	500.00 Kč
Jan Psota	levhart perský	500.00 Kč
Ludmila Marková	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Eliáš Marek	zmije nosorožčí	500.00 Kč
Jaroslav Marek	langaha listonosá	500.00 Kč
Jindra Šimek	fosa madagaskarská	500.00 Kč
Dáša Šimková	tučňák brýlový	500.00 Kč
Michaela Jarošová	lemur kata	500.00 Kč
Jakub Jaroš	medojed kapský	500.00 Kč
Monika Rezlerová	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Emička Řeháková	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Nikita Zatloukalová	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Pavel Janák	surikata	500.00 Kč
Alice Vašáková	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Hana Vašáková	tučňák brýlový	500.00 Kč
Holky z KIO	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Honza	lev berberský	500.00 Kč
Jan Hrabčuk	zmije nosorožčí	500.00 Kč
Ivana Švachová	tučňák brýlový	500.00 Kč
Jaroslav Kutifel	agapornis hnědohlavý	500.00 Kč
Holubcovi	holub skvrnitý	500.00 Kč
Chalupovi	levhart perský	500.00 Kč
Brněnská HK	hrošík liberijský	500.00 Kč

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Miroslav Raška	hyena skvrnitá	500.00 Kč
Jana Bártíková	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Eva Bartošová	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Dennis Hochman	šimpanz	500.00 Kč
Tereza Sedláčková	slon savanový	500.00 Kč
Antonín Vančák	husička dvoubarvá	500.00 Kč
R&Z&I&P Příhodovi	zejzob africký	500.00 Kč
Dana Krausová	zmije nosorožčí	500.00 Kč
Dana Krausová	levhart perský	500.00 Kč
Monika Syrová	šimpanz	500.00 Kč
Radmila Fedora	žirafa síťovaná	500.00 Kč
8.A ZŠ Štefánikova, Hradec Králové	bodlín Telfairův	500.00 Kč
Veronika Rounová	slon savanový	500.00 Kč
Míša a Tereška Kinclovi	fenek	500.00 Kč
Magda Krupičková	gundi saharský	400.00 Kč
Manželé Rejmanovi	gepard	čestná
Novomanželé Budinští	hroch obojživelný	čestná
Milan Munzar a Neko Dahlgren	šimpanz	čestná
Dita a Luděk Remešovi z Kroměříže	želva obrovská	čestná
Celkem		2 250 702,00 Kč

S 31 adopcemí se v roce 2022 na druhém místě žebříčku popularity umístil bodlín Telfairův. (sj)

Surikata, třetí nejpopulárnější zvíře k adopci, byla v roce 2022 adoptována dvacetpětkrát. (sj)

Sponzoring a dary

Jan Kléma

Dlouhodobě spolupracujeme se společností Bushman s.r.o. (sj)

Rok 2022 nebyl jednoduchým pro nikoho z nás, ať už pro rodiny potýkající se s vysokým tlakem inflace, či pro neziskové organizace financující vlastní provoz zejména z dobrovolné podpory veřejnosti.

Velice si vážíme všech svých dárců, projektových partnerů a sponzorů, kteří nám svým přínosem pomáhají naplňovat hlavní poslání naší organizace, a to chov a návrat ohrožených druhů zpět do jejich přirozeného prostředí.

Vy všichni, kteří naše ochránářské aktivity podporujete přímým finančním darem, jste nám pomohli nastřádat v roce 2022 částku ve výši 4 764 420,- Kč. Tyto prostředky jsou využity na spolufinancování mezinárodních chovných programů a mezinárodních projektů.

Výnosy z reklamy v roce 2022 - finanční

Partner	Kč
ATAS elektromotory Náchod	30 000,00
Československá obchodní b	363 636,69
ČEZ a.s. Praha 4	550 000,00
ShineBean, o.p.s. Litoměř	28 100,00
Stillking Films, spol. s	20 662,00
UNILEVER ČR, spol. s r.o.	50 000,00
up brand activation, s.r.	17 000,00
Celkem	1 059 398,69

Výnosy z reklamy v roce 2022 - nefinanční

Partner	Kč
MEGA PLUS s.r.o.	66 667,00
BEAS, a.s. Choustníkovo	45 000,00
Bushman s.r.o. Praha 1	62 788,65
Česká televize Praha 4	160 000,00
Dibaq a.s. Žamberk	20 000,00
FTV Prima smlouva o parte	135 714,00
Město Dvůr Králové nad La	19 931,51
MIRAKULUM s.r.o. Turnov	22 356,16
Mountfield HK, a.s. Hrad	100 000,00
Obec Adršpach Horní Adrš	2 000,00
Patron ca s.r.o. Praha	25 000,00
Toyota Central Europe - C	482 284,00
Český rozhlas, Pr	10 417,00
Celkem	1 152 158,32

Peněžní dary v roce 2022 (údaje v Kč)

Dárce	Hodnota daru	Účel daru
Nadace ČEZ, Praha	1 200 000,00	Naděje pro severní bílé nosorožce
Československá obchodní banka, a.s., Praha	1 200 000,00	Výstavba voliéry JZA
Československá obchodní banka, a.s., Praha	600 000,00	Rekonstrukce a rozšíření veterinárních a výzkumných prostor ZOO
Československá obchodní banka, a.s., Praha	600 000,00	Vybudování klimatizace v rekonstruovaném pavilonu nosorožců
Dary - program Pozví zvíře	243 600,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Anonymní dar	216 388,90	Ochrana zvířat a životního prostředí
SAFARI GASTRO	165 000,00	Dar - zhodnocení starý nosorožinec
SAFARI GASTRO	120 684,00	Dar na projekt nosorožci
Odbory KOVO KV z.s.	100 000,00	Dar - zhodnocení starý nosorožinec
Unilever	100 000,00	Dar na Darwinovu stanici
SAFARI GASTRO S.R.O. dar	85 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
RNDr. Holečková Dana	37 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
PLYNOSKLAD S.R.O.	25 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Dar Běžec Team	10 008,50	Ochrana zvířat a životního prostředí
Color index s.r.o.	10 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Ivana a Jan Čulíková zách	10 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Extra Gym, Jaroměř-sbírka	9 964,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Fitness Nautilus, Vrchlab	9 953,75	Ochrana zvířat a životního prostředí
Nautilus+Půjč si mě, Vrch	6 556,77	Ochrana zvířat a životního prostředí
GAREISOVA RADMILA	5 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
NOVAK FRANTISEK	5 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Levek Karel	2 400,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Ježek Vítězslav	1 500,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Vávra Richard	1 250,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Fitness Nautilus, Vrchlab	113,59	Ochrana zvířat a životního prostředí
Celkem	4 764 419,51	

Nepeněžní dary v roce 2022 (údaje v Kč)

Dárce	Hodnota daru	Forma daru
Weiss František, Milčice 94, 289 11 Pečky	27 000,00	Pšenice
Mlýny J. Voženík spol. s.r.o.; Průmyslová 104, 503 02 Předměřice	10 650,00	Osivo potravina BHT
Mlýny J. Voženík spol. s.r.o.; Průmyslová 104, 503 02 Předměřice	3 120,00	Pšeničné otruby
Celkem	40 770,00	

Nepeněžní dary v roce 2022 - zvířata (údaje v Kč)

Dárce	Hodnota daru	Forma daru
ZOO Planckendael, Belgie	500,00	Volavka červená-1x
ZOO Hluboká	400,00	Čírka hottentotská-2x
ZOO Hluboká	400,00	Lžičák pestrý-2x
ZOO Plzeň	100,00	Užovka madagaskarská-1x
ZOO Sigeon, Francie	500,00	Volavka obrovská-1x
ZOO München, Německo	500,00	Dudkovec stromový-1x
ZOO Budapešť, Maďarsko	1 000,00	Pelikán kadeřavý-2x
ZOO Osnabrück, Německo	1 000,00	Bongo-1x
ZOO Tallin, Estonsko	5 000,00	Nosorožec dvourohý II
ZOO Olomouc	500,00	Medojed kapský-1x
ZOO Praha	500,00	Volavka vlasatá-1x
ZOO Berlín, Německo	200,00	Husice modrokřídlá-1x
ZOO Amsterdam, Nizozemsko	4 000,00	Tučňák brýlový-8x
ZOO Amsterdam, Nizozemsko	8 000,00	Tučňák brýlový-16x
ZOO Liberec	500,00	Pelikán bílý-1x
ZOO Plzeň	400,00	Čírka hottentotská-2x
ZOO Duisburg, Německo	2 000,00	Zebra Burchellova-1x
ZOO Lipsko, Německo	1 000,00	Přímorožec šavlorohý-1x
ZOO Boras, Švédsko	1 000,00	Pes hyenový-2x
ZOO Heidelberg, Německo	100,00	Krkavec bělokrký-1x
Tierpark Cottbus, Německo	500,00	Zoborožec kaferský-1x
Tierpark Cottbus, Německo	800,00	Ostralka rudozobá-4x
ZOO Praha	200,00	Kachna temná-1x
MŽP Praha	300,00	Chameleon pardálí-3x
MŽP Praha	1 000,00	Želva pardálí-2x
ZOO Lešná	500,00	Papošek zelenoprstý-1x
ZOO Magdeburg	500,00	Čejka korunkatá-1x
ZOO Magdeburg	10,00	Kachna žlutozobá-1x
ZOO Halle	500,00	Frankolín žlutohrdlý-1x
ZOO Olomouc	400,00	Kobřík kapský-4x
ZOO Ostrava	500,00	Papoušek žako-1x
ZOO Ostrava	500,00	Pisila čáponohá-1x
Ree Park, Dánsko	1 000,00	Štětoun-1x
Oveanárium, Španělsko	3 500,00	Volavka proměnlivá-7x
ZOO Nürnberg, Německo	500,00	Koroptev madagaska.-1x
ZOO Basel, Švýcarsko	1 000,00	Kudu malý-1x
ZOO Warszawa, Polsko	900,00	Snovatec madagaskar.-9x
ZOO Warszawa, Polsko	400,00	Čírka popelavá-2x
ZOO Augsburg, Německo	500,00	Pelikán bílý-1x
ZOO Rotterdam, Nizozemsko	500,00	Kočkodan běloocasý-1x
ZOO Hluboká	500,00	Čáp bílý-1x,
ZOO Praha	1 000,00	Volavka vlasatá-2x
ZOO Wrocław	400,00	Tilapia butt,+ marine-2x

NATURA VIVA, z. s.

Jaroslav Haimy Hyjánek

V roce 2022 spolek dále naplňoval svou hlavní činnost, a to vzdělávání k ochraně přírody přednáškami jednotlivých členů spolku pro veřejnost a generování finančních zdrojů za účelem podpory ochrany přírody. Generování finančních prostředků v roce 2022 spočívalo zejména ve vedení projektu dárcovská DMS pod názvem „Na Nosorožce!“.

Dárcovská DMS je zřízena na tel. čísle 87 777, kde případní dárci odesílají zprávu s textem: DMS SAFARI 30, DMS SAFARI 60 nebo DMS SAFARI 90
DMS zprávy jsou rozděleny dle výše příspěvku na 30,- 60,- a 90,- Kč.
Poskytovatel služby si účtuje 1,- Kč z každé odeslané DMS.

Získané prostředky budou použity na podporu chovu nosorožců v Safari Parku Dvůr Králové.

Projekt „Na Nosorožce!“ vygeneroval v roce 2022 částku 13 286,- Kč (příjmy z DMS za měsíc prosinec se na základě převodu od poskytovatele služby připisují do hospodaření spolku v lednu následujícího roku).

Celkově od svého založení v listopadu 2019 projekt „Na Nosorožce!“ nastřádal částku 127 242,- Kč.

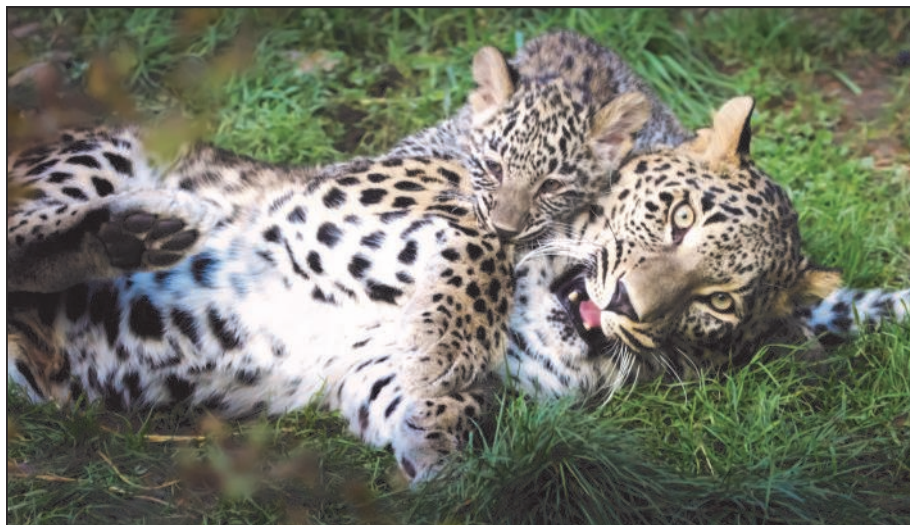
Děkujeme všem podporovatelům.

Hospodaření spolku

Stav k 1. 1. 2022:	222 067,80 Kč
Příjmy v roce 2022:	13 246,61 Kč
Výdaje:	3 655,00 Kč
Celkem k 31. 12. 2022:	231 659,41 Kč
Hospodářský výsledek:	9 591,61 Kč

Šelmy

Gabriela Linhart

Dvojčata levharta perského patřila k nejvýznamnějším na úseku šelem. (sj)

Levhart perský (*Panthera pardus saxicolor*)

Pečlivý výběr kvalitních zvířat, zkušenost chovatelů (ale také například podpora pracovníků údržby, kteří během uplynulého roku vybavili výběh levhartů novými parkosy a palandami) a trpělivost, přinesly své ovoce. Konkrétně řečeno dva sladké plody. Neboť po spojení chovného páru dohromady Arkhyz nejenže svou partnerku Banu nezabil, ale po relativně krátké době harmonického soužití ji napáčil. V srpnu 2022 dvouletá Banu porodila svá první mláďata, syny Afrina a Aladina. Obě koťata v péči své matky dobře prospívají a rostou do síly.

Gepard štíhlý (*Acinonyx jubatus*)

Na základě doporučení EEP koordinátora z předchozího roku jsme uskutečnili export dvou u nás odchovaných samců Zaira a Zawadiho do francouzské Auxois. Dvě samice Zengha a Zoraya prozatím směly zůstat v safari parku. Zengha musela být bohužel v průběhu roku kvůli vážným zdravotním problémům (malformace končetin, ovariální teratom) utracena. V zázemí chovného centra gepardů se tak nacházejí Darilli (17letá a spolu se samicí ve Wupertalu nejstarší evropský gepard), chovná Spirit Nameri a Zoraya, která nebude zařazena do chovu. V klasické části zoo je nadále bratrský pár gepardů Tomas a Toulouse, u nichž nepravdělně řešíme záživací problémy.

Lev berberský (*Panthera leo leo*)

V průběhu roku 2022 došlo k několika zrušením plánovaných transportů, jakožto důsledek covidové éry a následné ruské invaze na Ukrajinu. Některé zoo pravděpodobně přehodnotily svou původní vůli investovat do nákladného transportu (v rámci všeobecné dopravní krize se dramaticky zvýšily ceny za dopravu zvířat) a chovu těchto velkých šelem a příjem našich zvířat odmítly, poptávka ruských zoo byla naopak s pochopitelných důvodů neakceptována. Konstruktivnímu sestavování nových chovných skupin také nenapomáhá nepřehledná genetická situace jednotlivých lvích poddruhů v rámci relativně mladého EEP. V safari parku tak zatím zůstávají u nás odchovaná mladá zvířata z let 2019 a 2021. V červnu 2022 se chovnému páru Khalile a Bartovi narodila paterčata. Jedno z mláďat se narodilo mrtvé. Dvě nové samičky a dva samečci prospívají velmi dobře a po letní sezoně byli se svou matkou opětovně zapojeni do smečky. Nyní chováme v safari parku 11 lvů.

Serval stepní (*Leptailurus serval*)

Odrostlá mláďata (jeden sameček a jedna samička) odchovaná u nás v roce 2021 odešla do svých nových zahraničních domovů. Chovný pár Dogo a Roxanu jsme přechodně po zbytek roku oddělili, aby si chovná samice po čtyřech porodech odpočinula. Opětovné spojování páru plánujeme na jaro 2023.

V roce 2022 se opět povedlo odchovat mláďata lva berberského. Smečka na konci roku čítala 11 zvířat. (sj)

Rys karakal (*Caracal caracal*)

Chovnému páru Mazurimu a Keiře se narodil v březnu 2022 vrh. Mláďata se nepodařilo odchovat, během několika dní je matka zlikvidovala. Vzhledem k tomu, že jde o mateřsky velmi zkušenou samici, měla mláďata pravděpodobně zdravotní komplikace.

Pes hyenový (*Lycaon pictus*)

Navzdory faktu, o jak ohrožený v přírodě a v zoologických zahradách ne úplně snadno chovaný druh jde, není snadné umisťovat odchovaná zvířata do nových domovů. Abychom zpomalili početní růst naší smečky, oddělili jsme přechodně od sebe obě pohlaví. V letních výběžích návštěvníci v rámci safari okruhu mohli vidět v roce 2022 smečku osmi samců a smečku pěti fen se dvěma štěňaty. V klasické části zoo je sesterské trio narozené v roce 2016. S kolegou EEP koordinátorem plánujeme jejich transport do francouzské Zoo Lisieux. V zázemí k nám naopak přibyli dva chovní samci ze Zoo Boras.

Pes ušatý (*Otocyon megalotis*)

Náš pár Tatu a Lezsek se ani v roce 2022 nerozmnožil. Jelikož Lezsek coby plemeník není v rámci EEP příliš geneticky významný, jednáme s EEP koordinátorem o jeho výměnu za jiného samce.

Fenek berberský (*Vulpes zerda*)

Chovný pár Femme Fatale a Fantom se ukázali býti skvělými rodiči. Hned napoprvé úspěšně odchovali ve vlastnoručně vytvořené venkovní noře čtyři velká a zdravá štěňata (1.3). Ta jsme ve věku jednoho roku od rodičů oddělili a přestěhovali do expozice psince, kde je (na rozdíl od jejich podzemních hotelových nor) mohli návštěvníci naplno obdivovat. I zvířata si na pro ně nové prostředí rychle zvykla a ztratila svou původní plachost. V červenci 2022 se chovnému narodila další čtyřčata, tentokrát ve vyrovnaném poměru pohlaví.

Jak u páru **hyen skvrnitých (*Crocota crocuta*)** tak u páru **hyen žíhaných (*Hyaena hyaena*)** nedošlo v roce 2022 k žádným změnám.

Ženetka tečkovaná (*Genetta genetta*)

Stejně tak stav našich dvou samic ženetek, které obývají expozici psince v klasické části zoo, zůstává během roku 2022 beze změn.

Cibetka africká (*Civettictis civetta*)

Chovný pár Tabari a Tica zopakoval svůj úspěšný prvoodchov z předchozího roku a v dubnu přivedl na svět čtyři potomky – samice. Tři z nich již našly svůj nový domov jiných zahradách, poslední Bocca Chica odejde počátkem roku 2023 do Zoo Košice.

Fosa madagaskarská (*Cryptoprocta ferox*)

Z fos jsme mohli mít letos opět velkou chovatelskou radost – Midongiho jsme převezli do zázemí, kde se spářil s Fianou a ta porodila v květnu jedno mládě. Malý sameček se má čile k světu.

Medojed kapský (*Mellivora capensis*)

Chovný pár Bee Bee a Tyson odchoval v roce 2022 jednoho syna – Badyána. Badyán byl dlouhé měsíce naprosto pro medojedy neobvykle k lidem přítulné zvíře, což nám velmi ulehčilo veškeré preventivní veterinární manipulace. Až dostatečně vyroste, odjede do francouzského Arcachonu. Protože jsou Bee Bee a Tyson už starší zvířata a celkově medojedu není v Evropě stále mnoho, vytvořili jsme si již záložní chovný pár v deponaci na Slovensku – tvoří ho u nás odchovaný samec Albert a mladá samička ze Zoo Olomouc.

Pracovníci oddělení šelem (zleva): Zdeňka Petržílková, Karolina Starostová, Kateřina Bílková, Tomáš Včelík, Galina Žižková, Zdeňka Hlávková, Gabriela Linhart, Radek Hlávka, Jaroslava Hofmanová, Lucie Pavlačíková, a Tomáš Ringel.

Kopytníci

Luděk Čulík a Jiří Hrubý

Kopytníci ze safari (sj)

Ke konci roku 2022 chovala zoo 637 kopytníků v 44 druzích a 54 formách.

Významné odchovy

Mezi významná narození patří 1 adax nubijský, 2 nosorožci dvourozí východní, 1 prase savanové, 10 impal, 4 pakoně bělobradí, 2 pakoně modří, 7 gazel Thomsonových, 2 dikdici Kirkovi, 12 antilop losích, 2 antilopy koňské, 4 antilopy vrané, 9 nyal nížinných, 13 kudu malých, 3 kudu velcí, 7 sitatung, 5 buvolců běločelých, 7 paovcí hřivnatých, 10 vodušek jelenovitých, 8 vodušek abok, 14 vodušek červených, 1 zebra bezhřívá, 4 zebry Böhmovy, 10 buvolů kaferských, 1 štětkoun kamerunský, 1 hroch obojživelný.

Nová zvířata v zoo

Během roku jsme dovezli: 0.1 nosorožec dvourohý ze Zoo Tallinn, 1.0 štětkoun kamerunský ze Safari Ebeltoft, 1.0 adax nubijský ze Zoo Bratislava, 1.0 bongo ze Zoo Osnabrück, 1.0 přimorožec šavlorohý ze Zoo Leipzig a 1.0 zebra Burchellovu ze Zoo Duisburg.

Nosorožci

Po několikaleté přestávce, způsobené různými okolnostmi, jsme tento rok byli opět v očekávání narození nového přírůstku do naší chovné skupiny nosorožců dvourohých. Březí byly hned dvě samice. A protože již řadu let nevyužíváme

k diagnostice březosti sledování hladin hormonálních metabolitů v trusu, bylo potvrzení březosti pouze v rukou zkušených ošetřovatelů. Březosti se daly potvrdit jen pečlivým pozorováním drobných změn v chování daných zvířat. Vše ale vyšlo dle předpokladů. Jako první v březnu porodila samice Eva a otec byl samec Davu. Mládě bylo sameček, který pod tíhou událostí a v úctě k lidem Ukrajiny, dostal jméno Kyjev. Pro Evu to bylo již druhé mládě, takže jsme nepředpokládali žádné komplikace. Druhá radost přišla až před koncem roku, kdy v půlce prosince porodila samice Molly. I zde byl otcem samec Davu. Mládě bylo tentokrát samička a dostala jméno Mihindi, podle jezera v NP Akagera ve Rwandě. Molly byla prvoroďička, takže zde jsme museli být mnohem ostražitější, ale vše proběhlo bez problémů a Molly je vzornou a klidnou matkou. Březost je potvrzena i u třetí samice, Maisha by měla porodit během února 2023. Dál samozřejmě pokračovala i další chovatelská práce a o mláďata usilujeme i u samic Etoshy a Binti. Naši zoo zároveň opustili samci Joe a Elias, kteří odešli do Zoo Poznaň, kde s chovem dvourohých nosorožců začínají. Opačným směrem, tedy do naší zoo dorazila mladá samice Kibeta ze Zoo Tallinn, která by měla být součástí naší chovné skupiny a tedy příslibem do budoucnosti.

V roce 2022 se narodila hned dvě mláďata nosorožce dvourohého východního. (sj)

Ve skupině nosorožců tuponosých jižních nedošlo k velkým změnám. Zde jsme hlavně očekávali přechod do reprodukčního věku u mladé samice Gayi. Několik náznaků říje a zvýšeného zajmu ze strany samce Pamira došlo, ale k paření prozatím ne. Budeme doufat v úspěch v příštím roce.

Sloni

Zde pokračovala naše práce hlavně v tréninkovém procesu. Stále jsme se snažili zdokonalit práci v chráněném kontaktu. To se nám již několikrát vyplatilo hlavně v případě menších zdravotních problémů, které se u takto starých zvířat občas objevují. Stále pokračovala práce i na zlepšení chovných podmínek, která se projevovala především v balancování a změnách způsobu krmení. Další velmi důležitou věcí je odpočinek slonů, zde experimentujeme s pískovými mohylami a připravujeme další úpravy, které pravděpodobně zrealizujeme až v dalším roce. Probíhala i jednání o přísunu poslední slonice, která by měla přijít z Holandska.

Hroši

Ve skupině hrochů došlo i letos k přírůstku. Samice Hula však bohužel porodila ve skupině a sourozenci malou samičku pravděpodobně utopili, a tak naše skupina zůstává na počtu třech samců a čtyř samic. V průběhu roku jsme stále jednali o odsunu mladého samce Mejdlina do safari v Dubaji, ale válka na Ukrajině se projevila i zde a letecká přeprava je velmi komplikovaná. Během léta docházelo i k odladování chodu nové venkovní expozice. Vše probíhalo bez významnějších problémů a návštěvníci si letos znovu mohli vychutnat téměř africkou idylku. Zmiňuji téměř, protože v takto rozlehlých smíšených expozicích dochází k interakcím mezi jednotlivými druhy. Letos byl problémem samec vodušky znamenáné, který napadal samce nyal, do jedné z těchto potyček se zapojili i hroši. Výsledky mohou být někdy fatální, situaci se nám však podařilo vyřešit a druhá půlka sezóny již byla klidná.

Hrošící

Naši skupinu opustil samec Toby, který na doporučení koordinátora EEP odcestoval do Elche Safari ve Španělsku. Druhý samec Michelin má již také určen svůj nový domov a měl by během příštího roku odcestovat do Maroka. Postupně jsme se tedy začali znovu věnovat chovatelské činnosti a spojovat samice se samcem kvůli páření. Smutnou zprávou bylo úmrtí samice Tany, která se dožila úcty hodných 42 let. Důvodem úhynu bylo stáří.

Prasata

Ve skupině prasat savanových se nám po mnoha letech podařil odchov. Za tímto odchovem stojí změna chovných podmínek, kdy jsme do boxu prasatům umístili umělou noru, kde se lépe udržovala teplota. Selátko od začátku dobře

V safari parku žijí nyní tři starší slonice savanové. Pavilon funguje jako domov pro seniory. (sj)

Skupina hrochů obojživelných v letním výběhu. (sj)

Safari park se pyšní unikátním stádem impal. (sj)

Africký skot watusi patří k tradiční osádce safari. Také v roce 2022 byla ve stádu vidět mláďata. (sj)

prosperovalo a již téměř dorostlo své rodiče. Uvidíme, zda se nám bude dařit i nadále.

I ve skupině štětkounů došlo k narození mláďat. Samice Vista byla však prvoroďička a o dvě narozená selata nejevila zájem, samečka dokonce zabila. Samička byla odebrána na umělý odchov a celkem dobře se jí daří. Společnost jí dělá göttingenské mini prasátko, které za tímto účelem do zoo přišlo.

Antilopy

Mezi velmi významné události této sezóny patřilo narození čtyř pakoní bělobradých. Populace tohoto poddruhu pakoně žíhaného v Evropě čítá pouhých 27 kusů, a tak rozšíření našeho stáda je velmi důležité. Dalším úspěchem je i odchov u dikdiků Kirkových, kde se nám po sestavení mladého páru narodila další dvě mláďata. Za větší zmínku stojí určitě skupina u gazel Thomsonových, kde se nám daří díky obětavé práci ošetřovatelek tyto gazely již pravidelně odchovávat. I u buvolců běločelých se jednalo o úspěšný rok, kdy se narodilo hned pět mláďat. Úspěšný rok byl tradičně u řady druhů antilop, jako jsou kudu malý, vodušky jelenovité, vodušky abok, vodušky červené, nylay a další. Neměli jsme však jen úspěchy, kvůli špatnému počasí během září jsme v safari přišli o několik mláďat antilop losích. Zároveň se nám již dlouhodobě nedaří v chovu antilop skákavých, které ze zoo pravděpodobně brzy zmizí. U přimorožců, jak jihoafrických, tak šavlorohých se nám podařilo doplnit stáda o nové nepříbuzné samce, takže v příštím roce očekáváme i tady nové přírůstky. Také v chovu bong, se podařilo najít nového samce, který byl spojen s našimi dvěma samicemi.

Zebry a osli

V téměř všech stádech jak zeber, tak oslů somálských máme nyní buď osvědčené, již chovné hřebce, a nebo nové hřebce, kteří byli v letošní sezóně poprvé připuštěni. Jedná se o hřebce ve stádech zeber Burchellových a nebo oslů somálských, od kterých bychom se v příštím roce mohli dočkat prvních potomků. Po několika letech budeme v příštím roce také připouštět nového hřebce Lyonga ve stádě horských zeber Hartmannové. Musíme se také zmínit o chovu zebry bezhřívé, které věnujeme velkou pozornost. Bohužel ze čtyř narozených hříbat přežilo jen jedno, hřebeček Jeník. Ten je potomkem klisny Jutly, která k nám byla dovezena v roce 2021 z dánského Videbaeeu. Dvě mrtvá hříbata se narodila předčasně kobyle Rub, která při svém posledním porodu uhynula na výhřez dělohy a rupturu břišní stěny. Slabé mládě se také narodilo klisně Paule, a i přes veškerou péči ještě v den porodu uhynulo.

Žirafy a okapi

V chovu žiraf, jsme se po více jak čtyřech letech dočkali prvních mláďat. Je to výsledek dlouhého, ale úspěšného dohadování s evropským koordinátorem, který nám minulý rok konečně doporučil nové samce do chovu, a to jak u žiraf Rothschildových, tak i žiraf síťovaných. První mláďě samec, po novém samci žirafy Rothschildovy Bořkovi, se narodilo začátkem prosince, ale bohužel do druhého dne uhynulo pravděpodobně na trauma způsobené jeho matkou. Ke konci prosince se narodilo další mláďě, tentokrát samice, která se těší dobrému zdraví. U žiraf síťovaných zatím žádný nový přírůstek nebyl, ale věříme, že již v příštím roce se mláďete dočkáme.

V chovu okapi zatím žádné nové zprávy nepřinášíme. U nás narozený samec Ewango, se pravidelně pokouší pářit se samicí Qirou, která k nám přibyla v roce 2017 z Antwerp. Bohužel, zatím bez výsledku. Proto jsme začali jednat s koordinátorem chovu o výměně samců. Zatím máme příslib nového samce ze Spojených Arabských Emirátů.

Safari

Zásadní v provozu safari tuto sezónu byla oprava roštů mezi jednotlivými sekcemi, které měli zamezit míchání zvířat a nemožnost chovatelské práce. Začátek sezóny jsme vyhlíželi s obavami. Přes to, že jsme projekt pečlivě připravili a konzultovali ho i s kolegy z evropských zoologických zahrad, kde podobný systém používají, hrozilo riziko, že rošty nebudou fungovat tak, jak mají. Průběh sezóny byl náročný, ale díky součinnosti všech zúčastněných se podařilo téměř stoprocentně eliminovat zranění zvířat a systém fungoval, jak jsme si naplánovali. Další náročnou výzvou byla ochrana zeleně, kdy se jeden ze samců žiraf naučil ničit kůru stromů, a tak jsme museli v průběhu sezóny doplňovat elektrické ohradníky, abychom škody co nejvíce eliminovali. Úspěchem byl znovu po letech odchov zebry Chapmanovy, ke kterému v safari došlo.

Pracovníci oddělení kopytníci 1 (zleva): Roman Jirousek, Luděk Čulík, Martina Voňková, Jiří Soumar, Daniel Novák, Denisa Tláskalová, Jakub Wolný a Jiří Kabát.

Pracovníci oddělení kopytníci 2 (zleva): Alena Ficková, Jan Žďárek, Jiří Hrubý, Jaromír Šejnoha, Hana Pecháčková, Jana Pochylá, Aleš Kopecký, Dominika Stempa, Adéla Hrabíková, Libor Mach, Monika Darvašová, Petr Tepera, Miroslava Doležalová, Václav Kulháněk

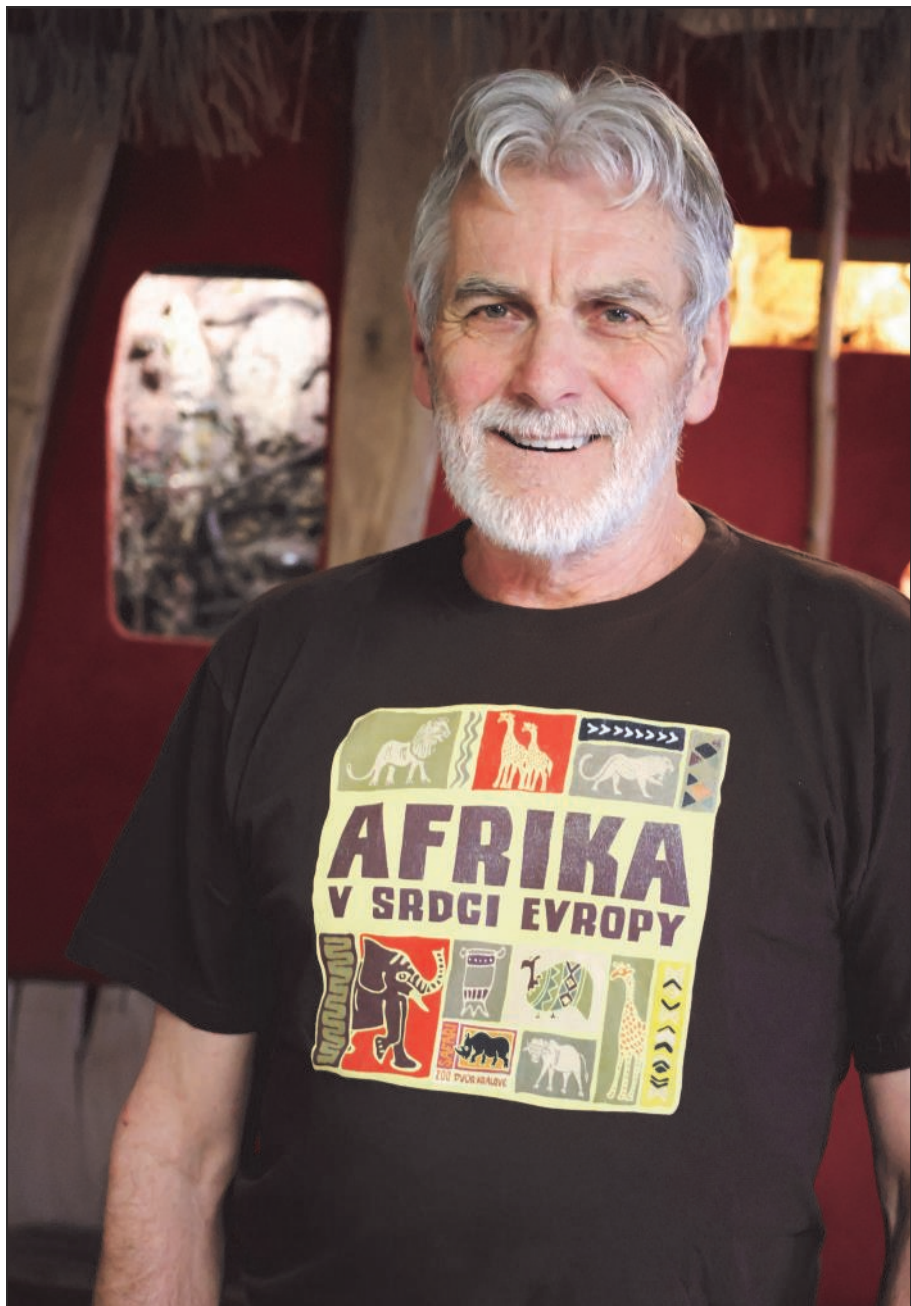
Bezobratlí

Gabriela Linhart

Hlavní událostí v expozici hmyzu bylo v roce 2022 stěhování a přípravy s ním spojené. (sj)

Expozice hmyzu a dalších, zejména suchozemních, bezobratlých byla poznamenána rekonstrukcí suterénu Neumanovy vily a rozšiřováním expozice kosterních exponátů. Pro živé bezobratlé byl vybrán prostor v galerii Tengenege, v sousedství Darwinovy stanice. Po nutných stavebních úpravách a odpovídajícímu zasítování byla postupně přestěhována i všechna terária. Přesun křehkých chovných nádob a zejména křehkých a na otřesy a změny teplot citlivých zvířat byl poměrně logisticky náročným počinem. Nová „hmyzí“ expozice i se zázemím je nyní hotova a věříme, že si k ní po tajuplně úzkém schodišti návštěvníci najdou cestu a budou i v roce nadcházejícím obdivovat podivuhodnosti sklípkanů, štírů, strašilek, pakobylek, stonoh, exotických švábů, zákeřnic i pestrost brouků.

Miroslav Pohylý, pracovník oddělení bezobratlých.

Hlodavci, damani, hrabáči, letouni a bodlíni

Gabriela Linhart

Veverky kapské dobře prosperují ve společné expozici s damany, mangustami a hrabáči.

Noháč kapský (*Pedetes capensis*).

Pár noháčů kapských žije v jedné z expozic Tiébélé ve společnosti tří komb velkých beze změn. Samiči Suri se po léčbě cyklosporinovými implantáty stav očí mírně zlepšil.

Gundi saharský (*Ctenodactylus gundi*)

V uplynulém roce jsme bohužel přišli o dvě samice. V březnu 2022 z neznámých příčin uhynula tříletá samice Akua, v lednu pak stejně stará samice Marybunda. V safari parku tak zůstávají dva samci a jedna samice. Protože nám v posledních měsících dělaly problémy divoké myši, které se polystyrenovými zdmi do expozice gundiů lehce prokoušou a uvnitř je nelze žádnou účinnou metodou eliminovat, rozhodli jsme se gundie alespoň přechodně odstěhovat do zázemí a pokusit se je rozmnožit tam. Jeden ze samců je k vidění pro návštěvníky v průchodu pavilonu šelem. Celková situace zvířat v Evropě není uspokojivá, chov se nedaří a většina gundiů v lidské péči je pozitivních na giardie.

Veverka kapská (*Xerus inauris*)

U tria veverek kapských nedošlo během roku 2022 k žádným změnám. Veverky dobře harmonizují ve společné expozici s mangustami trpasličími, damany skalními a hrabáči kapskými.

U veverek bušových (*Paraxerus cepapi*)

V nedožitých pěti letech uhynula a létě roku 2022 samice Laura, která byla v safari parku od roku 2018. V expozici průchodu pavilonu šelem tak zůstává samec Bushman. Sehnat do chovu nové jedince je u tohoto druhu velmi obtížné. V Evropě jsou v lidské péči jen tři veverky kapské, včetně Bushmana.

Dikobraz jihoafrický (*Hystrix africaeustralis*)

Do roku 2022 jsme vstupovali s počtem 14 jedinců. Tři samice odešly na jaře do svých nových domovů. V březnu musela být z důvodu vážných zdravotních problémů ve věku osmi let utracena naše chovná samice Banu. Vzhledem k velkému počtu mláďat, který náš chovný pár dikobrazů od roku 2015 odchoval, jsme se rozhodli na čas aktivní odchov dikobrazů jihoafrických pozastavit. V další sezoně budeme držet expoziční mládeneckou (samčí) skupinu (nyní 10 jedinců).

Kaloň plavý (*Eidolon helvum*)

Ve skupině kaloňů se začátkem roku narodilo devět mláďat, z toho sedm se podařilo úspěšně odchovat. Deset jedinců jsme exportovali do Polska. Před jarním příchodem novorozeňat bylo v expoziční kolonii 32 jedinců.

Samice **bodlína Telfairova** (*Echinops telfairi*) žije ve společné expozici s maki trpasličími beze změn.

Damani skalní (*Hystrix capensis*)

Trio damanů skalních tvořené sedmiletým samcem, čtyřletou samicí a ročním mládětem, mohou návštěvníci sledovat v pavilonu Africká savana, stejně jako v předchozích letech.

Páru hrabáčů kapských (*Orycteropus afer*)

Samici narozenou v únoru 2021 jsme v srpnu 2022 exportovali do Maďarska. V expozici pavilonu Africká savana je po zbytek roku k vidění chovná samice Skyla. Aby si po porodu a odchovu dcery odpočinula, samec Eka zůstává v zázemí. Oba partneři budou spojeni na jaře 2023.

Ptáci

Michal Podhrázký

Krmení tučňáků brýlových. (sj)

V průběhu roku 2022 bylo chováno celkem 142 druhů (a poddruhů) ptáků, což je o 9 druhů méně než v loňském roce. Počet chovaných jedinců se držel okolo 1200 kusů. Do reprodukce se zapojilo 73 druhů (samice snesla vejce), což je o 4 druhy více než v předešlém roce, vylíhlo se 305 mláďat, což je o 10 více než v předešlém roce, v 48 druzích, což je o dva méně než v předešlém roce. Z významných odchovů lze zmínit 4 mladé pižmovky ostruhaté, 10 mladých plameňáků růžových a 6 odchovaných dudkoců stromových. Z významných příchodů musíme zmínit příchod 24 tučňáků brýlových, pár sokolíků afrických a samici pižmovky konžské.

V červnu byla dokončena stavba expozice pro tučňáky brýlové. Na podzim byla dokončena stavba dvou voliér v areálu West Cape. Větší pro hejno pelikánů afrických a nesytů afrických a menší pro čápy sedlaté.

Pštrosi

Nový chovný samec **pštrosa dvourstého** (*Struthio camelus*), který přišel jako mládě v roce 2020, nebyl letos ještě pohlavně zralý, samice pářil sporadicky a na vejcích seděl špatně. Proto se v letošním roce nevylíhlo žádné mládě. K inkubaci v líně jsme nepřistoupili. Na začátku zimy jsme přišli o nechovného samce v safari.

Hrabaví

Doplnili jsme si skupinu **perliček kropenatých domácích** (*Numida meleagris* f. *domestica*) o 60 vylíhlých mláďat. U **perliček chocholatých** (*Guttera pucherani*) jsme zaznamenali jen dvě vejce. Vejce byla nalezena pozdě a nic se z nich nevylíhlo. Loňský úspěch u **perliček supích** (*Acryllium vulturinum*) jsme v letošním roce nezopakovali, slupina 3,4 nesnesla žádné vejce. V průběhu roku odešlo loňských 6 mláďat například do Zoo Praha a Zoo Zlín-Lešná. **Koroptve madagaskarské** (*Margaroperdix madagarensis*) snesly vejce, z nichž chovatelé uměle odchovali 4 mláďata. Přirozeně ptáci odchovali jedno mládě **křepelek harlekýnů** (*Coturnix delegorguei*). Začátkem roku uhynul na srdeční selhání samec **páva konžského** (*Afropavo congensis*). Valných výsledků jsme letos nedosáhli ani v chovu frankolinů žlutokrkých (*Pternistis leucoscepus*), na konci roku jsme skončili na počtu jeden samec.

Vrubozobí

U vrubozobých stojí určitě za zmínku navázání na úspěšný chov **pižmovenk ostruhatých** (*Plectropterus gambensis*), v loňském roce ptáci odchoali po šestileté pauze jedno mládě, v letošním roce mláďata čtyři. Obě dvě samice **pižmovky hřebenaté** (*Sarkidiornis melanotos*) snesly do jedné budky a špatně se dohodly, která bude na vejcích sedět, a z vajec se nic nevylíhlo. Samice **pižmovky konžské** (*Pteronetta hartlaubi*) opět snesla snůšku na podzim do budky umístěné venku a z vajec se opět nic nevylíhlo. Nevíme, zda je již na inkubaci vajec v tomto období zima, anebo samice špatně inkubuje. V příštím roce zkusíme vejce odebrat a

Pštros dvoupřstý. (sj)

Vypuštěný polák malý. (lh)

Plameňák růžový. (sj)

vylíhnout je v líhni. V průběhu roku jsme přišli o jednu mladou samici. Ze Zoo Ostrava jsme na podzim přivezli jejich plonkovou samici. Začátkem roku uhynul chovný samec **husice modrokřídlé** (*Cyanochen cyanoptera*), nového samce jsme přivezli po chovné sezóně ze Zoo Berlin. Dva v Ioni odchovaní samci odešli do Zoo Ostrava a Zoo Schwerin. **Husičky dvoubarvé** (*Dendrocygna bicolor*) odchovaly 3 mladé. Dva páry **čírek černoskrvných** (*Anas bernieri*) odchovaly přirozeně dohromady 11 mladých. 2 mláděta ze sebraných vajec se vylíhla od **čírek obecných** (*Anas crecca*). Pár **kachen temných** (*Anas sparsa*) odchoval 4 mláděta, většina jich odešla obnovit chov do Zoo Praha. Kriticky ohrožené **kachny madagaskarské** (*Anas melleri*) vyvedly 7 mladých. Do hnízd **kachen žlutozobých** (*Anas undulata*) v letošním roce masivně zanášely **rzohlávky rudooké** (*Netta erythrophtalma*). Z počátku jsme si mysleli, že máme velký počet odchovaných kachen žlutozobých, ale postupně se z mláďat vybarvovaly rzohlávky rudooké. Kachny žlutozobé se podařilo odchovat čtyři a rzohlávek rudookých se podařilo odchovat rekordních 11. **Rzohlávek rudozobých** (*Netta rufina*) se podařilo odchovat pět. Pět přirozeně odchovaných **poláků malých** (*Aythya nyroca*) bylo ve spolupráci s Jihočeskou zoologickou zahradou Hluboká nad Vltavou vypuštěno na Třeboňsku, více v kapitole věnované projektům in situ. V loňském roce byl na zasedání EAZA prezentován reintrodukční projekt na **čírky úzkozobé** (*Marmaronetta angustirostris*) na Mallorce. Rozhodli jsme se do projektu zapojit. Všech 8 odchovaných mláďat jsme nechali plně vzletných. Posléze jsme se dozvěděli, že většina v Evropě chovaných čírek úzkozobých pochází z Íránu a není vhodná pro reintrodukci na Mallorku. Plonkového samce **kachnice africké** (*Oxyura maccoa*) jsme zapůjčili na přepárování do Zoo Plzeň. V průběhu roku jsme přišli o celý pár **husiček krátkoocasých** (*Thalassornis leuconotus*), v safari parku zůstává již jen jediný, zatím se nám nepodařilo přijít na to jak tento druh stimulovat k hnízdění.

Plameňáci

V roce 2021 byla celá skupina **plameňáků růžových** (*Phoenicopterus roseus*) přesunuta do nové voliéry. Načasování samotného stěhování ovlivňovaly dva faktory. Prvním byla odchovávaná mláděta. Druhým bylo hnízdění v následujícím roce. Pro mláděta bylo nejvhodnější počkat co nejdéle, pro následující hnízdění bylo dobré ptáky přemístit co nejdříve, aby si v novém prostředí zvykli. Stěhování proběhlo 16. listopadu. Všichni ptáci byli pro jistotu zastřihnuti. Přesunutí plameňáci byli den po přemístění drženi ve vnitřním prostoru. Následující den byli vypuštěni na připravený dvorek s malým jezírkem. V březnu po opadnutí mrazů byli vypuštěni do celé voliéry. Ptáci začali hnízdně aktivovat na přelomu dubna a května. 21 párů sneslo vejce. Vylíhlo se deset mláďat a všechna se je podařilo odchovat.

Skupina 15 samců **plameňáků malých** (*Phoeniconaias minor*) byla doplněna o 5 samců ze Zoo Leipzig. V Zoo Leipzig měli problém s vyšším počtem samců ve skupině, což se jim negativně projevilo na výsledku chovné sezóny. Proto se

rozhodli odeslat část samců do jiné zoologické zahrady. Dlouhodobě spolupracujeme na chovu malých plameňáků se Zoo Zlín a Zoo Leipzig. Na základě jednání v roce 2021 odešly všechny naše samice do Zoo Zlín a v letošním roce jsme pomohli kolegům z Lipska.

Stepokurové

U **stepokurů hnědobříchých** (*Pterocles exustus*) chováme dva páry. Jedna samice snesla celkem 5 vajec. Všechna vejce byla bohužel neoplozená.

Měkkozobí

Oba dva páry **holubů olivových** (*Columba arquatrix*) snášeli vejce, mládě se vylíhlo jen jedno a nepodařilo se odchovat. Naopak ve skupině **holubů skvrnitých** (*Columba guinea*) se podařilo bez zásahu odchovat 9 mláďat. **Hrdlíček madagaskarských** (*Streptopelia picturata*) se podařilo v Madagaskarské sekci odchovat 5. U **holubů sahelských** (*Treron waalia*) jsme přišli o dvě samice.

Turakové

U **banánovců chocholatých** (*Musophaga rossae*) se podařilo příchodem samce složit druhý pár. Na druhou stranu jsme u **sparáků naholicích** (*Crinifer personatus*) skončili na stavu jeden samec a chov **sparáků bělobříchých** (*Crinifer leucogaster*) jsme ukončili.

Krátkokřídlí

Úhynem posledního samce **chřástala žlutozobého** (*Zapornia flavirostra*) jsme prozatím ukončili chov tohoto druhu, ale v budoucnosti bychom se k němu chtěli vrátit. V obou dvou párech **jeřába pavího** (*Balearica pavonina*) dospívali mladí jedinci a hnízdní aktivita u nich v průběhu roku 2022 nebyla zaznamenána. Vloni odchovaný samec **jeřába královského** (*Balearica regulorum*) odešel do Zooparku Nehvizdy a náš chovný dvacetiletý samec v létě uhynul. U druhého páru byl zaznamenán jen pokus o stavbu hnízda. Pár **jeřábů rajských** (*Anthropoides paradiseus*) opět zahnízdil v létě. Samice snesla dvě vejce. Pár byl v době hnízdění značně nepříjemný na chovatele. Bohužel vejce byla jako vloni neoplozená. Prvního vejce v historii zahrady jsme se dočkali u **jeřábů bradavičnatých** (*Bugerus carunculatus*). Samice snesla jedno vejce na konci ledna. Vejce bylo vyměněno za podkladek a bylo inkubováno v líhni. Pár perfektně seděl na podkladu, i když teploty v únoru klesaly pod bod mrazu. Vejce bylo bohužel neoplozené.

Tučňáci

Největší událostí letošního roku bylo zahájení chovu **tučňáků brýlových** (*Spheniscus demersus*). O chovu tučňáků bylo rozhodnuto v roce 2020. Kdy začala být připravována koncepce nové části zoologické zahrady nazvaná West Cape v areálu bývalé slévárny. Začali jsme se shromažďováním podkladů pro chov tučňáků.

Banánovec chocholatý. (sj)

Tučňák brýlový. (sj)

Krmení tučňáků brýlových. (sj)

Čáp bílý. (sj)

Zahájili jsme konzultaci s koordinátorem chovu tohoto druhu. Na základě nashromážděných informací se začala v roce 2021 budovat průchozí expozice s bazénem o objemu 360 metrů krychlových sladké vody, dvoupatrovým zázemím pro filtrační systém, který celý objem vody otočí za 5 hodin a zázemím pro tučňáky a chovatele. Začátkem roku jeli ve dvou turnusech na týdenní vzdělávací pobyt 4 chovatelé do Zoo Wrocław, kde je jedna z největších kolonií tučňáků brylových v Evropě. Po obdržení doporučení konkrétních jedinců jela skupinka tří chovatelů doplněná o pracovníci výživy zvířat učit se návyky tučňáků, kteří k nám mají přijít, do Zoo Artis v Amstrdamu a Burger's Zoo v Arnhemu. Všechny tyto vzdělávací cesty jsme následně v chovu zúročili. 29. 6. přišlo 8 párů ze Zoo Artis a 4 páry z Burger's Zoo, ptáci byly různého stáří, nejčastěji do jednoho roku, ale i dvanáctiletý samec a čtrnáctiletá samice. Po příchodu byli všichni jedinci zváženi a vypuštěni do vnitřního prostoru. Zde byli týden. První tři dny vůbec nepřijímali potravu a naši chovatelé si získávali jejich důvěru. Čtvrtý den začali žrát první. Po týdnu byli vypuštěni do venkovního výběhu, všichni naskákali do bazénu a tři měsíce se zdržovali převážně v něm. Krátce po transportu jsme zaznamenali u dvou jedinců zákal očí, ptáci byli odděleni a byli tři týdny léčeni, zákal z velké části zmizel. Poté jsme tento problém zaznamenali ještě u dvou jedinců.

Tři týdny po příchodu uhynula mladá samice, byla o třetinu lehčí, než když přišla. 4 týdny po příchodu uhynula druhá mladá samice, též byla výrazně lehčí. Oba dva úhyny spojujeme se stresem spojeným s přesunem do nového prostředí. V druhé polovině září začal mít zdravotní problémy devítiletý samec. Po týdnu uhynul, pitvou byla zjištěna aspergilóza. Na konci listopadu uhynula náhle osmiletá samice, pitvou nebylo zjištěno skoro nic. Tento úhyn spojujeme se stavebním ruchem, který probíhal v okolí expozice tučňáků a působil tučňákům stres.

Čápi

Všechny 4 páry **nesytů afrických** (*Mycteria ibis*) zahnízdily. Jeden pár neúspěšně, tři páry vyvedly celkem 7 mladých. U tří párů **zejzobů afrických** (*Anastomus lamelligerus*) se vylíhla 4 mláďata, rozhodli jsme se pro odchov pod rodiči s dokrmováním na hnízdech. Bohužel počasí šlo proti nám, květen byl poměrně chladný a rodiče špatně zahřívali. Někteří mláďata jsme odebrali poté na umělý odchov, ale nic se odchovat nepodařilo. V loňském roce jsme přistoupili k redukci počtu vajec na hnízdech u **čápů simbilů** (*Ciconia abdimii*) z důvodu malého zájmu o odchovy. V letošním roce jsme hnízdění nechali volný průběh a podařilo se nám odchovat 7 mláďat bez problémů. Oba dva páry **čápů sedlatých** (*Ephippiorhynchus senegalensis*) harmonizovaly, ale ani jeden se nepustil do stavby hnízda. Z pěti vylíhlých mláďat **marabu afrických** (*Leptoptilos crumeniferus*) se podařilo odchovat dvě pod rodiči a dvě pod pěstounským párem **volavek obrovských** (*Ardea goliath*). Žádný marabu v průběhu roku neodešel a na konci roku jsme byli na rekordním počtu 11 kusů.

Brodiví a pelikáni

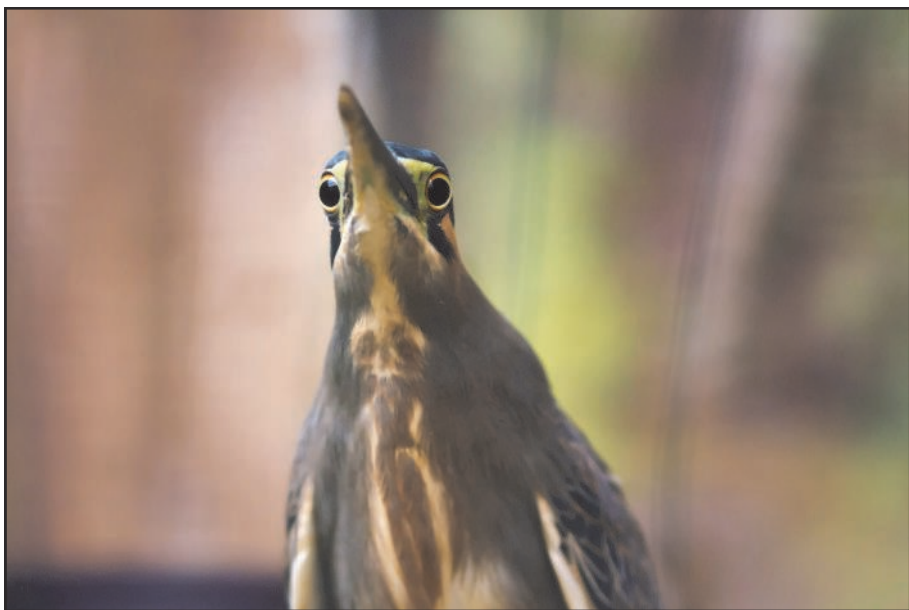
Velice zajímavé chování jsme letos pozorovali u **ibisů hnědých** (*Plegadis falcinellus*), v nové voliéře u plameňáků jsme instalovali dostatek hnízdních podložek do dvou skupin pro **kolpíky bílé** (*Platalea leucorodia*) a ibisy hnědé. Všichni ptáci se snažili hnízdit okolo hnízdní kolonie plameňáků. Podložky si rozebrali kolpíci a 5 párů vyvedlo 12 mladých. Podložky pro ibisy zde již volné nebyly, druhou skupinu hnízdních možností ibisi nevyužili a postavili si hnízda na zemi v okolí hnízd plameňáků různých. Tímto způsobem odchovali dva páry po jednom mláděti. Chovný samec **ibise hagedaše** (*Bostrychia hagedash*) uhynul na začátku hnízdní sezóny. **Ibisi jihoafričtí** (*Geronticus calvus*) se pokoušeli hnízdit, dva páry obsadily hnízda, ale nic nevyvedli. Vzhledem k nové legislativě vztahující se k invazivním druhům týkající se **ibisů posvátných** (*Threskiornis aethiopicus*) jsme oba páry rozdělili, samci byli ve Velké průchozí voliéře a samice ve voliéře u plameňáků. Pět párům **kolpíků afrických** (*Platalea alba*) se po dlouhé době opět povedlo vyvést vyšší počet mláďat, celkem šest.

Volavky stříbřité (*Egretta garzetta*) letos výjimečně nezahnízdlily, asi jim bude chvíli trvat aklimatizace v nové voliéře plameňáků. V době stavby hnízda uhynul starý chovný samec **volavky západní** (*Egretta gularis*), samice se již v sezóně nestihla přepárovat a náhradní snůšku neudělala. Situace u starého páru **volavek obrovských** (*Ardea goliath*) se opakovala, obě snůšky byly neoplozené. Druhý pár byl ještě na hnízdění mladý a začal si na hnízdní podložce pohrávat s větvičkami. Dovezli jsme mladou samici **volavky červené** (*Ardea purpurea*) ze Zoo Planckendael a vytvořili jsme tak druhý pár. První pár vykazoval pokusy o stavbu hnízda, ale vejce jsme nezaznamenali. **Volavky rusohlavé** (*Bubulcus ibis*) nezklamaly a v nové voliéře vyvedly dva páry dohromady tři mladé. Ze Zoo Praha jsme dovezli tři nové **volavky vlasaté** (*Ardeola ralloides*) a po dokončení karantény jsme všech 5 ptáků pustili do Velké průchozí voliéry. Značný krok jsme udělali v chovu **volavek proměnlivých** (*Butorides striata*). U tohoto drobného druhu se vyskytuje značná agrese vůči jedincům stejného druhu. Po různých pokusech párování jsme skončili na stavu 3 samci. Proto jsme si zamluvili všechna mláďata ve španělském Oceanáriu Valencie. Po hnízdní sezóně jsme přivezli 7 volavek. Předem jsme se domluvili na založení populace tohoto druhu v jiných českých zoologických zahradách. Jedna samice uhynula krátce po transportu. Tři samce jsme po dokončení karantény poslali do Zoo Praha. Opatrně jsme spojili dvě samice s našimi samci a uvidíme. V dubnu odešli čtyři v loni odchovaní **kvakoši noční** (*Nycticorax nycticorax*) do Jihočeské zoologické zahrady v Hluboké nad Vltavou za účelem posílení divoké populace, více v kapitole in situ projektů. Naše tři páry vyvedly 5 mladých. Pár **kladivoušů afrických** (*Scopus umbretta*) vyvedl úspěšně tři mladé.

Skupinu **pelikánů kadeřavých** (*Pelecanus crispus*) jsme doplnili o dva samce ze Zoo Budapest. Odchovali jsme jedno mládě pod rodiči. V hnízdní době jsme přivezli

Volavka obrovská. (sj)

Volavka proměnlivá. (sj)

Pelikán africký. (lp)

Výreček malý. (sj)

týdenní mládě **pelikána bílého** (*Pelecanus onocrotalus*) ze Zoo Liberec. V Liberci zůstalo jedno mládě a domluvili jsme se, že ho zařadíme do naší „školký“ aby vyrostl ve skupině jiných pelikánů. Rozhodli jsme se zvětšit chovné hejno pěti párů o další pár, proto jsme si nechali mládě z Liberce, samce a přivezli jsme samici ze Zoo Augsburg. Odchovali jsme 4 naše mladé. V poměrně velké skupině **pelikánů afrických** (*Pelecanus rufescens*) byla odchována 4 mláďata.

Bahňáci

Pár **dytíků úhorních** (*Burhinus oedicnemus*) nic nepředvedl. Zato pár **dytíků skvrnitých** (*Burhinus capensis*) nově složených v loňském roce, začal snášet vejce. Podařilo se vylíhnout dvě mláďata, ze kterých se jedno podařilo odchovat. Změny stavu u **pisil čáponových** (*Himantopus himantopus*) byly výrazné, ke dvěma chovaným samicím jsme přivezli další čtyři jedince ze Zoo Ostrava a soukromého chovu. Dvě samice jsme přenechali soukromému chovateli a nechali jsme si dva páry. Ke konci roku jeden samec uhynul. Na začátku roku jsme byli na stavu 52 **tenkozobců opačných** (*Recurvirostra avosetta*), podařilo se odchovat 21 mladých. Po sezóně jsme 31 ptáků poslali do Artis Zoo v Amstrdamu a do soukromých chovů. Na konci roku se konečně povedlo odchocar mládě **čejky korunkaté** (*Vanellus coronatus*), tento druh chováme od roku 2014. Jedno mládě měly také **čejky běločelé** (*Anitibyx armatus*).

Sovy

V letošním roce se podařilo odchovat jedno mládě **výra afrického** (*Bubo africanus*). Pár **výrů bělavých** (*Bubo lacteus*) snesl jedno vejce, které bylo neoplozené. U **výrečků malých** (*Otus scops*) jsme v letošním roce zaznamenali dvě vejce, byla neoplozená.

Dravci

U **supů bělohlavých** (*Gyps fulvus*) jsme se letos dočkali prvního vejce. Vejce jsme nechali na hnízdě. Týden před líhnutím z hnízda zmizelo. Zkušený pár **hadilovů písarů** (*Sagittarius serpentarius*) vyvedl jedno mládě, které bohužel uhynulo na hnízdě. Z kraje roku jsme zaznamenali zdravotní problémy s pohybem u samice z druhého páru. Zahájili jsme léčbu, samice po týdnu uhynula. K samci jsme na podzim přivezli dospělou samici ze Zoo Zlín. Též se k nám vrátila u nás odchovaná samice zapůjčená do Zoo Plzeň.

Srostloprstí

Žádný z pěti chovaných druhů zoborožců se nepodařilo rozmnožit. Pár **zoborožců šedých** (*Tockus nasutus*) se pro agresi samce nepodařilo spojit. V zimě uhynul samec. Na podzim jsme přivezli dvouletou samici **zoborožce kaferského** (*Bucorvus leadbeateri*) odchovanou pod rodiči ve skupině. Bude příslibem pro další chov tohoto druhu u nás.

Šplhavci

V dubnu jsme přivezli mladou samici **dudkovce stromového** (*Phoeniculus purpureus*) ze Zoo München. Úspěšně jsme ji spojili ve velké hale Ptačího světa s naším starým samcem. Spojení bylo tak úspěšné, že pár čtyřikrát zahnízil, vylíhlo se 11 mladých, ze kterých se podařilo šest odchovat.

Sokoli

Začátkem roku jsme ze soukromého chovu z Německa získali mladý pár **sokolíků afrických** (*Polihierax semitorquatus*). Pár ještě v tomto roce dvakrát zahnízil. Tři vejce byla neoplozená, jedno oplozené, ale mládě uhynulo před inkubací.

Papoušci

Přivezli jsme od chovatele z Liberce pět **agapornisů šedohlavých** (*Agapornis cana*). Volný chov v madagaskarské hale není jednoduchý a o 4 ptáky jsme v průběhu roku přišli. **Agapornisové Fischerovi** (*Agapornis fischeri*) odchovali 9 mladých, **agapornisové růžovohlaví** (*Agapornis lilianae*) 4 mladé, **agapornisové hnědohlaví** (*Agapornis nigrigenis*) 7 mladých a u **agapornisů etiopských** (*Agapornis taranta*) přibýlo 5 mladých. Mládě **vazům velkým** (*Coracopsis vasa*) uhynulo v budce. Kolekci papoušků jsme rozšířili o **vazu malého** (*Coracopsis nigra*), ze Zoo Plzeň jsme přivezli samičku. Po delší době se nám podařilo dopárovat **papouška zelenobřichého** (*Poicephalus robustus*), samičku jsme přivezli ze Zoo Zlín.

Pěvci

V chovu krkavců jsme se potýkali s parazitárním onemocněním u **krkavců bělokrkých** (*Corvus albicollis*). Oba dva jedinci z páru onemocnění podlehli. V průběhu roku jsme přivezli dva nové samce. Jednoho ze Zoo Heidelberg a druhého ze soukromého chovu s tuzemská. **Bulbuli zahradní** (*Pycnonotus barbatus*) vylíhli jedno mládě, ale nepodařilo se ho odchovat. Po loňském prvoodchovu **špačků rudokřídých** (*Onychognathus morio*) se letos podařilo odchovat od dvou párů 9 mladých. Úhynem posledního samce jsme ukončili chov **přádelníků rezavoocasých** (*Histurgops ruficauda*). Opět jsme dovezli 9 **snoatců madagaskarských** (*Foudia madagascariensis*) ze Zoo Warszawa.

Některé druhy se podařilo rozmnožit poprvé v historii zoo, jiné se podařilo rozmnožit opakovaně, opakované odchovy jsou pro nás cennější a dokazují, že se podařilo osvojit si metodiku chovu daného druhu. Těchto výsledků by nebylo možné dosáhnout bez sehraného týmu chovatelů, kterým patří na závěr mé poděkování.

Vaza velký. (sj)

Pracovníci oddělení ptáků (zleva): Kamil Dubenecký, Anna Lišková, Zlatuše Jarošová, Helena Hubáčková, Dagmar Rejchrtová, Michal Podhrázský, David Kodet, Aneta Špičková, Eva Divišová a Michal Staněk.

Primáti

Gabriela Linhart

Na ostrově lemurů mohou návštěvníci na konci roku 2022 pozorovat tři dospělé samice a pět jejich různě starých mláďat. (sj)

Lemur kata (*Lemur catta*)

V říjnu 2022 jsme deponovali 7 samců do Palmaria Walbrich, Pl (nyní tam máme celkem desetičlennou mládeneckou skupinu). Dvě mladé samice jsme z chovné skupiny museli oddělit, ostatní členové je napadali a snažili se je vyhnat. Nyní jsou tyto dvě samičky v zázemí a čekají na umístění. V expoziční části safari parku zůstávají tak nyní tři dospělé samice a jejich pět loňských mláďat (3.2).

Kočkodan bělonosý (*Cercopithecus nictitans*)

V expozici kočkodanů bělonosých mohou návštěvníci vidět samici Yvette s dvouletým potomkem. Celosvětová situace kočkodanů bělonosých v lidské péči je tristní – pět jedinců v Evropě, dva v Asii. Z tohoto důvodu se snažíme jednat s indonéskou Batu Zoo o importu jejich páru kočkodanů, za účelem udržení chovu těchto vzácných zvířat.

Gueréza angolská (*Colobus angolensis*)

Do roku 2022 jsme vstupovali se skupinou osmi zvířat. Během sezóny se do skupiny narodila dvě mláďata – v březnu samici Verene a v říjnu pak samici Viktorii. Zatímco Verena svou dceru odchovává úspěšně, Viktorii se novorozené mládě udržet při životě nepodařilo. Na začátku roku 2023 jsme nuceni z důvodu agresivních šarvátek oddělit ze skupiny mladého samce Loriho a tři mladé samice.

Všichni čtyři čekají na doporučení EEP koordinátora a umístění v nových domovech.

Orangutan bornejský (*Pongo pygmaeus pygmaeus*)

Samice Žaneta jakožto jediný zástupce svého druhu vyžaduje každodenní velkou míru pozornosti. Ošetřovatelky se na úseku primátů poslední dva roky z důvodu vlastních mateřských povinností relativně často obměňují, čímž má Žaneta zajištěn neustálý přísun nových podnětů. Navzdory občasným a průběžným problémům s pohybem a trávením souvisejícím s vysokým věkem těší se Žaneta dobrému rozpoložení.

Šimpanz učenlivý (*Pan troglodytes*)

U šimpanzů (Dingo a pět samic: Babeta, Bonie, M, Susi a Chispi) byl v průběhu roku 2022 klid a nemuseli jsme u nich řešit žádné zdravotní problémy, přestože průměrný věk skupiny je 43 let...

Drill černolící (*Mandrillus leucophaeus*)

Do naší čtrnáctičlenné skupiny přibyla v roce 2022 další dvě mláďata – sameček a samička. Navzdory naší spolupráci s EEP koordinátorem při hledání nových

Ve skupině gueréz angolských se povedlo odchovat jedno mládě. (sj)

domovů pro u nás odchovaná zvířata se zatím nedaří dospívající zvířata umisťovat. Na konci roku jsme museli z chovu vyřadit čtyři samce, kteří již setrvale tyranizovali ostatní členy skupiny.

U **talapoinů severních** (*Miopithecus ogouensis*), **kočkodanů Campbellových** (*Cercopithecus campbelli*) a **komb velkých** (*Otolemur crassicaudatus*) nedošlo v průběhu roku 2022 k žádným chovatelským změnám.

Makiové trpasličí (*Microcebus murinus*) jsou ve svém baobabu madagaskarské expozice v počtu čtyř jedinců – chovnému páru se po úspěšném odchovu jednoho mláděte z roku 2020 daří odchovávat i nový přírůstek z roku 2022.

Zatímco u tria komb velkých ke změnám nedošlo, dynamika v početné skupině **komb ušatých** (*Galago senegalensis*) je poměrně významná. Během roku 2022 postupně uhynuli dva samci a jedna samice a narodila se tři mláďata. Tři dospívající samci čekají na umístění v novém domově. V první polovině roku plánujeme do skupiny zařazení nového nepříbuzného chovného samce.

Skupina šimpanzů čego je převážně seniorního věku. Průměr skupiny činí 43 let. (sj)

Makiové trpasličí odchovali i v roce 2022 jedno mládě. (sj)

Pracovníci oddělení primátů (zleva): Karolína Starostová, Radek Hlávka, Alice Ryšavá, Gabriela Linhart

Ryby, obojživelníci, plazi

Michal Podhrázký

Kolekci krokodýlů v safari parku tvoří krokodýli štítnatí a krokodýli čelnatí (na obrázku). (sj)

Dvě nejvýznamnější události roku 2022 se týkají **krokodýlů štítnatých** (*Mecistops cataphractus*). První je příchod tří mláďat ze tří francouzských institucí. Jedinec z Réserve Africaine de Sigean byl nejmenším mládětem ze čtyřčlenné skupiny, byl lehce utlačován svými většími sourozenci. Mláďe z Crocodile Farm, La Ferme aux Crocodiles - Réserve Tropicale, Pierrelatte, bylo nejmenší ze tříčlenné skupiny a mláďe z Biotropica bylo chováno samostatně. Smyslem přesunu bylo jejich plánované spojení do jedné skupiny, socializace a růst pohromadě. U tohoto druhu je značně problematické spojovat dospělé jedince, což je vzhledem k omezeným kapacitám trochu komplikované pro celý chovný program.

Druhou událostí bylo dokončení rekonstrukce bazénu po **tomistomách úzkohlavých** (*Tomistoma schlegelii*) a osazení této nádrže dospělou samicí krokodýla štítnatého.

Ryby

Kolekce sladkovodních ryb byla doplněna o dva nové druhy. Ze ZOO Wroclaw jsme získali 20 **tilápií Maryina** (*Tilapia mariae*) a 20 **tilápií Büttikoferových** (*Heterotilapia buttikoferi*). V rámci doplnění skladby mořských akvárií byly pořízeny též dva nové druhy **bodlok Desjardinův** (*Zebrasoma desjardinii*) a **bodlok hnědý** (*Zebrasoma scopas*), u obou po jednom jedinci. Dále bylo přivezeno 20

sapínů zelených (*Chromis viridis*), které jsme vypustili do nádrže k **muréně síťované** (*Gymnothorax favagineus*). V loňském roce přeskočil z vedlejší nádrže jeden sapín zelený do akvária k muréně a bez problému zde žil, proto jsme se rozhodli tuto jednodruhovou nádrž obohatit o sapíny.

Obojživelníci

Opakovaně jsme rozmnožili **rákosničky běloskvrnné** (*Heterixalus alboguttatus*) a **žabky pestré** (*Discoglossus pictus*), u obou druhů se jednalo o desítky jedinců, které jsou u nás následně používány při rozkrmování mladých hadů. Ani jeden ze dvou chovaných druhů mantel, **mantela modronohá** (*Mantella expectata*) a **mantela zelená** (*Mantella viridis*) se zatím nepodařilo „nastartovat“ k rozmnožování.

Plazi

U želv jsme odchovali čtyři mláďata **želv paprscitých** (*Astrochelys radiata*), tři mláďata se vylíhla, stejně jako v předešlých letech v expozici Madagaskar v Ptačím světě, a jedno se poprvé vyklubalo v inkubátoru. U **želv ostruhatých** (*Centrochelys sulcata*) se vylíhlo 11 mláďat. Máme vyvíjející se snůšku vajec **želv skalních** (*Malacochersus tornieri*). Velice náhle nám uhynula samice **želvy obrovské** (*Geochelone gigantea*) ve věku minimálně 62 let. Situaci jsme vyhodnotili tak, že naše prostorové možnosti v kombinaci s teplotním komfortem nejsou dostačující,

Želvy ostruhaté se množily i v roce 2022. Vylíhlo se 11 mláďat. (sj)

a proto jsme se rozhodli posledního dospělého samce zaslat zpět do ZOO Praha, odkud želvy před osmi lety přišly. Ukončili jsme chov **terecky africké** (*Pelomedusa subrufa*), u tohoto druhu došlo v posledních letech k rozdělení na nové druhy. Původ našich jedinců nebyl znám a my jsme nevěděli, co vlastně chováme za druh.

O krokodýlech štítnatých je již psáno v úvodu tohoto příspěvku. Jen by stálo za doplnění, že všechna tři mláďata se vylíhla v Biotopica ve Francii. Jedná se o sourozence po stejném otci a dvou různých matkách. Přišla ve velikosti 72, 73 a 83 cm a hmotnosti 750, 1200 a 1750 g. Transport proběhl na přelomu března a dubna. Po transportu byla značně plachá mláďata umístěna jednotlivě v nádržích. Potravu začala přijímat záhy po transportu, ale jen v nočních hodinách. V srpnu byla přesunuta dospělá samice z bazénu v zázemí do expozice a začátkem září byla do tohoto bazénu přesunuta všechna tři mláďata. Jejich rozměry byly 77, 79 a 92 cm a hmotnost 1250, 1550 a 2600 g. Po spojení jsme nepozorovali žádné interakce. Ve výběhu byla instalována kamera, na záznamech byly pozorovány agresivní interakce, které ale nevedly k vážným zraněním a mláďata byla na konci roku stále pohromadě. Po přesunu dospělé samice krokodýla štítnatého jsme očekávali, že nebude v expozici moc vidět, protože se v zázemí projevovala jako značně plachý jedinec. Byli jsme mile překvapeni, jak rychle si na novou expozici zvykla. Ke konci roku nebylo vzácností v ranních hodinách ji potkat na suchu a přes den uprostřed bazénu odpočívající na větvi. U **krokodýlů čelnatých** (*Osteolaemus tetraspis*) jsme zaznamenali u sólo chované samice první snůšku.

Skupina **chameleonů pardálích** (*Furcifer pardalis*) byla doplněna o 4 mladé samice. V druhé polovině roku jsme získali 2,1 z CITES centra jako konfiskát MŽP. A i tak jsme byli na konci roku na stavu 1,2,1. Chov chameleonů jsme stále nezvládli. Kolekce byla doplněna o **gekončiky africké** (*Hemitheconyx caudicinctus*), získali jsme do chovu 1,2. Odchovali jsme 2 **felsumy grandis** (*Phelsuma grandis*). Naopak díky úhynu jsme ukončili chov **gekonů sp.** (*Hemidactylus platycephalus*), **ještěrkovců žlutohrdlých** (*Gerrhosaurus flavigularis*) a **agam černohrdlých** (*Acanthocercus atricollis*).

Prvoodchovu jsme se dočkali u **kober kapských** (*Naja nivea*), ze 4 oplozených vajec se vylíhlo jedno mládě. Významným odchovem byla dvě mláďata **bojg afrických** (*Dispholidus typus*) a deset narozených **zmijí Nitscheiových** (*Atheris nitschei*). Z významných přesunů lze zmínit příchod tří **zmijí stromových** (*Atheris squamigera*) a příchod samice **mamby západoafrické** (*Dendroaspis viridis*), která bohužel v průběhu karantény uhynula. Dále jsme na doplnění přivezli samici **užovky madagaskarské** (*Leioheterodon madagascariensis*) ze ZOO Plzeň a čtyři **kobříky kapské** (*Aspidelaps lubricus*) ze ZOO Olomouc.

Co se staveb a rekonstrukcí týká, tak již v úvodu je zmiňována dokončená rekonstrukce bazénu po tomistomách. Ke konci roku byla zahájena rekonstrukce poslední 32 kubíkové nádrže. Z nádrže unikalo značné množství vody, proto byla dva roky neosazená a řešilo se, jak tento prostor pojmout. Vzhledem k zaměření se na chov krokodýlů štítnatých, zvýšení počtu možného umístění, jsme se rozhodli prostor upravit pro tento druh. Povrch nádrže byl odstraněn a byla nanesena nová sítěrka. V nádrži bude možné udržovat nižší, nebo vyšší hladinu, čímž se zvětší prostor pro chovaná zvířata dle jejich velikosti. Též byla ke konci roku zahájena přestavba terária ve vstupní hale. Toto terárium obývaly **krajty tmavé** (*Python bivittatus*), poslední samec byl přemístěn do terária ke **krajtům písmenkovým** (*Python sebae*). Přestavbou by měla vzniknout expozice pouště severní Afriky, kterou budou obývat **agamy hardún** (*Stellagama stellio*), **trnorepi zdobení** (*Uromastix ornata*) a **želvy egyptské** (*Testudo kleinmanni*) případně **tuniské** (*Testudo nabeulensis*).

Na tomto místě bych chtěl poděkovat chovatelům z Terária za jejich obětavou práci, vlastní invenci, zkušenosti a trpělivost.

Pracovníci oddělení vodních světů (zleva): David Kodet, Michal Podhrázký, Pavel Kalus, Martin Smrček a Josef Brokeš.

Veterinární zpráva

Jiří Váhala, Lukáš Pavlačík a Tomáš Krejčí

Veterinář Lukáš Pavlačík při asistenci u transportu nosorožce dvourohého. (sj)

Nadále je prioritou veterinární činnosti prevence onemocnění. Preventivní činnost byla zachována v plném rozsahu, jako v předešlých obdobích. Plošně a pravidelně je prováděna vakcinace šelem proti nebezpečným virovým a bakteriálním původcům onemocnění, včetně vztekliny. Pokračovalo se ve vakcinaci zeber Grevyho proti herpes viru a chřipce koní. Vakcinace v chovu krmných králíků byla rovněž podle rozpisu provedena. U vybraných skupin antilop byla provedena vakcinace autovakcínou proti bakteriálnímu onemocnění hlavně v oblasti čelistí.

Pravidelně se minimálně 2x ročně (podzim, jaro) provádí plošné odčervení kopytníků proti parazitům, v případě výskytu parazitů ve vyšetřovaných vzorcích či v trusu se zvířata odčervují i mimo tato období. U šelem a drobných savců a opic se pravidelně 1x měsíčně vyšetřuje trus na přítomnost parazitů a dle výsledků se indikovaně provádí odčervování. U ptáků a plazů se odčervování provádělo v indikovaných případech.

Mláďata vybraných druhů kopytníků jsou po narození ve stáří od druhého dne vážena, značena a jsou jim aplikovány mikročipy a preventivně soubor vitamínů spolu se selenem. Rovněž mláďata vybraných druhů šelem jsou v pravidelných intervalech po narození vážena, značena, odčervována a postupně vakcinována podle stanoveného schématu.

U vybraných kategorií kopytníků jsou pravidelně aplikovány vitamínové a minerální preparáty do krmné dávky.

U nosorožců byla drobná poranění ošetřována přímo ošetřovateli ať samostatně, či po konzultaci s veterináři. Nejvíc byla postižena samice Jola s rozvojem otlaků, které byly po delším ošetření vyléčeny.

U hrochů a hrošíků, stejně jako i v jiných letech, docházelo k výskytu kožních lézí až abscesů. Po lokální léčbě se stav na určitou dobu stabilizoval.

U zeber a oslů se prováděly korekce kopyt ať už z důvodu přerůstání rohoviny, či jako součást vyšetření při kulhání. V několika případech bylo nutné ošetřit rány po pokousání či jiném traumatu.

U žiraf a okapi nebylo nutné, stejně jako v předchozím období, provádět žádné zákroky, jen v několika případech jsme řešili ztrátu srsti na krku a drbání u žiraf.

U antilop se nadále vyskytovaly otoky v oblastí čelistí související s přerůstáním zubů, uvolněním zubních lůžek, rozpadem kosti, zaklíněním cizím tělesem či retencí potravy mezi dásní a tváří obvykle s následnou infekcí. Nejvíce případů se vyskytlo u malých a středních antilop. Obvykle i přes provedené ošetření se komplikace po určité době opět opakovaly.

Důsledná péče o kopyta je součástí chovatelské praxe u zeber. (sj)

U kudu velkých se v jednom případě opět vyskytly křeče u jedné ze samic, na druhý den příznaky odezněly. U jedné ze starších samic došlo ke komplikovanému potratu s následným úhynem samice. Ve dvou případech, po traumatickém poranění, došlo v jednom případě k hnisavě nekrotickému zánětu v oblasti korunky s rozšířením infekce do šlachových pochev s následným rozpadem tkáně šlachových pochev a ztrátou funkčnosti končetiny. Samici bylo nutné utratit. I v druhém případě s příznaky apatie, nechutenstvím, následným zlepšením, ale s opětovným střídáním apatií došlo k diagnóze postižení mozku s možnou infekcí. Samici bylo nutné utratit pro rozvíjející se kachexii s nervovými příznaky a celkovou slabostí až ulehnutím v křečích. Na pitvě byl potvrzen nález rozsáhlé hnisavé encephalomyelitis. Časté byly na počátku sezony korekce paznehtů u impal a ošetřování hnisavých zánětů u nově narozených mláďat impal. Rovněž u domácího skotu dahome došlo k obtížnému porodu u starší samice s pohybovými problémy zadních končetin, kdy u mláděte byla zjištěna svržená hlavička. Po uspání, vyšetření a repozici hlavičky bylo mládě vybaveno mrtvé, ale matka, vzhledem ke zhmoždění měkkých tkání v oblasti páneve a stehna, se nepostavila. Bylo nutné ji utratit. Ve stádě antilop losích došlo na konci letní sezony ke ztrátám na mláďatech narozených v tomto roce v důsledku začervenění, podvýživy a prochladnutí při zhoršeném počasí.

U lvů bylo nutné operativně řešit kýlu u mláděte, u celé skupiny pak silné zaklíštění. Rovněž u gepardů došlo k zaklíštění všech jedinců v chovném zařízení. Zde došlo k výskytu myiasy u nejstarší samice v důsledku macerace kůže v oblasti ocasu, konečníku a pochvy s rozšířením na stehna. Po ošetření se stav u samice upravil.

Největší problém se vyskytl u mladých gepardů s infekcí panleukopenie provázené průjmami, apatií a nechutenstvím. Po nasazené terapii se stav postupně upravoval. Této infekci předcházela i úhyn mladého samce psa hyenového s náhlým výskytem krvavého průjmu a rychlým kolapsem. Byla u něho zjištěna parvoviroza s velkým vylučováním viru a bakteriální infekce kamylobakterem. Krátce na to následoval úhyn u mladého samce cibetky, rovněž na panleukopenii. Jako opatření bylo přijaté nařízení k plošné vakcinaci evidovaných koček v areálu zoo a zavedení dezinfekčních opatření v prostorách šelem.

Jako zajímavý případ byl operativní zákrok u samce noháče s vybavením poškozeného premoláru.

U ptáků se často vyskytovaly otlaky končetin u ptáků z bažin a vodních mělkých ploch a opakovaný výskyt ptačí tbc v některých z vyšetřovaných vzorků. V nové expozici tučňáků došlo ke třem úhynům, ve dvou případech byla jako rozhodující nález potvrzena malnutrice s vyčerpáním, u třetího kusu byla potvrzena masivní infekce plísní aspergillus. Ve třech případech bylo nutné provádět léčbu očí.

Na vodním světě je výskyt případů obvykle řešen ve spolupráci s ošetřovateli.

Krátce po narození musí u všech kopytníků proběhnout preventivní prohlídka. (sj)

Krátce po narození musí u všech kopytníků proběhnout preventivní prohlídka. (sj)

Výměna zvířat

Tomáš Kapic a Kateřina Marvanová

Transport tří samců nyal do Zoo Ústí. (tk)

Po předložském výjimečném režimu ovlivněném pandemií Covidu-19 nastala stabilizace a oddělení výměny zvířat pracovalo v roce 2022 víceméně způsobem zažitým v předcházejících letech.

Všechny evropské zoo dodnes pociťují důsledky vystoupení Velké Británie z EU na počátku roku 2020. Pozemní transporty zvířat oběma směry mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím jsou již možné, ale stále probíhají ve velmi omezeném režimu nesrovnatelném se situací před Brexitem. Problém je v získání povolení potřebných k provozování transportů zvířat na území UK – pro auta i řidiče je nutné podstoupit schvalovací řízení srovnatelné s tímto procesem v EU, což znamená přinejmenším časovou a finanční zátěž; většina evropských transportních firem na toto rezignovala a do Velké Británie nejezdí, podle nám dostupných informací plně funguje v současné době jen jedna (britská) firma a jedna nizozemská je v procesu schvalování.

Prestížní záležitostí naší zoo byly vždy transporty žiraf a nosorožců. Vloni jsme netransportovali žádnou žirafu od nás ani k nám, ale převezli jsme tři samice žirafy Rothschildovy: první v dubnu ze zoo Jerez de la Frontera do zoo Opole, druhou v červnu ze zoo Knuthenborg do zoo Zamosc a třetí jsme během roku

převezli dokonce dvakrát, v dubnu z Prahy do Liberce do deponace na přípuštění a v říjnu zpět.

Nosorožce jsme naopak převáželi jen ve vlastním zájmu: v červnu jsme odvezli dva samce nosorožce dvourohého ze Dvora Králové do Poznaňe a v květnu jsme si přivezli samici stejného druhu ze zoo Tallinn. Transporty nosorožců nám zkomplikovala situace v autodopravě – společnosti, od nichž jsme si půjčovali auta v minulosti, šetří. Omezily svůj vozový park a nemohou nám nadále vycházet vstříc jako dříve. Pro dva výše zmíněné transporty se nám podařilo zajistit auto od dvorské firmy Rodos, ale ani zde nemůžeme počítat se spoluprací způsobem, který by nám plně vyhovoval a na který jsme byli zvyklí z dřívějška. Proto jsme uvítali pořízení nového vozidla Renault, které bude možno využít i na transporty nosorožců. Schválení tohoto vozidla pro transporty zvířat se již vyřizuje.

V červnu jsme ze zoo Amsterdam a Arnhem dovezli 12 párů tučňáků brýlových do naší nově otevřené expozice.

Tomistomy úzkohlavé, odvezené v roce 2021 do zoo Lodž, nahradili krokodýli štítnatí, pocházející ze tří francouzských zoo: Biotropica, Sigean a Ferme aux Crocodiles / Pierrelate, dovezení v březnu.

Tučňák ze Zoo Amsterdam. (tk)

V průběhu roku jsme si přivezli chovné samce adaxe ze zoo Bratislava (leden), zebry damarské z Duisburgu (červenec), bonga z Osnabrücku (květen) a přimorožce šavlorohého z Lipska (červenec).

Ze švédské zoo Boras jsme v srpnu dovezli dva samce psů hyenových.

Z mnoha dalších transportů stojí za pozornost vývoz našich dvou samic pakoně běloocasého a jalovice watusi do zoo Givskud, dvou párů antilop losích do litevské soukromé zoo Klaipeda a dvou samic zebry Hartmannové do Bioparco Valencia.

Z dalších významných transportů pro cizí zoo jmenujme alespoň převoz samice okapi z Lipska do Wroclawi (listopad) a dvou samic losa evropského ze zoo Ebeltoft do zoo Hluboká.

Úspěchem byl také zaoceánský transport dvou našich samců vodušky abok do zoo Cotia v Brazílii v březnu.

Nevozili jsme jen živá zvířata – v červnu jsme odvezli dermoplastický preparát samice nosorožce severního „Nabiré“ do muzea v rakouském Schmidingu, kam byl dočasně zapůjčen.

Posledním zahraničním transportem byl převoz dvou samic zeber bezhřívých do zoo Košice (začátkem prosince).

Značné množství času a energie nám zabraly přípravy dvou mimořádných transportů se Spojenými arabskými emiráty – vývoz samce hrocha obojživelného do Safari Parku Dubai a dovoz páru okapi ze zoo Al Bustan. Tyto transporty se kvůli byrokratickým problémům nepodařilo zrealizovat během minulého roku, jak bylo plánováno, a proto zůstávají našimi prioritami pro rok nastávající.

Stejně jako v minulosti i vloni jsme se snažili přepravit maximum našich zvířat, což se nám podařilo až na několik málo případů, kdy bylo výhodnější využít služeb jiných dopravců.

Během roku 2022 jsme dokázali reagovat na změnu situace v oboru, danou všeobecným zhoršením ekonomických podmínek mnoha zoo, a podařilo se nám udržet počet i profesionalitu transportů na úrovni předcházejících let.

Nevozíme jen živá zvířata – dermoplast „Nabire“ deponovaný do Muzea Schmiding. (tk)

Pracovníci oddělení výměny zvířat: Jiří Vetter, Kateřina Marvanová a Tomáš Kapic.

Výživa zvířat

Monika Ptáčková

Klíčící laboratoř BHT Bio Technology se v zimní sezoně 2022 rozjela poprvé naplno. (sj)

V průběhu roku 2022 se činnost oddělení „výživy zvířat“ zaměřovala především na upevňování a rozvíjení aktivit souvisejících se stále častěji diskutovanější problematikou udržitelnosti planety Země. Pravidelné kontroly záruky „bezpalmovosti“ krmiv se staly již rutinní záležitostí, stejně tak jako nezbytná poptávka jejich kvality. Současně jsme v hodnoceném období ještě zvýšili intenzitu podpory myšlenky „bezodpadového hospodářství“. Ještě více jsme se soustředili na několikrát opakované využívání plastových pytlů z mrazeného okusu, papírových a jutových pytlů z krmných směsí a obilí. Rozšířili jsme nákup ve velkoobjemových obalech. Práce s „volně loženými“ krmivy (500 až 1000 kg /big bag) vyžadovala nejenom reorganizaci skladového systému, ale i zvýšení důslednosti v třídění obalů. Zapojením se do projektu Separace listů a stonků leguminóz (ČZU Praha, Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i., Biofarma Sasov a Fides agro, spol. s. r. o.) jsme ve druhé polovině roku 2022 tímto způsobem naskladnili a úspěšně, zejména listožravým zvířatům, podali několik stovek kilogramů tohoto bílkovinného krmiva v bio kvalitě. Spolu se zkrmením 10 t granulovaných vojtěškových úsušků a 0,6 t suché drtě vojtěšky ze Sasova jsme, kromě výrazného zlepšení poměru dusíkatých látek a vlákniny v denní dietě, ušetřili vícenásobky na výrobu nejméně 600 ks pytlů o rozměrech 100 x 80 cm.

Důležitým krokem, nejenom na cestě oddělení výživy k zachování potravinových zdrojů, byla „kontejnerová“ výroba „zeleného krmiva“. Ta se započala již

v posledním čtvrtletí roku 2021. Denně čerstvý živinový koncentrát v ročním množství 25 tun pozvedl v hodnoceném roce kvalitu zimní KD hrošíků, štetkounů, prasat savanových, hrochů, malých druhů antilop a dalších savců včetně veverek a primátů i několika druhů ptáků a plazů. A to bez jediného gramu obalu, hnojiva nebo substrátu. Společnou radost z produktu sdílenou krmiváři a zahradníky, ti všichni jeho zdroj zajišťovali, podtrhovala i minimální spotřeba vody na 1 kg krmiva. Podle dosavadních zkušeností se ukázalo, že je v průměru nejméně 20 x nižší než se obecně uvádí pro produkci 1 kg zeleniny (200 l). Roční spotřebu zeleniny, potraviny, která byla „zeleným“ nahrazována nejčastěji, jsme díky tomu snížili téměř přímo úměrně jeho produkci.

S postupným získáváním praktických zkušeností z „výroby“ krmiva došlo ke stabilizaci požadované jakosti klíčeného obilí. Kontroly, které prováděli zaměstnanci Zdravotního ústavu se sídlem v Ústí nad Labem, pracoviště Hradec Králové, pravidelně potvrzovaly jeho vysokou mikrobiální čistotu. Výsledky nadmíru uspokojivé nám umožnily pracovat s nutriční hodnotou produktu v celé jeho komplexnosti. Desítkám zvířat jsme poskytli nadstandardně vyšší míru specificky účinných látek, v zimním období tolik žádaných. Kromě toho jsme mohli provést neméně výživářsky zajímavý zásah do jaderné složky KD určených kopytníků. Snížením jejího podílu jsme cílili prevenci možných (subakutních) acidóz ve stádových chovech a současně podporu přirozeného krmného chování. Čas nám ukáže, zda jsme přispěli k dalšímu ozdravení chovů.

Nákladovost krmiv v roce 2022 činila více než 14,5 milionů Kč. Tabulka 1 uvádí přehled meziročních finančních částek vynaložených na spotřebovaná krmiva v jednotlivých kategoriích krmiv. Nepřehlédnutelné je snížení nákladů na ovoce a

Venkovní pohled na klíčící laboratoř. (sj)

zeleninu. Můžeme zodpovědně konstatovat, že tuto skutečnost ovlivnilo zařazení uváděného klíčeného obilí do databáze krmiv i darování téměř 6 tun ovoce a zeleniny od společnosti Penny Market s. r. o. Z obou královédvorských provozů zmiňovaného obchodního řetězce bylo tak zhodnoceno více než 5 % celkového ročního objemu této komodity. Nevyužitelný odpad, stejně jako veškerý odpad rostlinného původu produkovaný oddělením výživy, byl předáván obvyklým způsobem oddělení zahradnictví ke kompostování. Lokálně jsme se tak zapojili do podpory celospolečenského záměru omezování plýtvání s potravinovými zdroji.

Ostatní data v tabulce převážně dokladují v posledních letech již obvyklý inflační nárůst. Za zmínku v těchto souvislostech však stály také poměrně výrazné změny v některých chovech zvířat. Například příchodem historicky zcela nového druhu v zoo, tučňáka brýlového, se rozrostla pestrost zkrmovaných ryb o mořské druhy, jako jsou sledi a šproti. Zkrmené množství zahraničního krmiva se promítlo do pohybu skupiny biologických krmiv. Současně i velmi úspěšný odchov dvou samečků levhartů perských spolu se čtyřmi mláďaty lvů berberských vyžadoval průběžné změny nutriční hodnoty krmné dávky.

Plynulý servis a reakce na podněty nejenom zoologických oddělení umožnily rovněž rozvoj odborné práce. Například jsme se podíleli na umělém odchovu štětkouna afrického. Vhodně zvolená mléčná náhražka spolu s příkladnou trpělivostí chovatelů se staly základem úspěchu. Na říjnové „krmivářské komisi“ Unie českých a slovenských zoologických zahrad jsme prezentovali pracovní listy zaměřené na okusové dřeviny. Tematika podávání „okusových“ dřevin, soběstačnost v jejich pěstování, druhové složení a zároveň způsoby spolehlivé konzervace se staly jednou z hlavních linií krmivářské práce v českých zoo. Pouze díky pozornosti, kterou jsme věnovali možnosti náhrady tohoto nezbytného krmiva pro mnoho zvířat, jsme mohli vyčlenit téměř 2 000 kg rozmrazovaných letorostů vrby jívy a břízy na nově koncipované zpoplatněné zážitky pro návštěvníky zoo. Také bez podpory vedení mrazíren, které bylo ochotné vyčlenit rozměrnější skladový prostor, by realita záměru byla jiná.

Meziroční nárůst nákladů (cca) na spotřebovaná krmiva včetně darů, vlastní produkce aj.

rok / kategorie krmiva	ovoce, zelenina	maso	krmné směsi	krmná zvířata	objemná krmiva, steliva	roční spotřeba celkem
			kompletní, doplňkové (granulované, sypké)	krmná zvířata nákup, produkce zoo		
	(tis. Kč)	(tis. Kč)	(tis. Kč)	(tis. Kč)	(tis. Kč)	(tis. Kč)
2021	2110	1090	3530	2640	3550	13900
2022	2050	1340	3930	2820	3450	14700
rozdíl 21/22	-60	+250	+400	+180	-100	+800

Hrošík liberijský při požívání potravního enrichmentu. (sj)

Pracovníci oddělení výživy zvířat (zleva): Miroslav Havelka, Martin Vala, Jiří Dubský, Monika Ptáčková, Josef Pocho-bratský, Dita Rindtová, Petr Kiss, Ilona Rejlová, Pavel Langr, Petra Voňková, Martin Dégr, Jana Tlustá, Jaroslav Voňka, Jana Svobodová, Jiří Kroupa

In situ a další ochranné projekty Safari Parku Dvůr Králové

Samice nosorožce bílého severního odpočívají na pláních keňské rezervace Ol Pejeta. V popředí je samice Fatu, září 2022. (js)

Záchrana nosorožců tuponosých severních

Jan Stejskal

Základní informace o projektu:

V době přípravy této výroční zprávy byli na světě známi už jen dva nosorožci tuponosí severní (jinak též bílí nebo širokohubí, *Ceratotherium simum cottoni*). Obě zbývající samice, Nájín a Fatu, žijí v rezervaci Ol Pejeta v Keni, kam byli v roce 2009 převezeni ze Safari Parku Dvůr Králové. Dvorská zoo je jedinou zoo na světě, kde se tato vzácná zvířata podařilo rozmnožit, jejich reprodukce však probíhala příliš pomalu. V naději, že jim to v přirozenějších podmínkách půjde lépe, byli dva samci a dvě samice v roce 2009 vráceni do Afriky. V říjnu 2014 však jeden ze samců uhynul a při vyšetření v listopadu 2014 se ukázalo, že žádné ze zvířat už není schopné přirozené reprodukce. Safari Park Dvůr Králové se proto se svými partnery spolupodílí na vývoji metod, díky nimž by tito nosorožci mohli být rozmnoženi uměle. Do snah o jejich záchranu tak byla zahrnuta nejen poslední zvířata v Africe, ale i genetický materiál uchovaný z jedinců, kteří už uhynuli. K záchraně nosorožců tuponosých severních je potřeba vytvořit jejich embryo v umělých podmínkách, přičemž donosit by ho mohla jako náhradní matka samice nosorožce tuponosého jižního. Pro vytváření embryí je potřeba získávat vajíčka, a

to buď z posledních severních samic žijících v OI Pejetě, anebo jejich vytvořením z kmenových buněk. Vytvořit embrya z vajíček posledních samic v OI Pejetě se poprvé podařilo v roce 2019. Získání reprodukčních buněk z buněk kmenových se vědcům zatím podařilo u myši, už ne ale u jiných savců. Výzkum zaměřený na vytvoření reprodukčních buněk nosorožců z jejich kmenových buněk se tak pohybuje na samé hranici současného vědeckého poznání.

Vývoj projektu v roce 2022:

Po úspěšných odběrech vajíček od samic přímo v Keni v letech 2019, 2020 a 2021, z nichž ten poslední se odehrál v říjnu 2021, pokračoval mezinárodní tým vědců a ochranářů ve své práci i od začátku roku 2022.

Hned v lednu 2022 proběhl v OI Pejetě osmý úspěšný odběr oocytů od samice Fatu. Stejně jako v předchozích případech za ním stál tým vědců a ochránců přírody ze Safari Parku Dvůr Králové, Leibnizova institutu pro výzkum zoo a divokých zvířat (Leibniz-IZW), Kenya Wildlife Service, Wildlife Research and Training Institute a OI Pejety. Po odběru byly oocyty letecky přepraveny do laboratoře Avantea v Cremoně v Itálii, kde došlo k jejich dozrání, oplodnění, vytvoření embryí a následné kryoprezervaci. S použitím spermatu severního bílého nosorožce Angalifu se následně podařilo vytvořit jedno embryo, což jejich celkový počet zvýšilo na 14.

Uspávání samice nosorožce bílého jižního Ariemet před kontrolou březosti, rezervace OI Pejeta, červenec 2022. (jz)

V březnu 2022 pak byl v časopise Scientific Reports publikován článek, jenž popsal vytvoření tzv. indukovaných pluripotentních kmenových buněk (iPSC) ze samice Nabiré, tedy z poslední samice nosorožce bílého severního v Evropě. Tento důležitý krok k vytvoření umělých oocytů z kmenových buněk se podařil kolegům z Centra Maxe Delbrücka pro molekulární medicínu (MDC) v Berlíně ve spolupráci s partnery z Helmholtzova institutu v Mnichově a Ósacké univerzity v Japonsku.

Devátý odběr oocytů provedl tým BioRescue v Ol Pejetě 24. dubna. Z 16 odebraných oocytů od samice Fatu byla v laboratoři Avantea vyprodukována tři embrya, opět s použitím spermatu samce Angalifu.

Jubilejní desátý odběr oocytů z Fatu pak stejný tým na stejném místě provedl 28. července 2022. Odebrat se podařilo 23 oocytů, po dozrání jich bylo sedm oplodněno pomocí rozmraženého spermatu, a to opět od samce Angalifu. Nakonec bylo úspěšně vyprodukováno pět embryí Fatu, což je vůbec největší počet embryí, jakého se z jednoho odběru vajíček podařilo dosáhnout.

Díky oběma zákrokům se celkový počet vytvořených embryí nosorožce bílého severního zvýšil na 22. Všechna pocházejí od samice Fatu, přičemž polovina z nich vznikla s použitím spermatu uhynulého samce Suniho, jenž se narodil v Safari Parku Dvůr Králové, zatímco druhá polovina s využitím spermatu samce Angalifu, který žil v Safari Parku Zoo San Diego v USA.

V červenci byla týmem BioRescue rovněž zkontrolována samice nosorožce bílého jižního Ariemet, jedna z potenciálních náhradních matek pro vložení embrya. Od července 2021 totiž byly dvě jižní samice, které se potenciálně mohly stát náhradními matkami pro severní embrya, ve společném výběhu se sterilizovaným samcem Owuanem. Po počátečních pokusech o páření, které měly indikovat dobu ovulace a tím i pomoci určit správnou dobu pro vložení embrya, však páření mezi zvířaty ustalo. Při vyšetření Ariemet se v červenci ukázalo, že je už několik měsíců březí. Následná kontrola samce Owuana v září pak přinesla vysvětlení – v jeho ejakulátu byly nalezeny motilní spermie, což znamenalo, že se mu podařilo sterilizaci překonat a znovu se stát plodným. Během stejné sedace proto byl Owuan znovu sterilizován přerušením kanálků vedoucích sperma v nadvarleti. Rovněž v září pak byla zkontrolována i druhá samice, která s Owuanem pobývala, Mojo. U ní ovšem odborníci zjistili, že necykluje a má omezenou možnost zabřeznout.

Vzhledem k výsledkům výše uvedených vyšetření se následně komise řídící projekt rozhodla obě samice od Owuana oddělit, k čemuž došlo v polovině listopadu. Nejdříve byl znovu zkontrolován Owuan, a když bylo potvrzeno, že jeho ejakulát

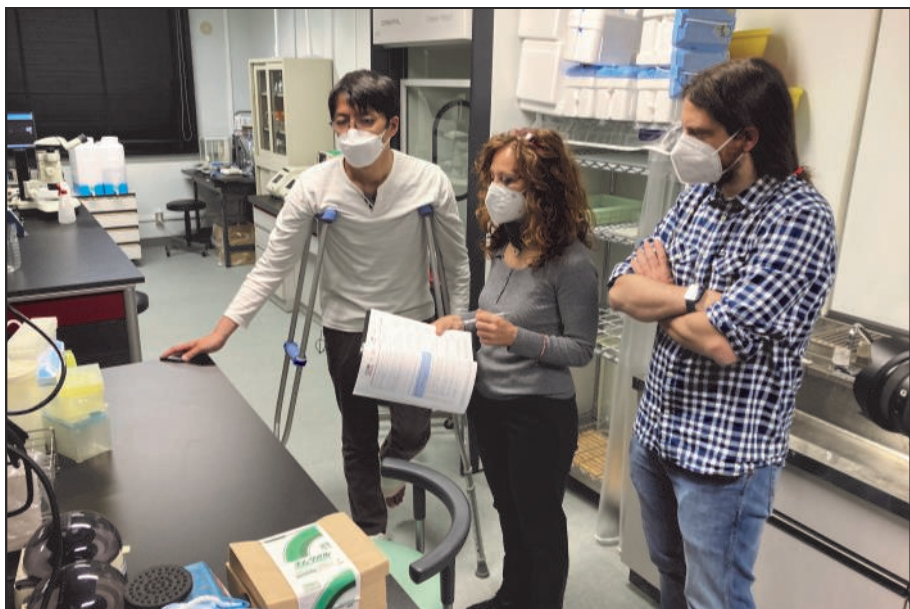
Vyšetření samice nosorožce bílého jižního jako potenciální náhradní matky, rezervace Ol Pejeta, červenec 2022. (jz)

Jednání týmu BioRescue včetně zástupců Safari Parku Dvůr Králové o dalším postupu v projektu, červenec 2022. (jz)

Odběr vajčiek od samice nosorožce bílého severního Fatu, rezervace Ol Pejeta, červenec 2022. (jz)

Tým z univerzity v Ósace pod vedením Katsuhika Hayashiho (vlevo) vytvořil primordiální zárodečné buňky nosorožce bílého severního. Na snímku Hayashi s odborníky BioRescue na etiku, univerzita v Ósace, listopad 2022. (js)

žádné živé spermie neobsahuje, byly od něj obě samice převezeny do jiného výběhu, a naopak k Owuanovi byly přesunuty dvě jiné samice nosorožce bílého jižního, Dalynge a Curra. Bude-li se s nimi Owuan pářit, mohly by se stát vhodnými náhradními matkami.

V listopadu byl rovněž uskutečněn už jedenáctý odběr vajíček od samice Fatu. V italské Cremoně se pak v laboratoři Avantea podařilo vytvořit dvě embrya, takže celkový počet embryí severních bílých nosorožců ke konci roku 2022 činil 24.

Všechny samice i samec byly v Ol Pejetě pečlivě sledovány po všech zmíněných zákrocích a všechna zvířata se ze všech zákroků rychle zotavila.

Kromě odběrů vajíček od severní bílé samice Fatu pokračovala ve spolupráci s IZW Berlín a Avanteou v Kremoně i práce v Evropě. V listopadu 2021 proběhl odběr od samice nosorožce bílého jižního v Zoo Osnabrück, z odebraných vajíček se ale bohužel žádné embrya vytvořit nepodařilo.

V prosinci pak přišla jedna z významných událostí celého projektu. V časopise Science Advances byl zveřejněn odborný článek, který popisuje velký úspěch konsorcia BioRescue při záchraně severních bílých nosorožců: jako první na světě vytvořil tzv. primordiální zárodečné buňky z indukovaných pluripotentních kmenových buněk severního bílého nosorožce, samice Nabiré. Na tomto důležitém milníku mají zásluhu především odborníci z japonské univerzity v Ósace a dosud se ho nikdy nepodařilo dosáhnout u tak velkých savců.

Pomocí technik spojených s kmenovými buňkami (SCAT - stem cell associated techniques) se vědci z BioRescue snaží vytvořit embrya kompletně v laboratoři: z živé tkáně, např. z kůže nosorožců, je postupně možné vytvořit tzv. indukované pluripotentní kmenové buňky (iPSC – induced pluripotent stem cells), následně primordiální zárodečné buňky (PGC) a nakonec umělé gamety, tedy oocyty a spermie. Tím by se zvýšil počet jedinců, z nichž bude možné založit novou populaci, až na 12 zvířat. V nově publikovaném článku je popsáno, jak se týmu BioRescue podařilo z embryonálních kmenových buněk (ESC – embryonic stem cells) a z indukovaných pluripotentních kmenových buněk (iPSC), úspěšně kultivovat buňky s vlastnostmi primordiálních zárodečných buněk (tzv. PGCLCs z anglického primordial germ cell-like cells). Právě ty jsou předchůdkyněmi vajíček a spermií.

Hlavními autory článku byli Masafumi Hayashi a Katsuhiko Hayashi z Ósacké univerzity. Úzce spolupracovali s týmem se Sebastianem Dieckeho z Platformy pluripotentních kmenových buněk při Max Delbrückově centru a s odborníky na

reprodukcí Thomasem Hildebrandtem z IZW Berlin a s Cesarem Gallim ze společnosti Avantea. Opakovaným zdokonalováním procesu získal tým primordiální zárodečné buňky ze severní samice Nabiré, která uhynula v Safari Parku Dvůr Králové v roce 2015. Vzhledem k tomu, že PGC jsou základem všech budoucích gamet, otevírá tento úspěch cestu k produkci funkčních gamet z indukovaných pluripotentních kmenových buněk severních bílých nosorožců, což přispěje k odvrácení jejich vyhynutí.

Odběry vajíček a vytváření životaschopných embryí v laboratorních podmínkách, jakož i přípravy směřující k prvnímu úspěšnému embryo transferu jsou součástí projektu BioRescue, který významně podporuje německé ministerstvo pro vědu a výzkum (BMBF) a Nadace ČEZ, a kromě Safari Parku Dvůr Králové, IZW Berlín, Avantey, Ol Pejeta, Kenya Wildlife Service a Wildlife Research and Training Institute se na něm podílí řada dalších subjektů, například Univerzita Ósaka či Platforma pluripotentních kmenových buněk při Max Delbrückově centru v Berlíně. Na etickou bezproblémovost celého projektu dohlíží odborníci z Univerzity v Padově.

Přesun nosorožců dvourohých do Rwandy

Jan Stejskal

Základní informace o projektu:

Díky úzké spolupráci zejména s Evropskou asociací zoologických zahrad a akvárií (EAZA), Vládní radou pro rozvoj Rwandy (Rwanda Development Board, RDB), jež má mimo jiné na starosti ochranu tamní přírody, a Veronikou Vařekovou, českou modelkou podporující ochranu přírody v Africe, bylo v roce 2019 přepraveno pět nosorožců černých východních (*Diceros bicornis michaeli*) ze Safari Parku Dvůr Králové do národního parku Akagera ve Rwandě.

Nosorožci dvouroží v Akageře dříve žili, v roce 2007 zde však byli vyhubeni. Od roku 2010 se situace v parku výrazně zlepšila, park začala spravovat nevládní organizace African Parks, úzce spolupracující se rwandskou vládou, a podařilo se jí pytláctví snížit na tak nízkou úroveň, že se populace zvířat v parku začaly spontánně obnovovat. Díky výraznému zlepšení bezpečnosti mohli být v roce 2017 do parku reintrodukováni nosorožci, kteří byli přivezeni z Jihoafrické republiky.

Kvůli omezené genetické diverzitě této skupiny však představitelé Akagery hledali i další zdroj nosorožců, kteří by mohli k obnovení populace přispět. Pro převoz z Evropy bylo koordinátorem chovu vybráno pět nosorožců. Po přesunu se všechna zvířata postupně aklimatizovala na místní podmínky. Bohužel, v roce

Transport samice nosorožce bílého jižního v rámci projektu na záchranu nosorožců bílých severních, rezervace Ol Pejeta, listopad 2022. (js)

Samec Mandela ve rwandském národním parku Akagera, červen 2022. (db)

Zaměstanci Národního parku Akagera při instalaci nových vzdělávacích panelů na stěnu vzdělávacího centra. (mg)

Tiskový mluvčí národního parku Akagera při jazykové revizi Kinyarwanda překladu materiálů pro nové vzdělávací centrum . (mg)

2020, osm měsíců po přesunu starší samec uhynul. Šestnáct měsíců po přesunu, v době, kdy už se volně pohybovala v divoké přírodě, uhynula po střetu se slonem i nejstarší samice.

Vývoj v roce 2022:

Všichni tři nosorožci byli v průběhu celého roku 2022 zdraví. Všichni žijí divoce bez toho, že by do jejich každodenního života museli nějak zasahovat lidé. Sami se přirozeně pohybují v prostoru, kde byli vypuštěni, mají svá teritoria, sami si hledají potravu a vodu, páří se. Od roku 2021 se tak nic výrazného nezměnilo a ze všech tří se postupně stávají silní, zcela dospělí jedinci.

V prosinci 2022 byli všichni tři nosorožci uspáni a všem třem byly vyměněny vysílačky v rozích. Odstraněna byla rovněž bariéra, která oblast, kde byli vypuštěni, oddělovala od zbytku národního parku. Nyní se tedy mohou pohybovat kdekoli, zatím však zůstávají ve svých domovských okrcích a nezačali se pohybovat na větším prostoru.

Přesun pěti nosorožců do Rwandy byl nákladnou záležitostí, proto bychom chtěli znovu poděkovat všem sponzorům a podporovatelům, kteří na transport přispěli: Veronika Vařeková, Ministerstvo životního prostředí ČR, Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií, African Parks, Rwanda Development Board, Chester Zoo, IPGL, Mantis, Petr Dobias, Safari Gastro, ČSOB, Ree Park Safari, Emmanuel Ciolfi, Zdeněk Lorenc, Laurent Lamothe, Francis Hellyer, Plzeňský Prazdroj, RC Europe, Safari Zoo Services, Leipzig Zoo, Charles F. Rockefeller, Urbanlux/TOMS, Unie českých a slovenských zoo, Zoo Hodonín, Jiří Kalfař, Adventura, Přemysl Rabas, Tereza Maxová.

Vzdělávací centrum a programy v národním parku Akagera ve Rwandě

Markéta Grůňová

Základní informace o projektu:

V roce 2019 Safari Park Dvůr Králové přesunul pět nosorožců černých do rwandského národního parku Akagera. Ještě před vlastním přesunem se safari park ve Rwandě zapojil do práce s místními komunitami. Vytvořil vzdělávací materiály zaměřené na potlačování konfliktů mezi místními lidmi a divokou zvěří a přímo na místě navrhl a pomohl zrealizovat vybavení vzdělávacího centra, které přesně koresponduje s potřebami nově navržených vzdělávacích programů. Zároveň safari park vyškolil personál, který program za pomoci vzdělávacího centra a na míru vytvořených materiálů provozuje.

Vývoj projektu v roce 2022:

Na základě zkušeností z roku 2019 byl Safari Park Dvůr Králové v roce 2022 přizván k tvorbě vzdělávacího prostoru při návštěvnickém centru národního parku Akagera. Park totiž v posledních letech prožívá velký nárůst turismu, který si žádá příslušnou infrastrukturu. Zatímco ubytovací a stravovací kapacity každým rokem přibývají, vzdělávací prostor návštěvnického centra byl posledních pět let pozapomenut. Vzdělávacím centrem, které safari park pomáhal vytvořit, projde přibližně 2000 rwandských dětí ročně, a navštívil ho dokonce i princ Harry. Letošní vznik nového prostoru proběhl opět pod dohledem odborníků ze safari parku – čtrnáctidennímu pobytu ve Rwandě předcházelo měsíční studium materiálů, příprava konceptu, komunikace s managementem parku a grafikem, ale i dodavateli materiálů v hlavním městě Rwandy Kigali. Návštěvnickým centrem projdou ročně desítky tisíc turistů, kteří zde získávají základní informace o parku a první dojmy z něj. Ty často rozhodují o jejich budoucí podpoře parku, ať už jsou to domácí (50 %), či zahraniční turisté.

Snahy Safari Parku Dvůr Králové o ochranu největší antilopy světa

Markéta Grúňová

Základní informace o projektu: Dvorská zoologická zahrada dlouhodobě podporuje záchranný program pro západní poddruh antilopy Derbyho v Senegalu a od roku 2015 je členem spolku Derbianus Conservation. Západní poddruh antilopy Derbyho je Mezinárodní unií na ochranu přírody klasifikován jako kriticky ohrožený a jeho výskyt ve volné přírodě je omezen na západní Senegal. Díky odchytům, které se uskutečnily v roce 2000, byl v přírodních rezervacích Bandia a Fathala v Senegalu založen chov těchto antilop v lidské péči. Původních 6 zakladatelů (jeden samec a 5 samic) se do dnešního dne rozrostlo na více než stovku zvířat. Nemalý podíl na tomto úspěchu má tým odborníků ze spolku Derbianus Conservation působící na Fakultě tropického zemědělství České zemědělské univerzity v Praze, který tuto populaci řídí již od roku 2003. Safari Park Dvůr Králové se v Senegalu zabývá především vzdělávacími programy v obou soukromých rezervacích.

Vývoj projektu v roce 2022:

Vzdělávací programy byly v Senegalu nadále zajišťovány díky podpoře Ministerstva životního prostředí ČR. Dva terénní pracovníci uskutečnili školení pro 18 učitelů a devět třídních vzdělávacích programů pro 510 žáků základních škol. Kromě toho vznikaly také školní zahrádky, na kterých děti z účastnických škol získávaly praktické schopnosti.

Účastníci workshopu realizovaného v listopadu 2022 v Tabacoundé a školitelé vyslaní safari parkem. (mg)

Evaluace probíhajících vzdělávacích programů, Yadicone Nguekokh, Senegal. (mg)

Skupina zeber bezhřívých v ugandském národním parku Kidepo Valley. (Im)

Tým z České republiky (zprava Luděk Čulík ze Safari Parku Dvůr Králové, Luboš Melichar ze Zoo Liberec a Tomáš Jirásek ze Zoo Plzeň) s ugandskými kolegy v rezervaci Pian Upe, červenec 2022. (Im)

Po pěti letech, kdy safari park vzdělávací aktivity podporuje, jsme přistoupili k evaluaci dopadů těchto programů, jejichž výsledky spolu s doporučením pro vzdělávací strategii pro dalších pět let budou dostupné v první polovině roku 2023.

Experti safari parku uspořádali sedmidenní školení zaměřené na práci s místními komunitami pro partnery z vedení Národních parků Senegalů a z organizací Panthera a ZSL London, kteří se v posledních letech významně zasazují o ochranu vlajkových druhů Národního Parku Niokolo Koba. Safari park se v roce 2022 také podílel na identifikacích a monitoringu populace antilopy Derbyho v lidské péči.

Záchrana zebry bezhřívě v Ugandě

Luděk Čulík, Jan Stejskal

Základní informace o projektu: Zebry bezhřívě se dříve v relativně hojných počtech vyskytovaly na severu východní Afriky od Keni po Súdán. Odtud ale takřka zcela zmizely, vědci měli povědomí pouze o zhruba 150 zvířatech v národním parku Kidepo Valley v Ugandě. Podle posledních odhadů by v Kidepu v současnosti mohlo být až 500 zvířat a díky českým odborníkům je od roku 2019 potvrzena i další populace v přírodní rezervaci Pian Upe. Populace zeber bezhřívých v lidské péči vznikla jen díky jejich dovozu do Dvora Králové, proto se od roku 2019 Safari Park Dvůr Králové společně se Zoo Liberec zapojil i do jejich ochrany ve volné přírodě.

Vývoj projektu v roce 2022:

Zástupce safari parku Luděk Čulík se v první polovině července 2022 zúčastnil expedice, která navštívila obě známá místa výskytu zeber bezhřívých v Ugandě. V rezervaci Pian Upe se týmu podařilo skupinu zeber najít a i přes velkou vzdálenost byla všechna dostupná zvířata nafocena a jejich výskyt zaznamenán do mapy i se souřadnicemi.

V národním parku Kidepo Valley kolegové nejdříve předali dalekohled místnímu rangerovi Samuelovi Lovare. Doprovázel tým už při expedici v roce 2019 a velmi pomáhal rovněž při sčítání a focení zeber v červenci 2022. Shromažďování údajů se tým věnoval šest dnů. Veškeré záznamy byly vkládány do map, jednotlivá zvířata byla identifikována a nafocena. Některá ze zvířat tým dokázal identifikovat dokonce i podle záznamů z minulých let. Fotografie všech zvířat budou porovnány, aby se určilo, zda šlo v některých případech o totožné jedince. Z předběžných závěrů vyplynulo, že oproti sledování, které proběhlo před třemi lety, bylo sledováno více jedinců.

V průběhu roku 2022 bylo rovněž vedením Uganda Wildlife Authority (UWA) schváleno znění Memoranda o spolupráci na záchraně zeber bezhřívých mezi Safari Parkem Dvůr Králové, Zoo Liberec a UWA. Následně bylo memorandum předáno ke kontrole vládním úředníkům, do konce roku 2022 výsledek kontroly nebyl znám.

Sledování migrace husy velké

Michal Podhrázký

Základní informace o projektu: V roce 2012 zaštitila Zoo Dvůr Králové projekt Sledování migrace husy velké. Společně s Karlovou univerzitou v Praze jsou to dvě hlavní instituce, které tuto dlouhodobou mezinárodní iniciativu zaštiťují. Od roku 2004 je projekt v České republice koordinován Michalem Podhrázkým.

Migraci ptáků lze sledovat různými způsoby. Základním principem je individuální značení. U ptáků se používá takzvané kroužkování, při kterém se jedinci připevní na dolní končetinu kroužek s individuálním kódem. První husy byly na našem území okroužkovány už v roce 1934. K jednoduššímu získávání zpětných hlášení se u některých druhů používá takzvané barevné značení. Jedná se o doplňující značení, kterým lze jedince identifikovat bez odchytu. U hus se používají barevné kroužky, barevné kroužky s kódem a barevné krční límce s kódem. První husy byly na našem území límcovány v roce 1973. K získání detailních informací o přesunech a migraci se používají různé vysílače. V roce 2010 byly u nás u hus poprvé použity konvenční vysílače a v roce 2012 byly poprvé použity GPS GSM vysílače.

Dlouhodobým sledováním migrace husy velké byly zjištěny výrazné změny migrace u tohoto druhu. Za posledních 40 let se změnilo načasování příletu hus na hnízdiště, změnila se doba odletu z našeho území, zimoviště našich hus se posunula na sever a mění se i tahové zastávky.

Další informace o sledování migrace husy velké najdete v minulých výročních zprávách.

Vývoj projektu v roce 2022:

Začátek letošní odchyťové sezóny nezačal moc dobře. Po dvouleté pauze jsme se v jižních Čechách vrátili na rybník Vyšatov, kde se zdržovalo okolo 200 hus. V den odchytu (28. 5.) se tu husy nepodařilo najít a podařilo se odchytit jen jedinou husu. Naštěstí nás zachránila Zoo Hluboká, která měla připravená 4 housata ze záchranné stanice k vypuštění. Druhým náhradním rybníkem byla novinka - rybník

Kroužkování hus, Golfové hřiště Hazlov. (km)

Odchytová skupina, Golfové hřiště Hazlov. (hk)

Příprava odchyty hus, Plzeňsko. (km)

Příprava sítí na odchyt hus, Plzeňsko. (km)

Kvítkovický. Zde se podařilo odchytit 5 jedinců, z čehož byly 4 dospělé husy odvezeny do veterinární ordinace a zrentgenovány za účelem zjišťování přítomnosti broků. Druhý den jsme zkoušeli štěstí na nelehkém Velkém Nákrří, kde to nedopadlo tak tragicky jako v předešlých letech a označili jsme zde 9 hus. Z čehož jedna husa dostala límec s GPS GSM vysílačem.

V týdnu (30. 5.) jsme vyjeli na rybník Ředický ve východních Čechách. Zde se podařilo odchytit 16 hus, 3 jedinci již měli krční límec, 8 jedinců bylo nově označeno límcem a jedna dospělá samice dostala límec s GPS GSM vysílačem. Následující den proběhl opět jednodenní výjezd na Hradecký rybník u Tovačova, což byla premiéra. Zde bylo velké množství pelichajících nehnízdících jedinců. Zvolili jsme zde jednoduchou strategii odchytu a umístili sítě na hráz mezi rybníky, protože zdejší husy netušily, co je čeká. Nápor na sítě, odhadem 200 hus, byl tak velký, že to linie nevydržela a husy ji povalily. I tak byl výsledek uspokojivý, 26 označených jedinců.

Druhý víkend jsme se pohybovali v severozápadních Čechách. Díky pohotové reakci výborného kroužkovatele Jiřího Vaníka jsme odchytili dvě husy již při monitoringu (3. 6.) na rybníku Násada u Chabařovic. 4. 6. jsme zkoušeli jinou odchytovou strategii na rybníku Nemilkovský, která se moc neosvědčila, odchytili jsme jen dvě husy. Tradičně jsme chytali na Radovesické výsypce, kde jsme s výsledkem 9 olímcovaných hus spokojeni. A díky odolnému a výbornému týmu jsme zvládli třetí odchyt za den. V podvečer jsme se přesunuli k rybníku Malhostický u Ústí nad Labem. Zde husy navečer vylézají z rybníku, přejdou silnici, skočí do řeky Bíliny a doplavou k ovčí pastvině. Znalostí z terénu jsme využili, nechali husy vylézt na pastvu a do cesty k rybníku jsme jim postavili sítě. Podařilo se zde odchytit 20 hus. V neděli (5. 6.) jsme se přesunuli k Chebu a husy chytali na golfovém hřišti v Hazlově. Odchytit se zde podařilo 16 hus.

V pondělí (6. 6.) dopoledne proběhl monitoring na Plzeňsku, při kterém se rozhodovalo, kde budeme chytat. Na poslední chvíli jsme se rozhodli, že nebudeme chytat na tradiční lokalitě u Líní, ale přesunuli jsme se k obcím Mantov-Losina, kde je nepřehledný, členitý, zarostlý rybník, ale husy se zdržovaly na vedlejším Malém rybníku. Situace jsme využili a odchytili 15 jedinců. Jedna husa zde byla označena GPS GSM vysílačem.

Po dvouleté vynucené covidové pauze jsme se vrátili opět na východní Slovensko na Senné rybníky. Při monitoringu jsme zde napočítali 17 rodin hus. Strategii odchytu jsme zvolili jinou než v předešlých letech, ale byla vzhledem k velikosti rybníků velice obtížná a náročná. Krom toho bylo strašlivé vedro a žádný stín. Podařilo se odchytit 9 hus. Jedna husa zde byla označena límcem s GPS GSM

vysílačem. Odchyt byl tak fyzicky náročný, že jsme standardní odpolední odjezd přesunuli na druhý den ráno.

Při cestě ze Slovenska jsme třetí víkend v sobotu (11. 6.) chytali na Vysočině tradičně na Studeneckém rybníce. Odchyt je zde ztížený každoročním opakováním a husy již vědí, co je čeká. V loňském roce byla situace složitější vysokou vodní hladinou. V letošním roce jsme zvolili ke stavbě sítí úplně nové místo, bylo sice dost vzdálené od zaparkovaných aut, ale vyplatilo se to. Označili jsme zde rekordních 18 hus. Neděle (12. 6.) byla věnována Hodonínsku. Na Písečných rybnících bylo málo hus a většina jich již létala. Využili jsme toho a byli jsme se podívat na nové potencionální lokalitě u Svatobořice - Mistřín.

Na závěr bylo v srpnu označeno 8 hus v pokusu v Turnově.

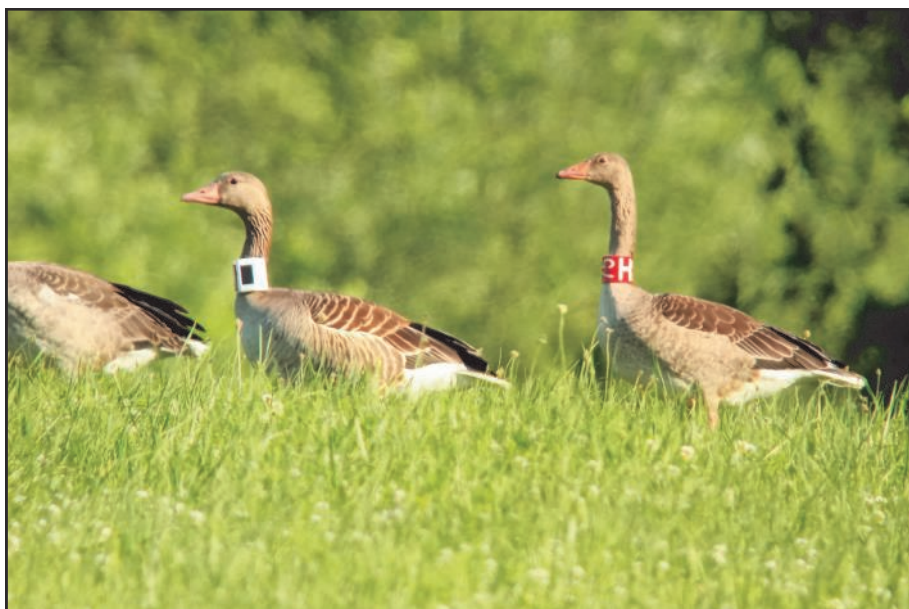
Celkem jsme v roce 2022 odchytili na 16 lokalitách 162 hus, ze kterých bylo 157 nově okroužkováno, 128 hus dostalo límeček a 4 jedinci byli označeni límečkem s GPS GSM vysílačem.

Takto rozsáhlá akce by se nedala zrealizovat bez pomoci dobrovolníků, kterých bylo v letošním roce 104, za což všem patří obrovské poděkování. Ze zapojených institucí lze jmenovat: Kroužkovací stanice Národního muzea Praha, Jihočeský ornitologický klub, Bílínská ornitologická společnost, Jihočeská zoologická zahrada Hluboká nad Vltavou, Zoopark v Chomutově, Safari park Dvůr Králové, Výzkumný institut ochrany genofondů, Zoo Jihlava, Česká zemědělská univerzita v Praze, Karlova univerzita, Ústav biologie obratlovců Akademie věd ČR, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Dobrovolný ekologický spolek - Ochrana ptactva, Záchraná stanice živočichů Plzeň, Golf Club Františkovy Lázně, Východočeské muzeum v Pardubicích, Bird Life Slovensko/Slovenská ornitologická spoločnosť, Kroužkovací stanice Slovensko, Štátna ochrana prírody Vihorlat, ZOO Košice.

Zjišťování přítomnosti broků mohlo proběhnout díky finanční podpoře Ministerstva životního prostředí ČR a Markéty Jariabkové (Jihočeská zoologická zahrada Hluboká nad Vltavou).

Husa s GPS GSM vysílačkou. (pa)

Porovnání husy s límcem a husy s vysílačkou. (pa)

Kroužkování kvakoše nočního před vypuštěním. (hh)

Nasazování GPS GSM vysílače na záda kvakoše nočního. (hh)

Návrat kvakošů nočních do přírody

Michal Podhrázký

Základní informace o projektu: První kvakoš noční dorazil do zoologické zahrady ve Dvoře Králové v roce 2012. Kvakoši k nám přišli ze Zoo Děčín, Zoo Hluboká a Zooparku Chomutov. Základ chovu kvakošů v českých zoologických zahradách dali hendikepovaní ptáci z České republiky. Kvakoš noční nevytváří v celém areálu starého světa subspecie. V České republice je několik kolonií, které se vyskytují převážně v jižních částech našeho území a několik hnízdních kolonií vzniklých na základě ptáků uniklých/vypuštěných z chovu. Největší kolonie je v Zoo Praha a jejím okolí, do deseti párů hnízdí v Zoo Plzeň a jednotlivé páry hnízdí v Zooparku Chomutov. Ze zkušeností ze safari parku víme, že uniklá mláďata nenajdou v areálu dostatek potravy, v zoologické zahradě se nenachází dostatek vodních ploch. Proto jsme se připojili k běžícímu projektu, který vede Zoo Hluboká. Mláďata u nás odchovaná po předcích pocházejících z přírody vracíme zpět do volnosti.

Vzhledem k tomu, že nejsme schopni ve Velké průchozí voliérie, pochytat mláďata v průběhu srpna, ale až v říjnu, což je pro vypouštění dálkově migrujícího druhu pozdě, necháváme mláďata v zoo přezimovat a vypouštíme je až v dubnu a květnu.

Abychom měli o vypuštěných ptácích přehled, jsou standardně označeni kroužkem Národního muzea. Aby se zvýšila pravděpodobnost zastižení a identifikace, jsou dále kvakoši označeni odečítacím kroužkem.

První kvakoši noční odchovaní v naší zoologické zahradě byli vypuštěni v roce 2016 (11. 5.) 5 jedinců (4,1). V roce 2017 (28. 4.) 5 jedinců (0,0,5), v roce 2018 (IV. – V.) 3 jedinci (2,1), v roce 2019 (31. 5.) 4 jedinci (3,1), v roce 2020 (20. 5.) 4 jedinci (1,3), v roce 2021 (20. 4.) 6 jedinců (4,2) a v roce 2022 (21. 4.) 4 jedinci (0,4). Celkem jsme v letech 2016 – 2022 vypustili 31 kvakošů nočních.

Bohužel z 27 označených a vypuštěných kvakošů nočních se nám nevrátilo ani jedno zpětné hlášení, o jejich osudu po vypuštění nevíme nic. Nabízí se otázka, jestli po vypuštění nehynou. Ze zkušeností kolegů z Prahy a Plzně je patrné, že část vypuštěných ptáků přežívá. Z dosavadních výsledků sledování migrace pomocí vysílaček se začalo ukazovat, že fidelita (návratnost na hnízdiště) je nízká a například kvakoš označený na našem území hnízdil na Ukrajině.

Proto jsme se rozhodli pořídit 4 GPS GSM vysílače. Po dohodě s kolegy ze Zoo Hluboká ve spolupráci s Lubomírem Peškem jsme označili 2 ze 4 vypuštěných

ptáků batůžkem. Oba dva ptáci se první týden zdržovali v areálu jihočeské zoologické zahrady. Jeden kvakoš uhynul 1. 5. 2022. Podle souřadnic z vysílačky byl v areálu zoologické zahrady dohledán. Druhý kvakoš se v první polovině května zdržoval v severní části Munického rybníka a severní části rybníku Bezdrev. V druhé polovině května a v červnu se pohyboval na rybníku Bezdrev a na Munickém rybníce, občas zaletěl zpět do zoologické zahrady. V polovině července se mu začala vybíjet vysílačka, která je opatřená solárním kolektorem pro nabíjení baterie, ale vzhledem ke způsobu života kvakošů – přes den zalezl v křoví, aktivní za soumraku, se to neosvědčilo.

23. 8. jsme označili GPS GSM vysílačem 3 kvakoše noční vylíhlé v roce 2022 v Zoo Hluboká. Jedinci se po vypuštění drželi v okolí zoologické zahrady na Munickém rybníce. 7. 9. vyrazil první na jihozápad a narazil na Alpy, kde se zasekl na pár dní, nakonec našel cestu a doletěl až do Tuniska. Mezitím vyrazil druhý, Alpy obletěl z východu a 18. 9. již vysílal z oázy v Libyi. Třetí pták začal migrovat až na začátku října. 9. 9. doletěl k Římu a tam trávil zimu.

Začátkem října se nečekaně ozval jedinec vypuštěný v dubnu 2022, kterému se vybila vysílačka. Očividně se při přeletu částečně nabila a vysílala pár pozic. Jedinec přeletěl Středozemní moře a zastavil se ve vnitrozemské oáze v Libyi.

Bohužel oba ptáci, kteří dolétli do Libye, se poměrně krátce po doletu přestali ozývat. Jedinec v Tunisku vysílal dlouhou dobu od vodních kanálů nedaleko hlavního města Tunis. Jedinec u Říma se občas ozval z různých míst od řeky Tibery.

Ukázalo se, že GPS GSM vysílačky opatřené solárním kolektorem nefungují na kvakoších nočních 100%, ale nám pomohly odhalit, že ptáci po vypuštění přežívají, že si jsou schopni sami najít potravu a že se zapojují do podzimní migrace, dokonce i jedinci, kteří strávili jednu zimu v zoologické zahradě. Ptáci jsou schopni přeletět Středozemní moře. Při přeletu Sahary využívají oáz.

Návrat poláků malých do přírody

Michal Podhrázký a Petr Musil

Základní informace o projektu: Polák malý je kriticky ohrožený druh, který u nás hnízdí v počtu pouhých 1-2 párů. O návrat odchovaných mláďat poláků malých do přírody, konkrétně do severních Čech na Lenešický rybník na Lounsku, jsme usilovali již v roce 2012. Dostali jsme zamítavé stanovisko příslušných orgánů ochrany přírody. Začátkem roku 2021 jsme se s kolegy z Jihočeské zoologické zahrady Hluboká nad Vltavou domluvili na společném projektu návratu kriticky

Kroužkování kvakoše nočního před vypuštěním. (hh)

Vypouštění označeného kvakoše nočního. (hh)

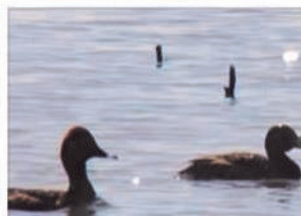
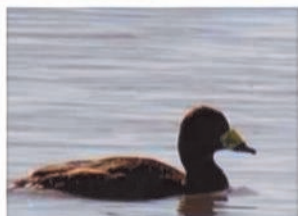
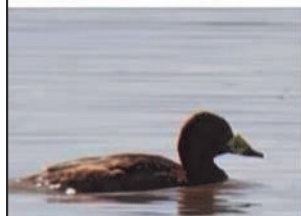
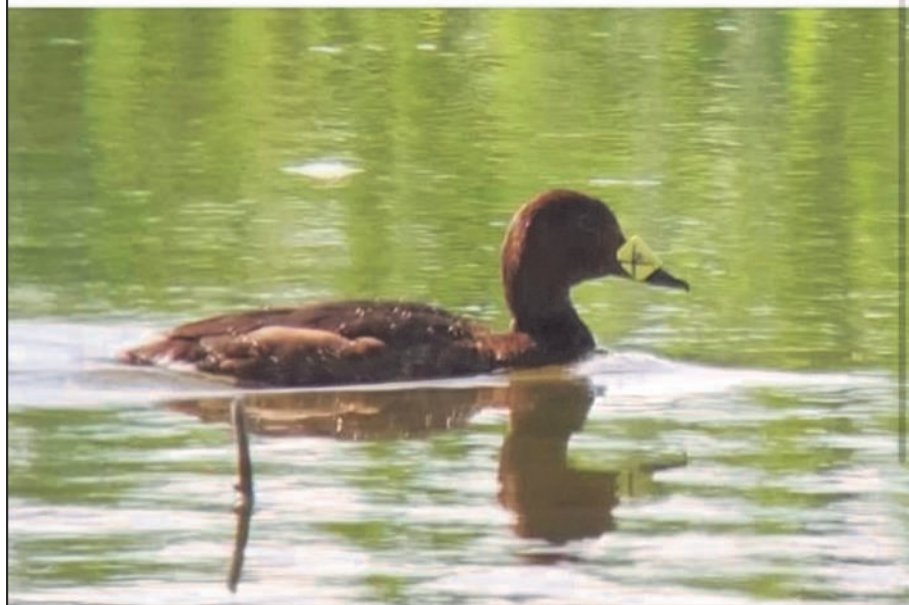
**Hadarics Tibor European colour-ring
Birding (cr-birding)**

26. května v 14:18 ·

Dear all!

Today (26th May 2022) I have seen a female Ferruginous Duck (*Aythya nyroca*) with yellow nasal saddle on the habitat-reconstruction area near Lake Fertő (Hungary). There was letter X both sides on the nasal saddle.

Any opinion of the origin of this bird?

Pozorování našeho vypuštěného poláka malého v Maďarsku. (a)

ohroženého druhu poláka malého do naší přírody. Jihočeská zoologická zahrada vlastní všechna potřebná povolení. Co se týká původu našich poláků malých, ten již nedohledáme. Polák malý ve svém areálu výskytu nevytváří žádné subspecie.

Čtyři mláďata (2,2), která se u nás v zoologické zahradě vylíhla 26. června 2021, jsme odchováli přirozeně s matkou, první tři týdny byla v zázemí pavilonu Tropických bažin v boxu, kde 1/3 tvoří bazének. Poté byla s matkou přesunuta do Velké průchozí voliéry, kde pokračoval jejich zdárný vývoj. Dne 10. září byla převezena do jižních Čech. Zde byla označena kroužkem Národního muzea a ve spolupráci s Petrem Musilem z České zemědělské univerzity jim byla na zobák přidělována barevná značka, tzv. zobákové sedlo, které se standardně používá napříč Evropou jako doplňkové značení kachen. Díky této značce bychom měli mít přehled o jejich dalším osudu. Po značení byla všechna čtyři mláďata vypuštěna na Nadějské soustavě na Třeboňsku. Tento rybník byl vytipován z důvodu vysoké průhlednosti vody a početného výskytu potápivých kachen. 27. října 2021 se podařilo Tomáši Moutvičkovi pozorovat dva z označených poláků na rybníku Vlkovský na Třeboňsku. Stejní dva jedinci byli pozorováni na Vlkovském rybníku ještě 31. října 2021 (Milan Frencl, Radek Zapletal). Celkem se podařilo za září a říjen 2021 shromáždit celkem 7 pozorování těchto ptáků z rybníků třeboňské pánve. Ukazuje se tak, že jsou ptáci schopni v přírodě přežít a najít si dostatek potravy.

Další pozorování se objevilo až dne 26. května 2022, kdy Tibor Hadarics pozoroval samici s kódem X na zobákovém sedle ve společnosti samce, tedy zřejmě v páru na maďarské části Neziderského jezera. Ještě větší překvapení pak nastalo 20. a 21. července 2022, kdy se na Vlkovském rybníce a na rybnících Nadějské rybníční soustavy objevily samice s kódy X a O. Tyto dvě samice tedy přežily podzimní migraci, zimování i jarní migraci a vrátily se na místo „vysazení“, kde se zdržovaly až do 11. září 2022.

24. června 2022 se vylíhlo 5 poláků malých. Mláďata, všechno samci, byla odchována přirozeně s matkou, první tři týdny v zázemí pavilonu Tropických bažin, poté již ve Velké průchozí voliře. 1. září byla převezena do Jihočeské zoologické zahrady v Hluboké nad Vltavou. 7. září byla opět ve spolupráci s Petrem Musilem z České zemědělské univerzity okroužkována kroužky Národního muzea v Praze, dále kombinací barevných kroužků a hlavně zobákovým sedlem. Následně byla mláďata vypuštěna na Nadějské rybníční soustavě na Třeboňsku. Na těchto rybnících probíhá management osádky ryb, aby zde byla vysoká průhlednost vody, což vyhovuje potápivým kachnám. Tito ptáci, ale již nebyli prozatím později pozorováni. Následující měsíce nám ukáží, kdo z nich přežil zimu a kdo se dokáže vrátit na hnízdiště.

Projekt želva bahenní

Michal Podhrázký

Základní informace o projektu: Želva bahenní se vyskytuje v jižní a střední Evropě, severní Africe a na Blízkém východě. V rámci svého širokého areálu vytváří několik poddruhů. Ve střední Evropě žije nominátní poddruh *Emys orbicularis orbicularis*. Po poslední době ledové došlo k šíření z jižně položených refugií na sever. Šířící se želvy byly rozděleny například Karpatským obloukem. Jednotlivé populace nepřišly do kontaktu díky horskému masivu, byl omezen genetický tok a populace se odlišily. Genetickou analýzou lze tento rozdíl zaznamenat. Proto dělíme nominátní poddruh na takzvané haplotypy. Našeho území se týká haplotyp Ia (vyskyt východní Rumunsko, Ukrajina, Polsko) a IIa (vyskyt západní Rumunsko, Maďarsko, ale i jižní Francie).

První úkol projektu

Prvním úkolem projektu je provést genetickou analýzu původu chovaných želv v zoologických zahradách, případně v některých soukromých chovech. V průběhu roku 2022 se podařilo odebrat vzorek od 81 jedinců v šesti zoologických zahradách (Hluboká, Chomutov, Liberec, Olomouc, Ostrava, Plzeň) a čtyřech soukromých chovech (Jan Frolík, Pavel Kupka, Michal Podhrázký, Jan Suja). V roce 2023 je naplánováno ještě odebrat vzorky v Zoo Praha a u jednoho soukromého chovatele (Jakub Kolinger). Genetickou analýzu provádí Lukáš Choleva z Ostravské univerzity. Cílem této práce je rozřídění jednotlivých želv na úrovni poddruhů a haplotypů, následně složení chovných skupin kompatibilních jedinců a selektování hybridů.

Druhý úkol projektu

Na území České republiky se na několika místech ve volné přírodě vyskytuje želva bahenní. Na několika místech byla vysazena (Betlém, Červená louka), na některých místech se o původu jedinců neví (Bulhary, Tvrdonice, Kozmické louky). Stále probíhá diskuze, zda jsou na našem území ještě někde původní želvy bahenní. Názory místních nelze brát v potaz, často se liší a nejsou stoprocentní. Proto jsme se rozhodli želvy bahenní na různých lokalitách pochyťat, odebrat jim vzorky DNA a podrobit je genetické analýze. Z analýzy by mělo být patrné, jakého jsou želvy poddruhu, haplotypu či jestli se jedná o hybridy. Na základě výsledků by měla proběhnout diskuze o původnosti želv bahenních na našem území. Genetickou analýzu povede opět Lukáš Choleva z Ostravské univerzity.

V roce 2022 (duben/květen) proběhl monitoring želv bahenních na několika

lokalitách na jižní a severní Moravě. Želvy bahenní byly zaznamenány v Tvrdonicích, na Betlémě a na Kozmických loukách. Dále jsme zažádali AOPK a příslušné Krajské úřady o povolení k odchytu želv v oblasti Soutoku, Tvrdonic, Lednice, Bulhar, Betlému, Kozmických luk a Červené louky. Dle metodiky odchytu želv bahenních z Rakouska jsme vyrobili 10 odchyťových pastí. Reálný odchyt je plánovaný na následující rok.

Třetí úkol projektu

Ve spolupráci s Jihočeskou zoologickou zahradou v Hluboké nad Vltavou a maďarskou Zoo Szeged se snažíme získat původní „čisté“ želvy bahenní z volné přírody pro vytvoření záchraného chovu.

Odběr krve želvě bahenní v ZOO Olomouc. (mp)

Stavy zvířat

Irena Kubinová

Stálo oslů somálských. (sj)

Mláďata narozená resp. vylíhlá v roce 2022

Offspring born or hatched in 2022

Mláďata <i>Offspring</i>	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Narozeno <i>Born/Hatched</i>	Odchováno <i>Reared</i>
Savci <i>Mammals</i>	48	55	275	211
Ptáci <i>Birds</i>	48	48	300	278
Plazi <i>Reptiles</i>	7	7	31	26
Obojživelníci <i>Amphibians</i>	0	0	0	0
Ryby <i>Fish</i>	0	0	0	0
Obratlovci celkem <i>Vertebrates in total</i>	103	110	606	515

Změny stavu zvířat 2022

Animal Census Changes in 2022

Změny stavu zvířat <i>Animal Census Change</i>	1.1.2022	Naroz. <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Savci <i>Mammals; Mammalia</i>	934 299.588.47	275 124.119.32	12 7.4.1	203 99.93.11	104 54.49.1	914 277.569.68
Ptáci <i>Birds; Aves</i>	1025 428.383.214	300 64.82.154	90 40.39.11	197 47.48.102	104 55.48.1	1114 430.408.276
Plazi <i>Reptiles; Reptilia</i>	194 73.73.48	31 1.0.30	29 6.14.9	53 18.18.17	29 5.7.17	172 57.62.53
Obojživelníci <i>Amphibians; Amphibia</i>	70 0.0.70	0 0.0.0	0 0.0.0	3 0.0.3	0 0.0.0	67 0.0.67
Ryby <i>Fish; Pisces</i>	629 0.0.629	0 0.0.0	158 0.0.158	55 0.0.55	0 0.0.0	732 0.0.732
Obratlovci celkem <i>Vertebrates in total</i>	2852 800.1044.1008	606 189.201.216	289 53.57.179	511 164.159.188	237 114.104.19	2999 764.1039.1196
Bezobratlí <i>Invertebrates; Evertebrata</i>	43 + X	X	19 + X	43 + X	0	19 + X
Celkem <i>Total</i>	2895 + X 800.1044.1051	606 189.201.216	308 53.57.198	554 164.159.231	237 114.104.19	3018 + X 764.1039.1215

1.0.0 - samec; male; 0.1.0 –samice; female; 0.0.1 – neurčené pohlaví; unspecified sex

Stavy zvířat k 1. 1. a 31. 12. 2022

Animal Census on 1st January and 31st December 2022

Stavy zvířat <i>Animal census</i>	Stavy zvířat k 1. 1. 2022 <i>Animal census on 1st January</i>			Stavy zvířat k 31. 12. 2022 <i>Animal census on 31st December</i>		
	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Kusy <i>Specimen</i>	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Kusy <i>Specimen</i>
Savci <i>Mammals</i>	88	99	934	88	99	914
Ptáci <i>Birds</i>	139	141	1025	138	140	1114
Plazi <i>Reptiles</i>	51	51	194	48	48	172
Obojživelníci <i>Amphibians</i>	4	4	70	4	4	67
Ryby <i>Fish</i>	63	63	629	71	71	732
Obratlovci celkem <i>Vertebrates in total</i>	345	358	2852	349	362	2999
Bezobratlí <i>Invertebrates</i>	-	52	43 + X	-	38	19 + X
Celkem <i>Total</i>	345	410	2895 + X	349	400	3018 + X

X – neurčitý počet; unspecified number

Savci Mammals *Mammalia*

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Afrosoricidi Afrosoricida <i>Afrosoricida</i>						
Bodlín Telfairův Lesser Madagascar Hedgehog Tenrec <i>Echinops telfairi</i>	5 . 2 . 0	0 . 0 . 6		2 . 0 . 3		3 . 2 . 3
Hrabáči Aardvarks <i>Orycteropidae</i>						
Hrabáč kapský Aardvark <i>Orycteropus afer</i>	1 . 2 . 0				0 . 1 . 0	1 . 1 . 0
Damani Hyraxes <i>Hyracoidea</i>						
Daman skalní Rock Hyrax <i>Procavia capensis</i>	1 . 1 . 1					1 . 1 . 1
Chobotnatci Elephants <i>Proboscidea</i>						
Slon jihoafrický African Elephant <i>Loxodonta africana</i> <i>africana</i>	0 . 3 . 0					0 . 3 . 0
Primáti Primates <i>Primates</i>						
Maki trpasličí Grey Mouse Lemur <i>Microcebus murinus</i>	2 . 1 . 0	0 . 0 . 3		0 . 0 . 1		2 . 1 . 2
Lemur kata Ring-tailed Lemur <i>Lemur catta</i>	7 . 6 . 0	3 . 2 . 0		0 . 1 . 0	7 . 0 . 0	3 . 7 . 0
Komba ušatá Senegal Bushbaby <i>Galago senegalensis</i>	5 . 4 . 0	1 . 3 . 1		1 . 1 . 0		5 . 6 . 1
Komba velká Brown Greater Galago <i>Otolemur crassi-</i> <i>caudatus</i>	3 . 0 . 0					3 . 0 . 0
Kočkodan Ca- mpbellův Campbell's Monkey <i>Certhopithecus ca-</i> <i>mpbellii</i>	1 . 1 . 1					1 . 1 . 1
Kočkodan bělonosý Greater Spot-nosed Monkey <i>Certhopithecus nicti-</i> <i>tans</i>	0 . 1 . 1					0 . 1 . 1

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Dril černolící Drill <i>Mandrillus leucophaeus</i>	7 . 7 . 0	1 . 1 . 0		4 . 0 . 0		4 . 8 . 0
Talapoin severní Gabon Talapoin <i>Miopithecus ogouensis</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Gueréza angolská Tanzanian Black-and-White Colobus <i>Colobus angolensis palliatus</i>	2 . 5 . 1	0 . 1 . 1		0 . 0 . 1		2 . 6 . 1
Šimpanz Chimpanzee <i>Pan troglodytes</i>	1 . 5 . 0					1 . 5 . 0
Orangutan bornejský Bornean Orang-utan <i>Pongo pygmaeus pygmaeus</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Hlodavci Rodents <i>Nonruminantia</i>						
Veverka kapská Cape Ground Squirrel <i>Xerus inauris</i>	3 . 0 . 0					3 . 0 . 0
Veverka bušová Smith's Bush Squirrel <i>Paraxerus cepapi</i>	1 . 1 . 0	0 . 0 . 1		0 . 1 . 1		1 . 0 . 0
Myš bodlinatá Cairo Spiny Mouse <i>Acomys cahirinus</i>	0 . 0 . 12					0 . 0 . 1
Myška africká Pygmy Mouse <i>Mus minutoides</i>	0 . 0 . 30					0 . 0 . 3
Noháč jihoafrický South African Spring Hare <i>Pedetes capensis</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Noháč východoafrický East African Spring Hare <i>Pedetes surdaster</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Osinák africký African Brush-tailed Porcupine <i>Atherurus africanus</i>	3 . 1 . 0					3 . 1 . 0
Dikobraz jihoafrický African Crested Porcu- pine <i>Hystrix africaeustralis</i>	10 . 4 . 0			0 . 1 . 0	0 . 3 . 0	10 . 0 . 0
Morče domácí Guinea Pig <i>Cavia porcellus</i>	2 . 0 . 0					2 . 0 . 0
Gundi saharský Common Gundi <i>Ctenodactylus gundi</i>	2 . 3 . 0			0 . 1 . 0		2 . 2 . 0
Hmyzožravci <i>Insectivores Eulipotyphla</i>						
Ježek bělobřichý Four-toed Hedgehog <i>Atelerix albiventris</i>	2 . 2 . 0	0 . 0 . 1	0 . 0 . 1	0 . 1 . 0	0 . 0 . 1	2 . 1 . 1
Letouni <i>Bats Chiroptera</i>						
Kaloň plavý African Straw-coloured Fruit Bat <i>Eidolon helvum</i>	25 . 17 . 0	3 . 4 . 2		0 . 1 . 2	9 . 2 . 0	19 . 18 . 0
Šelmy <i>Carnivores Carnivora</i>						
Gepard Cheetah <i>Acinonyx jubatus</i>	4 . 4 . 0			0 . 1 . 0	2 . 0 . 0	2 . 3 . 0
Karakal Caracal Lynx <i>Caracal caracal</i>	1 . 1 . 0	0 . 0 . 1		0 . 0 . 1		1 . 1 . 0
Serval Serval <i>Leptailurus serval</i>	2 . 2 . 0				1 . 1 . 0	1 . 1 . 0
Lev berberský Barbary Lion <i>Panthera leo leo</i>	4 . 3 . 0	3 . 2 . 0		1 . 0 . 0		6 . 5 . 0
Levhart perský Persian Leopard <i>Panthera pardus saxi- color</i>	1 . 1 . 0	2 . 0 . 0				3 . 1 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Cibetka africká African Civet <i>Civettictis civetta</i>	3 . 2 . 0	0 . 4 . 0		1 . 0 . 0	1 . 4 . 0	1 . 2 . 0
Ženetka tečkovaná Small-spotted Genet <i>Genetta genetta</i>	0 . 2 . 0					0 . 2 . 0
Fosa Fossa <i>Cryptoprocta ferox</i>	1 . 1 . 0	1 . 0 . 0				2 . 1 . 0
Mangusta liščí Yellow Mongoose <i>Cynictis penicillata</i>	6 . 4 . 1	5 . 2 . 1		1 . 0 . 0	4 . 2 . 0	6 . 4 . 2
Mangusta trpasličí Dwarf Moongoose <i>Helogale parvula</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Surikata Suricate <i>Suricata suricatta</i>	3 . 4 . 0			0 . 1 . 0		3 . 3 . 0
Hyena skvrnitá Spotted Hyaena <i>Crocuta crocuta</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Hyena žíhaná Striped Hyaena <i>Hyaena hyaena</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Šakal čabrakový Black-backed Jackal <i>Canis mesomelas</i>	0 . 1 . 0			0 . 1 . 0		0 . 0 . 0
Pes hyenový African Wild Dog <i>Lycaon pictus</i>	10 . 8 . 0		2 . 0 . 0	2 . 0 . 0		10 . 8 . 0
Pes ušatý Bat-eared Fox <i>Otocyon megalotis</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Fenek Fennec Fox <i>Vulpes zerda</i>	2 . 4 . 0	2 . 2 . 1		0 . 0 . 1		4 . 6 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Medojed kapský Ratel <i>Mellivora capensis</i>	1 . 1 . 0	1 . 0 . 1	0 . 1 . 0	0 . 0 . 1	0 . 1 . 0	2 . 1 . 0
Lichokopytníci Odd-toed Ungulates <i>Perissodactyla</i>						
Osel poitou Poitou Donkey <i>Equus asinus domestic poitou</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Osel zakrslý Sardinian dwarf donkey <i>Equus asinus domestic dwarf</i>	2 . 1 . 0	0 . 1 . 0		0 . 1 . 0	1 . 0 . 0	1 . 1 . 0
Zebra Grévýho Grevy's Zebra <i>Equus grevyi</i>	1 . 7 . 0			0 . 1 . 0		1 . 6 . 0
Zebra Burchelova Burchell's Zebra <i>Equus quagga burchelli</i>	1 . 7 . 0		1 . 0 . 0			2 . 7 . 0
Zebra Chapmanova Chapman's Zebra <i>Equus quagga chapmani</i>	1 . 5 . 0	0 . 2 . 0		0 . 1 . 0		1 . 6 . 0
Zebra bezhrívá Maneless Zebra <i>Equus quagga borensis</i>	3 . 7 . 0	3 . 1 . 0		2 . 3 . 0	0 . 1 . 0	4 . 4 . 0
Zebra Böhmová Grant's Zebra <i>Equus quagga boehmi</i>	4 . 5 . 0	1 . 3 . 0			2 . 0 . 0	3 . 8 . 0
Zebra Hartmannové Hartmann's Mountain Zebra <i>Equus zebra hartmannae</i>	1 . 6 . 0				0 . 2 . 0	1 . 4 . 0
Osel somálský Somali Wild Ass <i>Equus africanus somaliensis</i>	1 . 4 . 0					1 . 4 . 0
Nosorožec širokohubý jižní Southern White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum simum</i>	2 . 4 . 0					2 . 4 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Nosorožec dvourohý Eastern Black Rhinoceros <i>Diceros bicornis michaeli</i>	6 . 7 . 0	1 . 1 . 0	0 . 1 . 0		2 . 0 . 0	5 . 9 . 0
Sudokopytníci Even-toed Ungulates <i>Artiodactyla</i>						
Nepřežvýkaví Nonruminants <i>Nonruminantia</i>						
Prase savanové Warthog <i>Phacochoerus africanus</i>	3 . 1 . 0	0 . 0 . 1				3 . 1 . 1
Štětkoun africký Red River Hog <i>Potamochoerus porcus pictus</i>	2 . 4 . 0	1 . 1 . 0	1 . 0 . 0	1 . 0 . 0		3 . 5 . 0
Göttingenské miniprase Göttingen minipig <i>Sus scrofa domestica</i>	0 . 0 . 0		0 . 1 . 0			0 . 1 . 0
Hroch obojživelný Hippopotamus <i>Hippopotamus amphibius</i>	3 . 4 . 0	0 . 1 . 0		0 . 1 . 0		3 . 4 . 0
Hrošík liberijský Pygmy Hippo <i>Choeropsis liberiensis</i>	3 . 3 . 0			0 . 1 . 0	1 . 0 . 0	2 . 2 . 0
Velbloud jednohrbý Dromedary <i>Camelus dromedarius</i>	1 . 1 . 0			0 . 1 . 0		1 . 0 . 0
Přežvýkaví Ruminants <i>Ruminantia</i>						
Žirafa Rothschildova Baringo Giraffe <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	3 . 11 . 0	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0		3 . 11 . 0
Žirafa síťovaná Reticulated Giraffe <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	3 . 8 . 0			0 . 1 . 0		3 . 7 . 0
Okapi Okapi <i>Okapia johnstoni</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Impala jihoafrická Impala <i>Aepyceros melampus melampus</i>	7 . 19 . 0	6 . 4 . 0		5 . 2 . 0	4 . 0 . 0	4 . 21 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Pakůň běloocasý Black Wildebeest <i>Connochaetes gnou</i>	5 . 14 . 0	1 . 0 . 0		5 . 1 . 0	0 . 2 . 0	1 . 11 . 0
Pakůň modrý Blue Gnou <i>Connochaetes taurinus taurinus</i>	1 . 11 . 0	0 . 1 . 2		0 . 2 . 0		1 . 10 . 2
Pakůň bělobradý White-bearded Gnou <i>Connochaetes taurinus albojubatus</i>	2 . 5 . 0	0 . 1 . 4		0 . 2 . 0		2 . 4 . 4
Buvolec běločelý Blesbok <i>Damaliscus pygargus phillipsi</i>	4 . 11 . 0	0 . 1 . 4		1 . 2 . 0		3 . 10 . 4
Antilopa skákavá Springbok <i>Antidorcas marsupialis</i>	3 . 3 . 0			1 . 1 . 0		2 . 2 . 0
Gazela Thomsonova Thomson's Gazelle <i>Eudorcas thomsonii</i>	3 . 10 . 0	4 . 3 . 0		2 . 3 . 0		5 . 10 . 0
Dikdik Kirkův Kirk's Dik-dik <i>Madoqua kirkii</i>	3 . 3 . 0	1 . 1 . 0		1 . 0 . 0		3 . 4 . 0
Gazela dama Addra Gazelle <i>Nanger dama ruficollis</i>	0 . 2 . 0					0 . 2 . 0
Tur domácí – watusi Ankole Cattle <i>Bos primigenius f. taurus</i>	4 . 7 . 0	1 . 5 . 0		1 . 1 . 0	1 . 1 . 0	3 . 10 . 0
Tur domácí – dahomey Dahomey Miniature Cattle <i>Bos primigenius f. taurus</i>	2 . 4 . 0	3 . 1 . 0		2 . 1 . 0	0 . 1 . 0	3 . 3 . 0
Zebu Dwarf zebu <i>Bos primigenius f. taurus</i>	2 . 5 . 0	1 . 2 . 0		1 . 0 . 0	0 . 3 . 0	2 . 4 . 0
Buvol kaferský Cape Buffalo <i>Syncerus caffer caffer</i>	6 . 19 . 0	5 . 5 . 0		5 . 7 . 0		6 . 17 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Buvol pralesní Red Buffalo <i>Syncerus caffer nanus</i>	1 . 8 . 0	4 . 1 . 0		3 . 2 . 0		2 . 7 . 0
Antilopa losí Common Eland <i>Taurotragus oryx</i>	7 . 22 . 0	6 . 6 . 0		6 . 7 . 0	2 . 2 . 0	5 . 19 . 0
Nyala nížinná Lowland Nyala <i>Tragelaphus angasii</i>	15 . 15 . 0	4 . 5 . 0		3 . 4 . 0	5 . 0 . 0	11 . 16 . 0
Bongo Eastern Bongo <i>Tragelaphus eurycerus isaaci</i>	0 . 2 . 0		1 . 0 . 0			1 . 2 . 0
Kudu malý Lesser Kudu <i>Tragelaphus imberbis</i>	10 . 29 . 0	9 . 4 . 0	0 . 1 . 0	3 . 3 . 0	0 . 2 . 0	16 . 29 . 0
Sitatunga západoafrická Sitatunga <i>Tragelaphus speki gratus</i>	4 . 15 . 0	2 . 5 . 0		1 . 2 . 0	2 . 0 . 0	3 . 18 . 0
Kudu velký Greater Kudu <i>Tragelaphus strepsiceros</i>	3 . 11 . 0	2 . 1 . 0		1 . 3 . 0	2 . 0 . 0	2 . 9 . 0
Paovce hřivnatá Barbary Sheep <i>Ammotragus lervia</i>	2 . 12 . 0	2 . 5 . 0		1 . 2 . 0		3 . 15 . 0
Koza domácí kamerun- Domestic Goat – Cameroun <i>Capra hircus</i>	5 . 11 . 0	7 . 12 . 0		10 . 5 . 0	0 . 7 . 0	2 . 11 . 0
Ovce domácí kame- Domestic Sheep <i>Ovis aries</i>	4 . 12 . 0	7 . 5 . 0		5 . 3 . 0	1 . 2 . 0	5 . 12 . 0
Ovce somálská Somali Sheep <i>Ovis aries somali</i>	4 . 11 . 0	4 . 5 . 0		6 . 3 . 0	0 . 2 . 0	2 . 11 . 0
Chocholátka červená Red Forest Duiker <i>Cephalophus natalensis</i>	1 . 2 . 0	0 . 1 . 0		0 . 2 . 0		1 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Adax Addax <i>Addax nasomaculatus</i>	3 . 2 . 0	1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	2 . 0 . 0	2 . 2 . 0
Antilopa koňská Roan Antelope <i>Hippotragus equinus</i>	4 . 10 . 0	2 . 0 . 0		2 . 1 . 0	1 . 0 . 0	3 . 9 . 0
Antilopa vraná Sable Antelope <i>Hippotragus niger niger</i>	7 . 20 . 0	2 . 2 . 0		5 . 2 . 0		4 . 20 . 0
Přímorožec šavlorohý Scimitar-horned Oryx <i>Oryx dammah</i>	0 . 6 . 0		1 . 0 . 0	0 . 1 . 0		1 . 5 . 0
Oryx jihoafrický Gemsbok <i>Oryx gazella gazella</i>	3 . 7 . 0	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0	2 . 0 . 0	1 . 7 . 0
Voduška znamenaná Ellipsed Waterbuck <i>Kobus e. ellipsiprymnus</i>	2 . 13 . 0			1 . 1 . 0		1 . 12 . 0
Voduška jelenovitá Common Waterbuck <i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	3 . 16 . 0	5 . 4 . 2		4 . 4 . 0		4 . 16 . 2
Voduška červená Kafue Lechwe <i>Kobus leche kafuensis</i>	4 . 35 . 0	8 . 6 . 0		3 . 4 . 0	0 . 10 . 0	9 . 27 . 0
Voduška abok Nile Lechwe <i>Kobus megaceros</i>	3 . 16 . 0	7 . 1 . 0		3 . 0 . 0	2 . 0 . 0	5 . 17 . 0
Bahnivec horský Mountain Reedbuck <i>Redunca fulvorufula</i>	3 . 2 . 0			0 . 1 . 0		3 . 1 . 0
Celkem 89 druhů, 100 forem <i>Total 89 species</i>	299.588.47	124.119.32	7.4.1	99.93.11	54.49.1	277.569.68

Ptáci Birds Aves

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Pštrosi Ostriches <i>Struthioniformes</i>						
Pštros dvouprstý African Ostrich <i>Struthio camelus</i>	2 . 4 . 0			1 . 0 . 0		1 . 4 . 0
Hrabaví Gamebirds <i>Galliformes</i>						
Perlička kroupená domácí Helmeted Guinea-fowl <i>Numida meleagris</i>	0 . 0 . 79	0 . 0 . 60		0 . 0 . 72		0 . 0 . 67
Perlička kroupená Helmeted Guinea-fowl <i>Numida meleagris reichenowi</i>	2 . 2 . 0				1 . 1 . 0	1 . 1 . 0
Perlička chocholatá Crested Guinea-fowl <i>Guttera p. pucherani</i>	2 . 3 . 0			0 . 1 . 0		2 . 2 . 0
Perlička supí Guineafowl <i>Acryllium vulturinum</i>	6 . 8 . 0			0 . 1 . 0	3 . 3 . 0	3 . 4 . 0
Koroptev madagaskarská Madagascar Partridge <i>Margaroperdix madagarensis</i>	7 . 7 . 0	0 . 0 . 4	0 . 1 . 0	1 . 0 . 0	2 . 3 . 0	4 . 5 . 4
Křepelka harlekýn Harlequin Quail <i>Coturnix delegorguei</i>	5 . 5 . 0	0 . 0 . 1				5 . 5 . 1
Páv konžský Congo Peacock <i>Afropavo congensis</i>	2 . 0 . 0			1 . 0 . 0		1 . 0 . 0
Frankolín žlutohrdlý Yellow-necked Spur-fowl <i>Pternistis leucoscepus</i>	1 . 1 . 0		1 . 0 . 0	1 . 1 . 0		1 . 0 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Vrubozobí Waterfowl <i>Anseriformes</i>						
Husička dvoubarvá Fulvous Whistling Duck <i>Dendrocygna bicolor</i>	3 . 3 . 0	2 . 1 . 0				5 . 4 . 0
Husička vdovka White-faced Whistling Duck <i>Dendrocygna viduata</i>	5 . 5 . 0			0 . 1 . 0		5 . 4 . 0
Husička krátkoocasá White-backed Duck <i>Thalassornis leucotis</i>	2 . 2 . 0			1 . 1 . 0		1 . 1 . 0
Husa velká Greylag Goose <i>Anser anser</i>	4 . 2 . 0	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0		4 . 2 . 0
Čírka černoskvrnná Madagascar Teal <i>Anas bernieri</i>	6 . 3 . 0	2 . 9 . 0		1 . 0 . 0	0 . 3 . 0	7 . 9 . 0
Čírka popelavá Cape Teal <i>Anas capensis</i>	4 . 2 . 0		1 . 1 . 0			5 . 3 . 0
Čírka obecná Green-winged Teal <i>Anas crecca</i>	2 . 4 . 0	0 . 2 . 0				2 . 6 . 0
Ostralka rudozobá Red-billed Pintail <i>Anas erythrorhyncha</i>	2 . 2 . 0		3 . 1 . 0			5 . 3 . 0
Kachna madagaskarská Meller's Duck <i>Anas melleri</i>	1 . 5 . 0	0 . 7 . 0			0 . 2 . 0	1 . 10 . 0
Kachna temná South African Black Duck <i>Anas sparsa</i>	2 . 2 . 0	2 . 2 . 0		1 . 0 . 0	2 . 2 . 0	1 . 2 . 0
Kachna žlutozobá Yellow-billed Duck <i>Anas undulata</i>	7 . 11 . 0	2 . 1 . 1	0 . 1 . 0	2 . 1 . 1	1 . 6 . 0	6 . 6 . 0
Polák malý Ferruginous Duck <i>Aythya nyroca</i>	2 . 2 . 0	3 . 2 . 0			3 . 2 . 0	2 . 2 . 0

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Husice modrokřídlá Abyssinian Blue-winged Goose <i>Cyanochen cyanopterus</i>	3 . 1 . 0		1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	2 . 0 . 0	1 . 1 . 0
Čírka úzkozobá Marbled Teal <i>Marmaronetta angustirostris</i>	2 . 2 . 0	1 . 7 . 0				3 . 9 . 0
Zrzohlávka rudooká Pochard <i>Netta erythrophthalma</i>	2 . 4 . 0	3 . 8 . 0		0 . 1 . 0		5 . 11 . 0
Zrzohlávka rudozobá Red-crested Pochard <i>Netta rufina</i>	5 . 5 . 0	4 . 1 . 1		0 . 0 . 1	2 . 2 . 0	7 . 4 . 0
Kachnička pestrá African Pygmy-goose <i>Nettapus auritus</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Kachnice africká Maccoa Duck <i>Oxyura maccoa</i>	2 . 1 . 0				1 . 0 . 0	1 . 1 . 0
Pižmovka ostruhatá Spur-winged Goose <i>Plectropterus gambensis</i>	4 . 4 . 0	2 . 2 . 0				6 . 6 . 0
Pižmovka konžská Hartlaub's Duck <i>Pteronetta hartlaubi</i>	3 . 2 . 0		0 . 1 . 0	0 . 1 . 0		3 . 2 . 0
Pižmovka hřebenatá Comd Duck <i>Sarkidiornis m. melanotos</i>	4 . 3 . 0			1 . 0 . 0	2 . 0 . 0	1 . 3 . 0
Husice šedohlavá South African Shelduck <i>Tadorna cana</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Lžičák pestrý Northern Shoveler <i>Spatula clypeata</i>	3 . 3 . 0					3 . 3 . 0
Čírka hottentotská Hottentot Teal <i>Spatula hottentota</i>	2 . 2 . 2		0 . 2 . 0	1 . 0 . 0		1 . 4 . 2

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Čírka modrá Garganey <i>Spatula querquedula</i>	1 . 2 . 0			0 . 1 . 0		1 . 1 . 0
Lžičák kapský Cape Shoveler <i>Spatula smithii</i>	0 . 2 . 0			0 . 1 . 0		0 . 1 . 0
Plameňáci Flamingos <i>Phoenicopteriformes</i>						
Plameňák malý Lesser Flamingo <i>Phoeniconaias minor</i>	15 . 0 . 0		5 . 0 . 0			20 . 0 . 0
Plameňák růžový European Flamingo <i>Phoenicopterus roseus</i>	35 . 39 . 0	4 . 6 . 0		0 . 1 . 0	0 . 1 . 0	39 . 43 . 0
Brodiví Herons and Relatives <i>Ciconiiformes</i>						
Nesyt africký Yellow-billed Stork <i>Mycteria ibis</i>	8 . 5 . 0	2 . 5 . 0		1 . 0 . 0		9 . 10 . 0
Zejozob africký African Openbill <i>Anastomus lamelligerus</i>	5 . 5 . 0	0 . 0 . 4		1 . 1 . 4		4 . 4 . 0
Čáp černý Black Stork <i>Ciconia nigra</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Čáp simbil Abdim's Stork <i>Ciconia abdimii</i>	5 . 5 . 0	5 . 1 . 1				10 . 6 . 1
Čáp bílý White Stork <i>Ciconia ciconia</i>	3 . 1 . 0		0 . 0 . 1	1 . 0 . 0		2 . 1 . 1
Čáp sedlatý Saddle-billed Stork <i>Ephippiorhynchus senegalensis</i>	3 . 2 . 0					3 . 2 . 0
Marabu africký Marabou Stork <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	5 . 3 . 0	2 . 2 . 1		0 . 0 . 1	0 . 1 . 0	7 . 4 . 0
Ibis hnědý Glossy Ibis <i>Plegadis falcinellus</i>	9 . 6 . 0	0 . 0 . 2				9 . 6 . 2

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Ibis hagedaš Hadada Ibis <i>Bostrychia hagedash</i>	2 . 3 . 0			1 . 0 . 0	1 . 1 . 0	0 . 2 . 0
Ibis jihoafrický Bald Ibis <i>Geronticus calvus</i>	3 . 5 . 0					3 . 5 . 0
Ibis posvátný Sacred Ibis <i>Threskiornis aethiopicus</i>	2 . 3 . 0				0 . 1 . 0	2 . 2 . 0
Kolpik bílý Eurasian Spoonbill <i>Platalea leucorodia</i>	9 . 10 . 0	7 . 4 . 1		0 . 2 . 1	2 . 0 . 0	14 . 12 . 0
Kolpik africký African Spoonbill <i>Platalea alba</i>	5 . 5 . 0	3 . 3 . 0				8 . 8 . 0
Volavka stříbřitá Little Egret <i>Egretta garzetta</i>	1 . 3 . 0					1 . 3 . 0
Volavka západní Western Reef-Heron <i>Egretta gularis</i>	6 . 1 . 0			2 . 0 . 0	1 . 0 . 0	3 . 1 . 0
Volavka obrovská Goliath Heron <i>Ardea goliath</i>	2 . 1 . 0		0 . 1 . 0			2 . 2 . 0
Volavka červená Purple Heron <i>Ardea purpurea</i>	2 . 1 . 0		0 . 1 . 0			2 . 2 . 0
Volavka rusohlavá Cattle Egret <i>Bubulcus ibis</i>	3 . 2 . 0	3 . 0 . 0				6 . 2 . 0
Volavka vlasatá Squacco Heron <i>Ardeola ralloides</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 1			2 . 2 . 1
Volavka proměnlivá Striated Heron <i>Butorides striata</i>	3 . 0 . 0		4 . 3 . 0	1 . 1 . 0	3 . 0 . 0	3 . 2 . 0
Kvakoš noční Black-crowned Night Heron <i>Nycticorax nycticorax</i>	3 . 7 . 0	0 . 0 . 5			0 . 4 . 0	3 . 3 . 5

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Kladivouš africký Hammerkop <i>Scopus umbretta</i>	4 . 2 . 0	1 . 2 . 0		0 . 1 . 0	1 . 0 . 0	4 . 3 . 0
Veslonozí Pelicans and Relatives <i>Pelecaniformes</i>						
Pelikán kadeřavý Dalmatian Pelican <i>Pelecanus crispus</i>	3 . 4 . 0	1 . 0 . 0	2 . 0 . 0	1 . 0 . 0		5 . 4 . 0
Pelikán bílý White Pelican <i>Pelecanus onocrotalus</i>	8 . 5 . 0	2 . 0 . 2	1 . 1 . 0		5 . 0 . 0	6 . 6 . 2
Pelikán africký Pink-backed Pelican <i>Pelecanus rufescens</i>	8 . 5 . 1	1 . 1 . 2		0 . 0 . 1		9 . 6 . 2
Kormorán velký Great Cormorant <i>Phalacrocorax carbo</i>	3 . 1 . 0			1 . 1 . 0		2 . 0 . 0
Dravci Birds of Prey <i>Falconiformes</i>						
Sup bělohavý Eurasian Griffon <i>Gyps fulvus fulvus</i>	3 . 3 . 0					3 . 3 . 0
Hadilov písář Secretarybird <i>Sagittarius serpentarius</i>	2 . 2 . 0	1 . 0 . 0	0 . 2 . 0	1 . 1 . 0		2 . 3 . 0
Krátkokřídlí Cranes and Relatives <i>Gruiformes</i>						
Chřástal žlutozobý Black Crake <i>Zapornia flavirostra</i>	1 . 0 . 0			1 . 0 . 0		0 . 0 . 0
Jeřáb paví Black crowned-crane <i>Balearica pavonina</i>	2 . 2 . 0					2 . 2 . 0
Jeřáb královský South African Grey-crowned-crane <i>Balearica r. regulorum</i>	3 . 2 . 0			1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	1 . 2 . 0
Jeřáb rajský Stanley Crane <i>Anthropoides paradiseus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Jeřáb bradavičnatý Wattled Crane <i>Bugeranus carunculatus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Tučňáci Penguins <i>Sphenisciiformes</i>						
Tučňák brýlový African Penguin <i>Spheniscus demersus</i>	0 . 0 . 0		12 . 12 . 0	1 . 3 . 0		11 . 9 . 0
Bahňáci Waders and Auks <i>Charadriiformes</i>						
Dytík úhorní Stone Curlew <i>Burhinus oedicnemus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Dytík skvrnitý Spotted Thick-knee <i>Burhinus capensis</i>	1 . 1 . 0	0 . 0 . 2		0 . 0 . 2		1 . 1 . 0
Ústříčnick velký Eurasian Oystercatcher <i>Haematopus ostralegus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Pisila čáponohá Black-winged Stilt <i>Himantopus himantopus</i>	0 . 2 . 0		1 . 3 . 0	0 . 1 . 0	0 . 2 . 0	1 . 2 . 0
Tenkozobec opačný Pied Avocet <i>Recurvirostra avosetta</i>	31 . 21 . 0	6 . 9 . 6		4 . 1 . 2	18 . 13 . 0	15 . 16 . 4
Čejka korunkatá Crowned Lapwing <i>Vanellus coronatus</i>	1 . 2 . 0	0 . 1 . 3	1 . 0 . 0	0 . 0 . 3		2 . 3 . 0
Čejka běločelá Blacksmith Plover <i>Vanellus armatus</i>	2 . 2 . 0	1 . 0 . 0		0 . 1 . 0		3 . 1 . 0
Stepokurové Sandgrouses <i>Pteroclidiformes</i>						
Stepokur hnědobříchý Chestnut-bellied Sandgrouse <i>Pterocles exustus</i>	2 . 2 . 0					2 . 2 . 0
Měkkozobí Pigeons and Relatives <i>Columbiformes</i>						
Holub olivový African Olive-pigeon <i>Columba arquatrix</i>	2 . 3 . 0	1 . 0 . 0		1 . 1 . 0		2 . 2 . 0
Holub skvrnitý Speckled Pigeon <i>Columba guinea</i>	10 . 9 . 0	2 . 0 . 7				12 . 9 . 7

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Hrdlička kapská Namaqua dove <i>Oena capensis capensis</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Hrdlička damarská Ring-necked Dove <i>Streptopelia capicola</i>	2 . 2 . 0					2 . 2 . 0
Hrdlička madagaskarská Madagascar Turtle Dove <i>Streptopelia picturata picturata</i>	8 . 5 . 0	0 . 2 . 3		0 . 1 . 0	2 . 0 . 0	6 . 6 . 3
Hrdlička chechtavá African Collared-Dove <i>Streptopelia roseogrisea</i>	1 . 1 . 8	0 . 0 . 8				1 . 1 . 16
Holub africký Reichenow's Pigeon <i>Treron calvus</i>	1 . 0 . 2					1 . 0 . 2
Holub sahelský Bruce's Green Pigeon <i>Treron waalia</i>	3 . 3 . 0			0 . 2 . 0		3 . 1 . 0
Hrdlička senegalská Laughing Dove <i>Spilopelia s. senegalensis</i>	3 . 5 . 0					3 . 5 . 0
Sokoli <i>Falcons Falconiformes</i>						
Sokolík malý African Pygmy Falcon <i>Polihierax semitorquatus</i>	0 . 0 . 0		1 . 1 . 0			1 . 1 . 0
Papoušci <i>Parrots Psittaciformes</i>						
Agapornis šedohlavý Grey-headed Lovebird <i>Agapornis cana</i>	1 . 1 . 0		2 . 3 . 0	1 . 3 . 0		2 . 1 . 0
Agapornis Fischerův Fischer's Lovebird <i>Agapornis fischeri</i>	0 . 0 . 10	0 . 0 . 9				0 . 0 . 19
Agapornis růžovohlavý Nyasa Lovebird <i>Agapornis lilianae</i>	0 . 0 . 48	0 . 0 . 4		0 . 0 . 2		0 . 0 . 50

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Agapornis hnědohlavý Black-cheeked Lovebird <i>Agapornis nigrigenis</i>	0 . 1 . 39	0 . 0 . 2		0 . 0 . 3		0 . 1 . 38
Agapornis škraboškový Masked Lovebird <i>Agapornis personata</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Agapornis růžovohrdlý Rosy-faced Lovebird <i>Agapornis roseicollis</i>	0 . 0 . 3			0 . 0 . 1		0 . 0 . 2
Agapornis etiopský Black-winged lovebird <i>Agapornis taranta</i>	6 . 3 . 0	0 . 0 . 5			2 . 1 . 0	4 . 2 . 5
Vaza malý Black Parrot <i>Coracopsis nigra</i>	0 . 0 . 0		0 . 1 . 0			0 . 1 . 0
Vaza velký Vasa Parrot <i>Coracopsis vasa</i>	4 . 4 . 0	0 . 0 . 1		0 . 0 . 1		4 . 4 . 0
Papoušek žako Grey Parrot <i>Psittacus erithacus</i>	4 . 1 . 0		1 . 0 . 0	2 . 0 . 0		3 . 1 . 0
Papoušek zelenobřichý West Cape Parrot <i>Poicephalus robustus fuscicollis</i>	1 . 0 . 0		0 . 1 . 0			1 . 1 . 0
Papoušek oranžovoprský Red-bellied Parrot <i>Poicephalus rufiventris</i>	1 . 1 . 0			1 . 0 . 0		0 . 1 . 0
Ara ararauna Blue-and-Yellow Macaw <i>Ara ararauna</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Kukačky Cuckoos and Turacos <i>Cuculiformes</i>						
Banánovec chocholatý Ross's Turaco <i>Musophaga rossae</i>	1 . 2 . 0		1 . 0 . 0			2 . 2 . 0

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Sparák naholící Ugogo Black-faced Go-away Bird <i>Corythaixoides personatus</i>	1 . 1 . 0			0 . 1 . 0		1 . 0 . 0
Sparák bělobřichý White-bellied Go-away Bird <i>Corythaixoides leucogaster</i>	0 . 1 . 0			0 . 1 . 0		0 . 0 . 0
Sovy Owls Strigiformes						
Výr africký Spotted Eagle Owl <i>Bubo africanus</i>	1 . 1 . 0	0 . 0 . 1			0 . 0 . 1	1 . 1 . 0
Výr bělavý Verreaux's Eagle-Owl <i>Bubo lacteus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Výřeček malý Eurasian Scops-Owl <i>Otus scops</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Srostloprstí Kingfishers and Relatives Coraciiformes						
Zoborožec šedý African Grey Hornbill <i>Tockus nasutus</i>	1 . 1 . 0			1 . 0 . 0		0 . 1 . 0
Zoborožec šedolící Silvery-cheeked Hornbill <i>Bycanistes brevis</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Zoborožec chechtavý Piping Hornbill <i>Bycanistes fistulator</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Zoborožec naříkavý Silvery-cheeked Hornbill <i>Bycanistes bucinator</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Zoborožec kaferský Southern Ground Hornbill <i>Bucorvus leadbeateri</i>	2 . 2 . 0		0 . 1 . 0			2 . 3 . 0
Dudkovec stromový Green Woodhoopoe <i>Phoeniculus purpureus</i>	1 . 0 . 0	0 . 2 . 9	0 . 1 . 0	1 . 0 . 5		0 . 3 . 4

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Mandelík modrobřichý Blue-bellied Roller <i>Coracias cyanogaster</i>	2 . 0 . 0					2 . 0 . 0
Šplhavci Woodpeckers and Toucans <i>Piciformes</i>						
Vousák červenožlutý Red-andyellow Barbet <i>Trachyphonus erythrocephalus</i>	1 . 1 . 1	0 . 0 . 1		0 . 0 . 1		1 . 1 . 1
Vousák senegalský Bearbet Barbet <i>Pogonornis dubius</i>	2 . 0 . 0			1 . 0 . 0		1 . 0 . 0
Pěvci Passerines <i>Passeriformes</i>						
Krkavec bělokrký White-necked Raven <i>Corvus albicollis</i>	1 . 1 . 0		2 . 0 . 0	1 . 1 . 0		2 . 0 . 0
Bulbul zahradní White-vented Bulbul <i>Pycnonotus barbatus inornatus</i>	3 . 3 . 2	0 . 0 . 1		0 . 2 . 1		3 . 1 . 2
Špaček laločnatý Wattled Starling <i>Creatophora cinerea</i>	4 . 1 . 0			0 . 1 . 0		4 . 0 . 0
Leskoptev dlouhoocasá Long-tailed Glossy Starling <i>Lamprotornis caudatus</i>	2 . 1 . 0			0 . 1 . 0		2 . 0 . 0
Leskoptev malá Lesser Blue-eared Starling <i>Lamprotornis chloropterus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Leskoptev malá Lesser Blue-eared Glossy Starling <i>Lamprotornis elisabeth</i>	0 . 1 . 0			0 . 1 . 0		0 . 0 . 0
Leskoptev smaragdová Emerald Starling <i>Lamprotornis iris</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Leskoptev purpurová Purple Glossy Starling <i>Lamprotornis purpureus</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Leskoptev nádherná Superb Starling <i>Lamprotornis superbus</i>	2 . 2 . 0			1 . 0 . 0		1 . 2 . 0
Leskoptev zlatoprsá Golden-breasted Starling <i>Cosmopsarus regius</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Špaček rudokřídlý Red-winged Starling <i>Onychognathus morio</i>	4 . 2 . 0	0 . 2 . 7		1 . 0 . 0		3 . 4 . 7
Drozdík běločapkový White-crowned Robin Chat <i>Cossypha albicapilla</i>	0 . 2 . 0			0 . 1 . 0		0 . 1 . 0
Snovač bělohlavý White-headed Buffalo Weaver <i>Dinemellia dinemelli</i>	1 . 1 . 0			1 . 0 . 0		0 . 1 . 0
Přádelník rezavoočasný Rufous-tailed Weaver <i>Hirundo ruficauda</i>	1 . 0 . 0			1 . 0 . 0		0 . 0 . 0
Vrabec kapský Cape Sparrow <i>Passer melanurus</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Vída límcová Red-collared Widow Bird <i>Euplectes ardens</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Snovač ohnivý Black-winged Red Bishop <i>Euplectes hordeaceus</i>	1 . 1 . 0			0 . 1 . 0		1 . 0 . 0
Snovač černobřichý Zanzibar Red Bishop <i>Euplectes nigroventris</i>	0 . 2 . 0			0 . 1 . 0		0 . 1 . 0
Snovatec madagaskarský Red Fody <i>Foudia madagascariensis</i>	4 . 6 . 0		0 . 0 . 9	0 . 1 . 0		4 . 5 . 9
Snovač zahradní Black-headed Weaver <i>Ploceus cucullatus</i>	3 . 4 . 9					3 . 4 . 9

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Snovač zahradní Black-headed Weaver <i>Ploceus cucullatus</i>	2 . 0 . 0					2 . 0 . 0
Snovač Jacksonův Golden-backed Weaver <i>Ploceus jacksoni</i>	3 . 1 . 4			0 . 1 . 0		3 . 0 . 4
Snovač černohlavý Black-headed Weaver <i>Ploceus melanocephalus</i>	2 . 0 . 0					2 . 0 . 0
Snovač rudozobý Red-billed Quelea <i>Quelea quelea</i>	2 . 8 . 0			0 . 1 . 0		2 . 7 . 0
Vrabec hnědohřbetý Sudan Golden <i>Auripasser luteus</i>	10 . 11 . 3			4 . 3 . 0		6 . 8 . 3
Vrabec kaštanový Chestnut Sparrow <i>Sorella emini</i>	2 . 1 . 0					2 . 1 . 0
Zvonohlík mozambický Yellow-fronted Canary <i>Serinus mozambicus</i>	3 . 0 . 0					3 . 0 . 0
Celkem 141 druhů, <i>Total 141 species</i>	428.383.214	64.82.154	40.39.11	47.48.102	55.48.1	430.408.276

Plazi Reptiles *Reptilia*

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Želvy Tortoises and Turtles <i>Chelonia</i>						
Želva nádherná Red-eye Turtle <i>Trachemys scripta</i>	5 . 4 . 9			5 . 4 . 9		0 . 0 . 0
Klapavka běloustá White-lipped Mud <i>Kinosternon leucostomum</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Želva obrovská Aldabra Tortoise <i>Aldabrachelys gigantea</i>	1 . 1 . 1			0 . 1 . 0	1 . 0 . 0	0 . 0 . 1
Želva ostruhatá African Spurred Tortoise <i>Centrochelys sulcata</i>	1 . 2 . 0	0 . 0 . 11			0 . 0 . 11	1 . 2 . 0
Želva skalní African Pancake Tortoise <i>Malacochersus tornieri</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Želva pavoukovitá Common Spider Tortoise <i>Pyxis arachnoides</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Želva pardálí Leopard Tortoise <i>Stigmachelys pardalis</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 2			0 . 0 . 2
Želva uhlířská Red-footed Tortoise <i>Chelonoidis carbonaria</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0		1 . 1 . 0	1 . 1 . 0
Želva paprscitá Radiated Tortoise <i>Astrochelys radiata</i>	8 . 6 . 3	0 . 0 . 4				8 . 6 . 7
Tereka africká Helmeted Turtle <i>Pelomedusa subrufa</i>	0 . 0 . 9			0 . 0 . 3	0 . 0 . 6	0 . 0 . 0
Krokodýli Crocodylians <i>Crocodylia</i>						
Krokodýl čelnatý Dwaef Crocodile <i>Osteolaemus tetraspis</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Krokodýl štítnatý African Slender-snouted Crocodile <i>Mecistops cataphractus</i>	0 . 1 . 0		0 . 0 . 3			0 . 1 . 3
Šupinatí Squamates <i>Squamata</i>						
Ještěři Lizards <i>Lacertilia</i>						
Agama černokrká Tree Agama <i>Acanthocercus atricollis</i>	1 . 0 . 0			1 . 0 . 0		0 . 0 . 0

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Trnorep africký Dabb Spiny-tailed Lizard <i>Uromastyx acanthinura</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Chameleon pardálí Panther Chameleon <i>Furcifer pardalis</i>	2 . 0 . 1		2 . 5 . 0	3 . 3 . 0		1 . 2 . 1
Leguán zelený Green Iguana <i>Iguana iguana</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Leguán trnitý Merrem's Madagascar Swift <i>Oplurus cyclurus</i>	1 . 1 . 0			0 . 1 . 0		1 . 0 . 0
Gekon sp. Baobab Gecko <i>Hemidactylus platy- cephalus</i>	1 . 0 . 0			1 . 0 . 0		0 . 0 . 0
Gekončik africký African Fat-tailed Gecko <i>Hemidactylus caudi- cinctus</i>	0 . 0 . 0		1 . 2 . 0			1 . 2 . 0
Gekon madagaskarský Ground Gecko <i>Paroedura pictus</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 1	1 . 2 . 0	1 . 2 . 1		0 . 0 . 0
Felsuma Klemmerova Yellow-headed Day- gecko <i>Phelsuma klemmeri</i>	1 . 1 . 0			1 . 0 . 0		0 . 1 . 0
Felsuma madagaskar- ská Koch's Giant Day Gecko <i>Phelsuma madagascariensis kochi</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Felsuma sp. Island Day Gecko <i>Phelsuma nigristriata</i>	1 . 0 . 4					1 . 0 . 4
Felsuma Standingova Standing's Day Gecko <i>Phelsuma standingi</i>	0 . 1 . 3					0 . 1 . 3
Felsuma sp. Madagascar Giant Day Gecko <i>Phelsuma grandis</i>	2 . 2 . 0	0 . 0 . 2				2 . 2 . 2

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Ještěrkovec žlutohrdlý Yellow-throated Plated <i>Gerrhosaurus flavigularis</i>	2 . 0 . 0			2 . 0 . 0		
Ještěrkovec velký African Plated Lizard <i>Gerrhosaurus major</i>	1 . 1 . 1			0 . 1 . 0		1 . 0 . 1
Ještěrkovec čtyřpásý Striped Plated Lizard <i>Zonosaurus quadrilineatus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Mabuja zebrovaná Two-coloured Skink <i>Trachylepis dichroma</i>	4 . 3 . 0			0 . 1 . 0		4 . 2 . 0
Varan stepní Savanna monitor <i>Varanus exanthematicus</i>	1 . 0 . 1			1 . 0 . 0		0 . 0 . 1
Hadi Snakes <i>Serpentes</i>						
Hroznýš Dumerilův Dumeril's Ground Boa <i>Acrantophis dumerili</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Hroznýš madagaskar- Madagascar Ground Boa <i>Acrantophis madagascariensis</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Hroznýš psohlavý Madagascar Tree Boa <i>Sanzinia madagascariensis</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Krajta tmavá Burmese Python <i>Python molurus bivittatus</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Krajta královská Royal Python <i>Python regius</i>	1 . 1 . 1					1 . 1 . 1
Krajta písmenková African Rock Python <i>Python sebae</i>	0 . 2 . 0					0 . 2 . 0
Bojga africká Boomslang <i>Dispholidus typus</i>	2 . 1 . 0	0 . 0 . 2		1 . 0 . 1		1 . 1 . 1

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Užovka mandarínská Mandarin Ratsnake <i>Euprepiophis mandari- nus</i>	3 . 0 . 0			1 . 0 . 0		2 . 0 . 0
Užovka madagaskarská Madagascar Giant Hognose Snake <i>Leioheterodon madagascariensis</i>	2 . 1 . 0		0 . 1 . 0			2 . 2 . 0
Korálovka sedlatá Sinaloan Milk Snake <i>Lampropeltis triangu- lum sinaloe</i>	2 . 1 . 3					2 . 1 . 3
Langaha madagaskar- ská Leaf-nosed Snake <i>Langaha madagascari- ensis</i>	2 . 1 . 0			1 . 1 . 0		1 . 0 . 0
Lijánovec kapský Twig Snake <i>Thelotornis capensis</i>	5 . 6 . 0			0 . 1 . 0	2 . 2 . 0	3 . 3 . 0
Užovka sp. Striped House Snake <i>Lamprophis lineatus</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Kobřík kapský African Coral Snake <i>Aspidelaps lubricus</i>	2 . 2 . 0		0 . 0 . 4	0 . 1 . 0		2 . 1 . 4
Mamba černá Black Mamba <i>Dendroaspis polylepis</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Mamba západoafrická West African Green Mamba <i>Dendroaspis viridis</i>	1 . 0 . 0		0 . 1 . 0	0 . 1 . 0		1 . 0 . 0
Kobra černá Black Forest Cobra <i>Naja melanoleuca</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Kobra kapská Cape Cobra <i>Naja nivea</i>	1 . 2 . 0	1 . 0 . 0				2 . 2 . 0
Zmije křovinná Green Bush Viper <i>Atheris chlorechis</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Zmije Nitscheiova Great Lakes Bush Viper <i>Atheris nitschei</i>	4 . 13 . 0	0 . 0 . 10		0 . 0 . 3	1 . 4 . 0	3 . 9 . 7
Zmije stromová Variable Bush Viper <i>Atheris squamigera</i>	1 . 1 . 0		1 . 2 . 0			2 . 3 . 0
Zmije gabunská Gaboon Viper <i>Bitis rhinoceros</i>	1 . 1 . 0			0 . 1 . 0		1 . 0 . 0
Zmije rohatá Desert Horned Sand <i>Cerastes cerastes</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Užovka Snake <i>Madagascarophis meridionalis</i>	0 . 0 . 6					0 . 0 . 6
Celkem 55 druhů, 56 <i>Total 55 species</i>	73.73.48	1.0.30	6.14.9	18.18.17	5.7.17	57.62.53

Obojživelníci Amphibians *Amphibia*

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Žáby Frogs <i>Anura</i>						
Žabka pestrá Painted Frog <i>Discoglossus pictus</i>	0 . 0 . 10					0 . 0 . 10
Rákosníčka běloskvrnná Whitebelly Reed <i>Heterixalus alboguttatus</i>	0 . 0 . 35					0 . 0 . 35
Mantela modronohá Tulear Mantella <i>Mantella expectata</i>	0 . 0 . 10			0 . 0 . 3		0 . 0 . 7
Mantela zelená Green Mantella <i>Mantella viridis</i>	0 . 0 . 15					0 . 0 . 15
Celkem 7 druhů <i>Total 7 species</i>	0.0.70	0.0.0	0.0.0	0.0.3	0.0.0	0.0.67

Ryby Fish Pisces

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Mnohoploutví Polypterids <i>Polypteriformes</i>						
Bichírek úhořovitý Rope Snake Reedfish <i>Erpetoichthys calabaricus</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Bichir mramorovaný Marbled Bichir <i>Polypterus palmas</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Ostnožajzční Bonytuges <i>Osteoglossiformes</i>						
Nožovec černý African Black Knife-fish <i>Xenomystus nigri</i>	0 . 0 . 1			0 . 0 . 1		0 . 0 . 0
Holobříši Eels <i>Anguilliformes</i>						
Muréna hvězdovitá Bosch' Moray Eel <i>Echidna nebulosa</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Muréna síťovaná Laced Moray <i>Gymnothorax favagineus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Máloostní Cyprinids <i>Cypriniformes</i>						
Karas zlatý Goldfish <i>Carassius auratus</i>	0 . 0 . 20					0 . 0 . 20
Kapr Koi Koi <i>Cyprinus carpio Koi</i>	0 . 0 . 20					0 . 0 . 20
Přisavka thajská Sucking Loach <i>Gyrinocheilus aymonieri</i>	0 . 0 . 2			0 . 0 . 1		0 . 0 . 1
Trnobříši Characins <i>Characiformes</i>						
Patetra šestiprhá Sixbarred Distichodus <i>Distichodus sexfasciatus</i>	0 . 0 . 7			0 . 0 . 1		0 . 0 . 6
Neonka červená Cardinal Tetra <i>Paracheirodon axelrodi</i>	0 . 0 . 4			0 . 0 . 4		0 . 0 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Afrotetra dlouho- ploutvá African Longfin Tetra <i>Brycinus longipinnis</i>	0 . 0 . 1			0 . 0 . 1		0 . 0 . 0
Afrotetra konžská Congo Tetra <i>Phenacogrammus interruptus</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 12			0 . 0 . 1 2
Tetra modrá Cochu's Lilac Tetra <i>Boehlkea fredcochui</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 12	0 . 0 . 2		0 . 0 . 1 0
Tetra červenoušá Rummy Nose Tetra <i>Hemigrammus rhodos- tomus</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 12			0 . 0 . 1 2
Tetra amapanská Tetra <i>Hyphessobrycon amapaensis</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 12	0 . 0 . 6		0 . 0 . 6
Tetra fantomová Black Fantom Tetra <i>Hyphessobrycon megalopterus</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 12	0 . 0 . 6		0 . 0 . 6
Tetra ohnivá Flame Tetra <i>Hyphessobrycon amandae</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 12	0 . 0 . 6		0 . 0 . 6
Neonka modrá Green Neon Tetra <i>Paracheirodon simu- lans</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 24	0 . 0 . 4		0 . 0 . 2 0
Neonka černá Black Neon Tetra <i>Hyphessobrycon herbertaxelrodi</i>	0 . 0 . 5			0 . 0 . 5		0 . 0 . 0
Sumci Catfish <i>Siluriformes</i>						
Sumouš African Catfish <i>Auchenoglanis sp.</i>	0 . 0 . 7					0 . 0 . 7

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Peřovec Schoutedenův Yellow Marbled <i>Synodontis schoutedeni</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Peřovec velkoploutvý Lizardfish <i>Synodontis velifer</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Keříčkovec červenole- mý Harmouth <i>Clarias gariepinus</i>	0 . 0 . 5					0 . 0 . 5
Krunýřovec mno- hoostný Ancistrus <i>Ancistrus multispinis</i>	0 . 0 . 7					0 . 0 . 7
Krunýřovec čer- nopruhý Black-striped Panaque <i>Panaque nigrolineatus</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Trnovec Irwinův Irwin's Megalodoras <i>Megalodoras irwini</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Sumec Doradid <i>Doras sp.</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Pancéřníček zlatopásý Corydoras Catfish <i>Corydoras schultzei</i>	0 . 0 . 7			0 . 0 . 1		0 . 0 . 6
Ostnoploutví Spiny-rayed Fish <i>Perciformes</i>						
Okoun nilský Nile Perch <i>Lates niloticus</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Bradáč trikolorový Silver-streak Anthias <i>Pseudanthias ka- shiwae</i>	0 . 0 . 2			0 . 0 . 1		0 . 0 . 1
Oblohav divukrásný Comet <i>Callopleysiops altivelis</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Parmovec přič- nopruhý Coral Cardinalfish <i>Sphaeramia nemato- ptera</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1

Druh <i>Species</i>	1.1.2022	Narození <i>Birth</i>	Příchod <i>Arrival</i>	Úhyn <i>Death</i>	Odchod <i>Depart.</i>	31.12.2022
Chrochtal pruhovaný Striped sweetlips <i>Plectorhinchus dia-</i> <i>grammus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Okatec stříbřitý Diamond Moonfish <i>Monodactylus argen-</i> <i>teus</i>	0 . 0 . 4					0 . 0 . 4
Klipka praporková Butterflyfish <i>Chaetodon auriga</i>	0 . 0 . 4			0 . 0 . 1		0 . 0 . 3
Pomec císařský Emperor Angelfish <i>Pomacanthus impera-</i> <i>tor</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Pomec skvělý Blue Girdled Angelfish <i>Pomacanthus navar-</i> <i>chus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Tlamovec Lake Malawi Cichlid <i>Aulonocara "calico"</i>	0 . 0 . 60					0 . 0 . 60
Tlamovec Freibergův Fairy Cichlid <i>Aulonocara jacobfre-</i> <i>ibergi</i>	0 . 0 . 30					0 . 0 . 30
Tlamovec Stuartův Flavescent Peacock <i>Aulonocara stuart-</i> <i>granti</i>	0 . 0 . 30					0 . 0 . 30
Tlamovec Moor's Cichlid <i>Cyrtocara moorii</i>	0 . 0 . 65					0 . 0 . 65
Mbuna Sprengerova Lavender Mbuna <i>Iodotropheus spren-</i> <i>gerae</i>	0 . 0 . 25					0 . 0 . 25
Tlamovec Trewavasové Trewavas' Mbuna <i>Labeotropheus tre-</i> <i>wavasae</i>	0 . 0 . 35					0 . 0 . 35

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Tlamovec Pearl of Likoma <i>Labidochromis joanjohnsonae</i>	0 . 0 . 20					0 . 0 . 20
Tlamovec příčnopruhý Maylandia <i>Maylandia zebra</i>	0 . 0 . 20					0 . 0 . 20
Pestřenec tanganický Fairy Cichlid <i>Neolamprologus brichardi</i>	0 . 0 . 1			0 . 0 . 1		0 . 0 . 0
Tlamovec Zimbabwe Rock <i>Otopharynx lithobates</i>	0 . 0 . 40					0 . 0 . 40
Utaka protáhlá Haplochromis Fire Blue <i>Protomelas taeniola-tus</i>	0 . 0 . 60					0 . 0 . 60
Tlamovec štíhlý Elongate Mbuna <i>Pseudotropheus elongatus</i>	0 . 0 . 50					0 . 0 . 50
Tlamovec Fryerův Lake Malawi Cichlid <i>Sciaenochromis fryeri</i>	0 . 0 . 30					0 . 0 . 30
Tilápie Buttikoferova Cichlid <i>Heterotilapia buettikoferi</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 20			0 . 0 . 20
Tilápie Mariina Black mangrove cichlid <i>Tilapia mariae</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 20			0 . 0 . 20
Klaun očkatý Common Clownfish <i>Amphiprion ocellaris</i>	0 . 0 . 4					0 . 0 . 4
Sapín zelený Green Chromis <i>Chromis viridis</i>	0 . 0 . 9		0 . 0 . 20	0 . 0 . 9		0 . 0 . 20

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Sapín azurový Yellow Tailed Azur Damsel <i>Chrysiptera he-</i> <i>micyanea</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Sapínek zlatoocasý Goldtail Demoiselle <i>Chrysiptera parasema</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Komorník běloocasý White-tailed Damsel- fish <i>Dascyllus aruanus</i>	0 . 0 . 6			0 . 0 . 3		0 . 0 . 3
Sapín blankýtný Caerulean Damsel <i>Pomacentrus caeru-</i> <i>leus</i>	0 . 0 . 3			0 . 0 . 1		0 . 0 . 2
Pyskoun žlutohřbetý Candy Hogfish <i>Bodianus bimaculatus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Pyskoun rozpúlený Striped Cleaner Wras- se <i>Labroides dimidiatus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok běloprsý Powder Blue Tang <i>Acanthurus leucoster-</i> <i>non</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Bodlok maskovaný Yellow Mimic Tang <i>Acanthurus pyroferus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok indický Indian Ocean Mimic Surgeonfish <i>Acanthurus tristis</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok dvouskvrnný Two Spot Surgeonfish <i>Ctenochaetus binota-</i> <i>tus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok pestrý Blue Tang <i>Paracanthurus hepa-</i> <i>tus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Bodlok Desjardinův Red Sea Sailfin Tang <i>Zebrasoma desjardini</i>	0 . 0 . 0		0 . 0 . 1			0 . 0 . 1
Bodlok žlutý Yellow Sailfin Tang <i>Zebrasoma flavescens</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok hnědý Brown Sailfin Tang <i>Zebrasoma scopas</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok plachtonoš Pacific Sailfin Tang <i>Zebrasoma veliferum</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Bodlok fialový Purple Tang <i>Zebrasoma xanthurum</i>	0 . 0 . 1		0 . 0 . 1			0 . 0 . 2
Ostnovec leopardí Leopard Bushfish <i>Ctenopoma acutirostre</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Čtverzubci Triggerfish/puffers <i>Tetraodontiformes</i>						
Ostnec Picassův Lagoon Triggerfish <i>Rhinecanthus aculeatus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Hranobřích Solandrův Blue Spotted Puffer <i>Canthigaster solandri</i>	0 . 0 . 1			0 . 0 . 1		0 . 0 . 0
Celkem 77 druhů Total 77 species	0.0.629	0.0.0	0.0.158	0.0.55	0.0.0	0.0.732

Bezobratlí Invertebrates *Evertebrata*

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
Korálnatci Sea Anemones <i>Anthozoa</i>						
<i>Anthelia sp.</i>	X					X
<i>Cladiella sp.</i>	X					X
<i>Entacmaea quadricolor</i>	X					X
<i>Litophyton arboreum</i>	X					X
<i>Phymanthus sp.</i>	X					X
<i>Pinnigorgia sp.</i>	X					X
<i>Sinularia sp.</i>	X					X

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
<i>Sinularia asterlobata</i>	X					X
<i>Sinularia brassica</i>	X					X
<i>Sinularia mollis</i>	X					X
<i>Sinularia polydactyla</i>	X					X
Hadice Brittlestars <i>Ophiuroidea</i>						
<i>Ophiarachna incrassata</i>	1					1
Ježovky Sea urchins <i>Echinoidea</i>						
<i>Diadema setosum</i>	5					5
Plži Gastropods <i>Gastropoda</i>						
<i>Neritina gagates</i>	1			1		0
<i>Neritina natalensis</i>	1			1		0
Pavoukovci Arachnids <i>Arachnida</i>						
Pavouci Spiders <i>Araneae</i>						
<i>Brachypelma smithi</i>	1			1		0
<i>Brachypelma vagans</i>	1					1
Štíři Scorpions <i>Scorpionidae</i>						
<i>Androctonus australis</i>	1			1		0
<i>Heterometrus petersi</i>	3					3
Korýši Crustaceans <i>Crustacea</i>						
<i>Cardisoma armatum</i>	1					1
Mnohonožky Millipedes <i>Diplopoda</i>						
<i>Archispirostreptus gigas</i>	2					2
<i>Mardonius parilis</i>	3			3		0
<i>Zephronia sp.</i>	0		3	3		0
Stonožky Centipedes <i>Chilopoda</i>						
<i>Scolopendra sp.</i>	1			1		0
Hmyz Insects <i>Insecta</i>						
Švábi Cockcoaches <i>Blattaria</i>						
<i>Archimandrita tessellata</i>	X					X
<i>Gromphadorina grandidieri</i>	X					X
<i>Therea olegrandjeani</i>	X			X		0
<i>Therea petiverdana</i>	0		4	4		0
Brouci Beetles <i>Coleoptera</i>						
<i>Anthia sexmaculata</i>	X			X		0
<i>Coelorrhina aurata</i>	X			X		0
<i>Dicronorrhina derbyana layardi</i>	X					X
<i>Dicronorrhina oberthuri</i>	X			X		0
<i>Dicronorrhina oberthuri conradi</i>	X					X
<i>Chelorrhina polyphemus confluens</i>	X			X		0

Druh Species	1.1.2022	Narození Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Depart.	31.12.2022
<i>Chelorrhina savagei</i>	X					X
<i>Mecynorrhina oberthuri decorata</i>	1			1		0
<i>Mecynorrhina oberthuri unicolor</i>	1			1		0
<i>Mecynorrhina torquata immaculicollis</i>	1			1		0
<i>Mecynorrhina ugandensis</i>	2			2		0
<i>Pachnoda iskuulka</i>	X					X
<i>Prionothea coronata</i>	0		2			2
Polokřídli Bugs Hemiptera						
<i>Platyeris biguttata</i>	X					X
<i>Platyeris rhadamanthus</i>	X					X
Kudlanky Praying mantises Mantodea						
<i>Deroplatys denticata</i>	1			1		0
<i>Deroplatys truncata</i>	0		2	2		0
<i>Gongylus gongylodes</i>	1			1		0
<i>Sphodromantis lineola</i>	0		4	2		2
Rovnokřídli Grasshoppers/Locusts Orthoptera						
<i>Pseudoproscopia latirostris</i>	3			3		0
<i>Stilpnochlora coulouiana</i>	2			2		0
Strašilky Walkingsticks Phasmatoptera						
<i>Achrioptera manga</i>	X					X
<i>Diapherodes gigantea</i>	4			4		0
<i>Eurycantha calcarata</i>	X					X
<i>Heteropteryx dilatata</i>	X			X		X
<i>Peruphasma schultei</i>	X					X
<i>Phaenopharos khaoyaiensis</i>	X					X
<i>Phyllium giganteum</i>	0		4	4		0
<i>Phyllium letiranty</i>	0		X	X		X
<i>Phyllium tobeloense galela</i>	5			3		2
<i>Sungaya inexpectata</i>	X					X
Celkem 59 druhů a forem <i>Total 59 species and forms</i>	43 + X	X	19	43+ X	0	19+ X

Přehled deponovaných zvířat k 31.12.2021

Druh <i>Species</i>	Počet <i>Number</i>	Deponován v <i>On Loan to</i>	Druh <i>Species</i>	Počet <i>Number</i>	Deponován v <i>On Loan to</i>
Savci Mammals Mammalia					
Lemur kata Ring-tailed Lemur <i>Lemur catta</i>	3.0	Gmina Walbrzych, Polsko	Mangusta liščí Yellow Mongoose <i>Cynictis penicillata</i>	2.0	J. Bartůňek, Česko
Komba velká Brown Greater Galago <i>Otolemur crassicaudatus</i>	1.0	Zoo Jihlava, Česko	Medvěd hnědý Brown Bear <i>Ursus arctos</i>	0.0.1	Státní zámek Náchod, Česko
Kočkodan Campbellův Campbell's Monkey <i>Cercopithecus campbelli</i>	1.0	Zoo Jihlava, Česko	Medojed kapský Ratel <i>Mellivora capensis</i>	1.0	Malkia Park, Slovensko
Gueréza angolská Tanzanian Black-and-White Colobus <i>Colobus angolensis palliatus</i>	0.2	Zoo Wroclaw, Polsko	Paka horská Mountain Paca <i>Agouti taczanowski</i>	0.2	Amazon World Park, U.K.
Gorila nížinná Lowland Gorilla <i>Gorilla gorilla gorilla</i>	0.1	Zoo Praha, Česko	Dikobraz jihoafrický African Crested Porcupine <i>Hystrix africaeaustralis</i>	0.1	Zoo Praha, Česko
Orangutan bornejský Bornean Orang-utan <i>Pongo pygmaeus</i>	1.0	Zoo Bělehrad, Srbsko	Dikobraz jihoafrický African Crested Porcupine <i>Hystrix africaeaustralis</i>	0.1	Biotropica, Francie
Orangutan bornejský Bornean Orang-utan <i>Pongo pygmaeus</i>	0.1	Rio Safari Elche, Španělsko	Nosorožec širokohubý severní Northern White Rhino <i>Ceratotherium simum cottoni</i>	0.2	Ol Pejeta, Keňa
Levhart perský Persian Leopard <i>Panthera pardus saxicolor</i>	1.0	Zoo Orsa, Švédsko	Nosorožec indický Indian Rhinoceros <i>Rhinoceros unicornis</i>	0.1	Zoo Lisabon, Portugalsko
Tygr ussurijský Amur Tiger <i>Panthera tigris altaica</i>	1.0	Zoo Plzeň, Česko	Antilopa losí Common Eland <i>Taurotragus oryx</i>	0.2	ČZU Praha, Česko
Tygr ussurijský Amur Tiger <i>Panthera tigris altaica</i>	1.0	Zoo Ohrada, Hluboká n. Vlt., Česko			
Ptáci Birds Aves					
Frankolín žlutohrdlý Yellow-necked Spurfowl <i>Pternistis leucoscepus</i>	1.0	J. Glatt, Česko	Hadilov písář Secretarybird <i>Sagittarius serpentarius</i>	0.1	Zoo Plzeň, Česko
Plameňák malý Lesser Flamingo <i>Phoeniconaias minor</i>	2.6	Zoo Zlín, Česko	Hrdlička madagaskarská Madagascar Turtle Dove <i>Streptopelia picturata picturata</i>	0.1	J. Glatt, Česko
Čáp simbil Abdim's Stork <i>Ciconia abdimii</i>	2.1	J. Glatt, Česko	Agapornis hnědohlavý Black-cheeked Lovebird <i>Agapornis nigrigenis</i>	0.0.2	J. Glatt, Česko
Marabu africký Ringed Teal <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	1.0	Parc Merveilleux, Lucembursko	Turako bělokorunkatý White-crested Turaco <i>Tauraco leucolophus</i>	1.0	L. Stránský, Česko

Přehled deponovaných zvířat k 31.12.2021

Druh <i>Species</i>	Počet <i>Number</i>	Deponován v <i>On Loan to</i>	Druh <i>Species</i>	Počet <i>Number</i>	Deponován v <i>On Loan to</i>
Marabu africký Ringed Teal <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	1.0	J. Glatt, Česko	Zoborožec šedolící Silvery-cheeked Hornbill <i>Bycanistes brevis</i>	1.0	M. Fess, Česko
Kolpík africký African Spoonbill <i>Platalea alba</i>	1.0	J. Glatt, Česko	Leskoptev zlatoprsá Golden-breasted Starling <i>Cosmopsarus regius</i>	1.0	M. Vaňková, Česko
Volavka stříbřitá Little Egret <i>Egretta garzetta</i>	0.1	J. Glatt, Česko			
Plazi Reptiles <i>Reptilia</i>					
Želva obrovská Aldabra Giant Tortoise <i>Dipsochelys dussumieri</i>	1.1	Zoo Praha, Česko	Tomistoma úzkohlavá False Gaviol <i>Tomistoma schlegelii</i>	1.1	Zoo Lodz, Polsko
Gaviál indický Ghrial <i>Gavialis gangeticus</i>	0.2	Zoo Berlin, Německo			
Celkem k 31. 12. 2022 <i>Total (on 31st Dec. 2022)</i>				55 zvířat v 31 druzích <i>55 animals of 31 species</i>	

Mláděta levharta perského. (sj)

Zpráva o vztazích mezi propojenými osobami dle §82 ZOK

Zpracovatel: ZOO Dvůr Králové a.s.
se sídlem: Štefánikova 1029, 544 01 Dvůr Králové nad Labem
IČ: 274 78 246
(jako osoba ovládaná)

Ovládající osoba: Královéhradecký kraj
se sídlem: Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové
IČ: 708 89 546
100 % akcií

Vztahy ovládajících a ovládaných osob:

Královéhradecký kraj = zakladatel společnosti ZOO Dvůr Králové a.s.

Smluvní plnění:

V roce 2022 poskytla ovládající osoba na základě „Smlouvy o závazku veřejné služby a podmínkách poskytnutí vyrovnávací platby za plnění závazku veřejné služby“ na provoz částku 61.388.000,- Kč (na nedotovaná krmiva a osobní náklady), dále navýšila vyrovnávací platbu o 9.000.000,- Kč na úhradu spotřebované energie v roce 2022. Tato část vyrovnávací platby nebyla čerpána a byla v celé výši 9.000.000,- Kč vrácena dne 7. 2. 2023 na účet poskytovatele. Dále ovládající osoba poskytla vyrovnávací platbu ve výši 25.000.000,- Kč ve formě finančního plnění jako účelové investiční finanční prostředky na následující investiční akce:

Výstavba Expozice JZ Afrika – Etapa II. a Etapa III.	17.000.000,- Kč
Rekonstrukce chovného zařízení pro nosorožce	8 000.000,- Kč

Splněním závazku ve vztahu k uvedeným investičním akcím ze strany ZOO se rozumí provedení uvedených investičních akcí v termínu od 01. 01. 2022 do 31. 12. 2023.

Mimosmluvní plnění

V roce 2022 byl na základě „Dohody“ poskytnut osobní automobil k užívání pro služební i soukromé účely předsedovi představenstva společnosti ZOO Dvůr Králové a.s. MVDr. Přemyslu Rabasovi.

Újma

Ovládané společnosti nevznikla v účetním období roku 2022 žádná újma, která by vyplývala ze vztahů, rozhodnutí, opatření, kroků ze strany ovládající osoby, a

proto nebyla zachycena v účetnictví ovládané osoby.

Výčet opatření uskutečněných ovládající osobou:

V roce 2022 nebyla přijata žádná opatření v zájmu nebo na popud ovládající osoby.

Rozhodnutí statutárních orgánů nebyla učiněna proti zájmům společnosti a akcionáře, vždy byla činěna v dobré víře ve prospěch společnosti. Ze svých rozhodnutí neměl statutární orgán žádný osobní prospěch.

Nebyly rozhodnuty žádné významné organizační a právní kroky vedoucí ke změnám majetku či postavení společnosti.

V účetním období roku 2022 nebyly mezi propojenými osobami uzavřeny žádné smlouvy, na jejichž základě dojde k plnění v budoucích letech.

Smluvní vztahy ovládajících osob k jiným ovládaným osobám nejsou.